

Brüssel, 28. märts 2023
(OR. en)

7909/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0424(COD)

ENER 161
ENV 316
CLIMA 164
IND 153
RECH 114
COMPET 285
ECOFIN 292
CODEC 505

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 7556/23

Komisjoni dok nr: 15096/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1

Teema: Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS
taastuvallikatest toodetud gaaside, maagaasi ja vesiniku siseturu kohta
(uuesti sõnastatud)
– Üldine lähenemisviis

Delegatsioonidele edastatakse lisas eespool nimetatud ettepanekut käsitlev nõukogu üldine lähenemisviis, mille nõukogu (transport, telekommunikatsioon ja energeetika) võttis vastu 28. märtsil 2023.

Üldine lähenemisviis määrab kindlaks nõukogu esialgse seisukoha selle ettepaneku suhtes ning selle alusel valmistatakse ette Euroopa Parlamendiga peetavaid läbirääkimisi.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

**taastuvallikatest toodetud gaaside, maagaasi ja vesiniku siseturu kohta (uuesti sõnastatud)
(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 194 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

---

¹ ELT C 211, 19.8.2008, lk 23.

² ELT C 172, 5.7.2008, lk 55.

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 715/2009³ on mitu korda oluliselt muudetud. Kuna kõnealusesse määrusesse on vaja teha uusi muudatusi, tuleks see selguse huvides uuesti sõnastada.
- (2) Alates 1999. aastast järk-järgult välja kujundatud maagaasi siseturu eesmärk on pakkuda kõikidele liidu tarbijatele – nii eratarbijatele kui ka ettevõtjatele – tõelist valikuvõimalust, uusi ettevõtlusvõimalusi ja rohkem piiriülest kaubandust, et saavutada tõhususe kasv, konkurentsivõimelised hinnad, kõrgemad teenindusstandardid ning toetada varustuskindlust ja kestlikkust.
- (3) Euroopa roheline kokkuleppe ja kliimamäärusega seati ELile eesmärk saavutada 2050. aastaks kliimanetraalsus viisil, mis aitab kaasa Euroopa konkurentsivõimele, majanduskasvule ja töökohtade loomisele. Selleks, et luua vähese CO₂ heitega gaaside turg ja et see aitaks kaasa energiasüsteemi ümberkujundamisele, on vaja, et taastuvallikate osakaal lõimitud energiasüsteemis oleks märkimisväärselt suurem ning et tarbijad osaleksid aktiivselt konkurentsiturudel.

---

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 715/2009 maagaasi ülekandevõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1775/2005 (ELT L 211, 14.8.2009, lk 36).

- (3a) Käesolevat määrust tuleks vaadelda koostoimes muude poliitikameetmete ja õigusaktidega, eelkõige nendega, mille kohta on tehtud ettepanek Euroopa roheline kokkuleppe raames. Paljude nende kavandatud õigusaktidega, näiteks liidu [heitkogustega kauplemise süsteemi, jõupingutuste jagamise määruse, taastuvenergia direktiivi, energiatõhususe direktiivi ja ReFuelEU algatuste laiendamine ning energia maksustamise direktiivi kavandatud läbivaatamine, püütakse anda stiimuleid liidu majanduse CO₂ heite vähendamiseks ja tagada, et liidu majandus püsib trajektoiril, mis viib 2050. aastaks kliimanetraalse Euroopa Liidu saavutamiseni, nagu on nõutud Euroopa kliimamääruses]. Käesoleva määruse peamine eesmärk ei ole aga ülemineku stimuleerimine, vaid selle võimaldamine ja hõlbustamine, tagades tõhusate gaasiturude püsijäämise.
- (4) Käesoleva määruse eesmärk on hõlbustada taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside jõudmist energiasüsteemi, mille tulemusena saab maagaasi tarbimist vähendada, ning anda neile uutele gaasidele oluline roll ELi 2030. aasta kliimaeesmärkide täitmisel ja 2050. aastaks kliimanetraalsuse saavutamisel. **Käesoleva** [...] määruse eesmärk on luua õigusraamistik, mis võimaldab kõigil turuosalistel võtta oma tegevust kavandades arvesse maagaasi üleminekurolli ning julgustab neid seda tegema, et vältida seotuse efekti ning tagada, et maagaasi kasutamine lõpetatakse järk-järgult ja õigeaegselt nii kõigis asjaomastes tööstussektorites kui ka kütmise eesmärgil.

(4a) Trajektoiril, millel Euroopa Liit peaks 2050. aastaks saavutama kliimanetraalsuse, eeldatakse et energia säästmine ja otsene elektrifitseerimine on paljudel juhtudel kõige kulutõhusam ja energiasäästlikum CO₂ heite vähendamise võimalus. Siiski jääb mitu lõppkasutusala, kus see ei pruugi olla teostatav või võib kaasa tuua suuremad kulud. Sellistel juhtudel võib olla asjakohane kasutada taastuvatest energiaallikatest toodetud või vähese CO₂ heitega gaase ja kütuseid, sealhulgas biometaani, ning taastuvalikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega vesinikku. Seega eeldatakse, et Euroopa roheline kokkuleppe paketi loodud stiimulid toovad kaasa põhjapaneva muutuse energianõudluse struktuuris üldiselt ja eelkõige gaaside nõudluse struktuuris. Näiteks seal, kus tänapäeval kasutatakse ruumide kütmiseks laialdaselt maagaasi, peaksid selle nõudluse tulevikus suures osas rahuldama muud energiakandjad, näiteks elektrilised kütteseadmed. Vesinikku kasutatakse tulevikus eeldatavasti peamiselt sektorites, mille CO₂ heidet on muidu raske vähendada. Kasutusvalade hulka kuuluvad mitmed tööstusprotsessid, kuid ka sellised transpordiliigid nagu raskeveokiga maanteed pidi toimuv kaugvedu, lennundus ja meretransport. Kuna täpsed CO₂ heite vähendamise trajektoorid, energiakandjate roll ja nende kasutusvalad sõltuvad ka kohalikest lähtepunktidest, rahastusest ja asjaoludest, ei tohiks neid üksikasjalikult ette näha. Tõhusad turud tagavad, et arvestades kohalikku rahastust ja olusid, on tarbijatel, keda motiveerivad muud poliitikavahendid, õigus valida CO₂ heite vähendamise võimalused, mis nende konkreetsel kasutusvalal kõige paremini sobivad.

- (5) ELi vesinikustrateegias tunnistatakse, et kuna ELi liikmesriikide võimalused taastuvallikatest vesinikku toota on erinevad, on avatud ja konkurentsivõimelisel ELi turul koos takistusteta piiriülese kaubandusega olulisi eeliseid konkurentsivõime, taskukohasuse ja varustuskindluse seisukohast. Lisaks rõhutatakse selles, et liikumine likviidse turu suunas, kus vesinikuga kaubeldakse kaubapõhiselt, hõlbustaks uute tootjate turuletulekut ja aitaks kaasa süsteemi tihedamale lõimimisele teiste energiakandjatega. See annaks usaldusväärseid hinnasignaale investeringute ja käitamisotsuste tegemiseks, **sealhulgas ühenduste osas**. Käesolevas määruses sätestatud õigusnormid peaksid seega soodustama vesinikuturgude, kaubapõhise vesinikukaubanduse ja likviidse kauplemise keskuste esilekerkimist. [...]
- Liikmesriigid peaksid kõrvaldama kõik [...] põhjendamatud tõkked, **sealhulgas eboproportsionaalsed tariivid ühenduspunktides**. Kuigi tuleb tunnistada olemuslike erinevuste olemasolu, tuleks vesinikuturu jaoks kaaluda olemasolevaid õigusnorme, mis on võimaldanud tõhusat äritegevust elektri- ja gaasiturgudel ning elektri ja gaasiga kauplemisel. **Kuigi käesolevas määruses sätestatakse üldpõhimõtted, mille kohaselt peab toimima ka vesinikuturg, on asjakohane võtta nende kohaldamisel arvesse kõnealuse turu arenguetappi.**
- (6) [Uuesti sõnastatud gaasidirektiiv (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] sätestab võimaluse tegutseda [...] ühendhalduril. Käesolevas määruses sätestatud eeskirjadega ei nõuta seetõttu nimetatud direktiivi asjakohastele sätetele vastavate riiklike [...]süsteemide korralduse muutmist.

- (7) Tuleb sätestada kriteeriumid, mille kohaselt määratakse kindlaks gaasivõrgule juurdepääsu tariifid, tagamaks et need vastavad täielikult mittediskrimineerimise põhimõttele ja hästitoimiva siseturu vajadustele, et nendes võetakse täielikult arvesse süsteemi terviklikkuse vajadust ja kajastatakse tegelikke tekkinud kulusid, niivõrd kui need kulud vastavad tõhusa ja võrreldava struktuuriga süsteemihalduri kuludele ning on läbipaistvad, hõlmates samas asjaomast investeringutasuvust ning võimaldades taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside lõimimist. Käesolevas määruses sätestatud, võrgule juurdepääsu tariife käsitlevaid eeskirju täiendavad lisaeeskirjad võrgule juurdepääsu tariifide kohta, eelkõige sellised, mis on sätestatud käesoleva määruse alusel vastu võetud võrgueeskirjades ja -suunistes ning järgmistes õigusaktides: [dokumendis COM(2020) 824 final kavandatud TEN-E määrus], [dokumendis COM(2021) xxx kavandatud metaanimäärus], direktiiv (EL) 2018/2001 ja [dokumendis COM(2021) 558 final kavandatud energiatõhususe direktiiv].

- (8) Üldiselt on kõige tõhusam rahastada taristut selle kasutajatelt saadavatest tuludest ja vältida ristsubsideerimist. Peale selle oleks ristsubsideerimine reguleeritud varade puhul vastuolus kulupõhiste tariifide üldpõhimõttega. Erandjuhtudel võib selline ristsubsideerimine siiski tuua ühiskondlikku kasu, eelkõige võrgu arendamise varasemates etappides, kui lepinguline võimsus on tehnilise võimsusega võrreldes väike ja on märkimisväärne ebakindlus selle suhtes, millal tulevane nõudlus võimsuse järele realiseerub. Seega võiks ristsubsideerimine kaasa aidata mõistlike ja prognoositavate tariifide kehtestamisele võrgu varajastele kasutajatele ning vähendada võrguhaldurite investeeringute riske. Niisiis võiks ristsubsideerimine aidata luua investeerimiskliimat, mis toetab liidu CO₂ heite vähendamise eesmärke. Ristsubsideerimist ei tohiks *ei* otseselt ega kaudselt rahastada teistes liikmesriikides asuvad võrgu kasutajad. Seepärast on asjakohane koguda ristsubsideerimiseks rahalisi vahendeid ainult väljavoolupunktidest kuni lõpptarbijani samas liikmesriigis. Kuna ristsubsideerimine on erandlik, tuleks peale selle tagada, et ristsubsidiidumid oleksid proportsionaalsed, läbipaistvad, ajaliselt piiratud ja regulatiivse järelevalve all. **Üksikutele või teatavas liikmesriigis tegutsevate haldurite kategooriate puhul peaks olema võimalik kehtestada eeskirjad ristsubsideerimise või regulatiivsete varabaaside vaheliste rahaülekannete kohta. Mõistlikke ja prognoositavaid finantstingimusi võrgu varajaste kasutajate jaoks on võimalik saavutada ka muude vahenditega kui ristsubsideerimine, nt otsese rahastusega võrguhalduritele või võrgu kasutajatele, tingimusel et need on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 107.**
- (9) Turupõhiste meetmete, näiteks enampakkumiste kasutamine tariifide kindlaksmääramiseks peab olema kooskõlas uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx) ja komisjoni määruse (EL) 2017/459 sätetega.
- (10) Kolmandatele isikutele osutatavate juurdepääsuteenuste ühine miinimumhulk on vajalik, et määrata kindlaks kogu liidus realselt kehtiv ühine juurdepääsu miinimumstandard ja kindlustada, et juurdepääsuteenused kolmandatele isikutele ühilduksid piisavalt, ning võimaldada saada kasu hästitoimivast maagaasi siseturust.

- (11) Kolmandate isikute juurdepääsu korraldus peaks põhinema käesolevas määruses sätestatud põhimõtetel. Kindla võimsuse alusel gaasi vaba jaotamist võimaldavate sisend-väljundsüsteemide korraldus sai heakskiidu juba 2013. aasta oktoobris 24. Madridi foorumil. Seepärast tuleks kasutusele võtta sisend-väljundsüsteemi mõiste [...] [...], mis aitaks saavutada võrdsed tingimused taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaasidele nii ülekande- kui ka jaotustasandil. Jaotussüsteemi haldurite jaoks tariifide kindlaksmääramine ning võimsuse jaotamise korraldamine ülekande- ja jaotussüsteemi vahel tuleks jätta reguleerivate asutuste ülesandeks vastavalt [uuesti sõnastatud gaasidirektiivis (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] sätestatud põhimõtetele.
- (12) Juurdepääs sisend-väljundsüsteemile peaks üldjuhul põhinema kindlal võimsusel. Võrguhaldurilt tuleks nõuda niisugust koostööd, mis tagab suurima kindla võimsuse pakkumise, mis omakorda võimaldab võrgu kasutajatel jaotada vabalt gaasi, mis kindla võimsuse alusel siseneb mis tahes sissevoolupunkti või väljub mis tahes väljavoolupunktist ühe ja sama sisend-väljundsüsteemi piires.
- (12a) Kui kaks või enam kõrvuti asetsevat sisend-väljundsüsteemi ühendatakse, peaks liikmesriikidel olema võimalik saavutada täielik või osaline piirkondlik lõimumine. Osalise piirkondliku lõimimise puhul peaks olema võimalik hõlmata erinevaid tasakaalustusala olulise sammuna killustatud gaasiturgude lõimimisel ja gaasi siseturu toimimisel.**
- (12b) (eelmine põhjendus 34 tõsteti muutmata kujul siia)** Kui võetakse ette piirkondlike turgude lõimimine, peaksid asjaomased ülekandesüsteemi haldurid ja reguleerivad asutused tegelema piiriülese mõjuga küsimustega, nagu tariifstruktuurid, tasakaalustuskord, järelejäänud piiriüleste punktide võimsused, investeerimiskavad ning ülekandesüsteemi haldurite ja reguleerivate asutuste ülesannete täitmine.

- (13) Tingimuslikku võimsust tuleks pakkuda ainult juhul, kui võrguhaldurid ei suuda kindlat võimsust pakkuda. Võrguhaldurid peaksid tingimusliku võimsuse tingimused käitamispriirangute alusel läbipaistval ja selgel viisil kindlaks määrama. Reguleeriv asutus peaks **tingimused heaks kiitma ja** tagama, et tingimuslike võimsustoodete arv on piiratud, millega välditakse turu killustumist ja tagatakse kolmandatele isikutele tõhusa juurdepääsu pakkumise põhimõtte järgimine.
- (14) Maagaasi siseturu väljakujundamiseks tuleks saavutada piisav gaasivõrkude piiriülese ühendusvõimsuse tase ja edendada turgude lõimimist.
- (15) Selleks, et luua tõhusa ja läbipaistva piiriülese ülekandesüsteemidele juurdepääsu pakkumiseks ja haldamiseks vajalikud võrgueeskirjad ning tagada liidu maagaasisüsteemide kooskõlastatud ja piisavalt tulevikkuvaatav kavandamine ja hea tehniline areng, sealhulgas võrkudevahelise ühendusvõimsuse loomine, võttes nõuetekohaselt arvesse keskkonnakaitset, on vaja paremat koostööd ja kooskõlastamist ülekande- ja vajaduse korral jaotussüsteemi haldurite vahel. Võrgueeskirjad peaksid järgima kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/942⁴ loodud Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöö Ameti (ACER) välja töötatud raamsuuniseid, mis on oma olemuselt mittesiduvad. ACER peaks osalema võrgueeskirjade kavandite faktilistest asjaoludest lähtuval läbivaatamisel, sealhulgas tuleks vaadata läbi kavandite vastavus raamsuunistele, ning tal peaks olema võimalik esitada komisjonile soovitus need vastu võtta. ACER peaks hindama võrgueeskirjade muutmiseks tehtud ettepanekuid ning tal peaks olema võimalik esitada komisjonile soovitus need vastu võtta. Ülekandesüsteemi haldurid peaksid haldama oma võrku kooskõlas kõnealuste võrgueeskirjadega.

---

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/942, millega asutatakse Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöö Amet.

- (16) Selleks et tagada liidu maagaasi ülekandesüsteemi optimaalne juhtimine, tuleks ette näha Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik peaks oma ülesandeid täitma kooskõlas liidu konkurentsieeskirjadega, mida kohaldatakse ka Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku otsuste suhtes. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku ülesanded peaksid olema täpselt määratletud ja tema töömeetod peaks tagama Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku tõhususe, esindusliku loomuse ja läbipaistvuse. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku koostatavate võrgueeskirjade eesmärk ei ole asendada riigisiseste küsimuste jaoks vajalikke riiklikke võrgueeskirju. Kuna tõhusamaid edusamme on võimalik saavutada piirkondliku lähenemisviisi kaudu, peaksid ülekandesüsteemi haldurid looma üldise koostööstruktuuri raames piirkondlikud struktuurid, tagades samas piirkondliku tasandi tulemuste kokkusobivuse liidu tasandi võrgueeskirjade ja kümneaastase mittesiduva võrkude arengukavaga. Koostöö sellistes piirkondlikes struktuurides eeldab võrguga seotud toimingute tõhusat eraldamist tootmisest ja tarnetegevusest. Sellise eraldamise puudumisel kaasneb ülekandesüsteemi haldurite vahelise piirkondliku koostööga konkurentsivastase käitumise oht. Liikmesriigid peaksid edendama koostööd ja kontrollima võrguga seotud toimingute tõhusust piirkondlikul tasandil. Piirkondliku tasandi koostöö peaks olema kooskõlas edusammudega konkurentsivõimelise ja tõhusa gaaside siseturu suunas.
- (17) Selleks et tagada liidu maagaasi ülekandevõrgu arendamisel suurem läbipaistvus, peaks Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik koostama ühise stsenaariumi ja vastastikku ühendatud mudeli alusel kümneaastase mittesiduva liiduülese võrgu arengukava (edaspidi „liiduülene võrgu arengukava“), selle avaldama ja seda korrapäraselt ajakohastama. Kõnealune võrgu arengukava peaks hõlmama rakendatavaid maagaasi ülekandevõrke ja vajalikke piirkondlikke ühendusi, mis on olulised kaubanduslikust või varustuskindluse seisukohast.

- (18) Et tugevdada konkurentsi likviidsete gaasi hulгимүүгитүргүде abil, on oluline, et gaasiga saaks kaubelda, olenemata selle asukohast võrgus. Ainus viis selle saavutamiseks on anda võrgu kasutajatele vabadus reserveerida eraldi sisse- ja väljavooluvõimsusi, nii et lepinguliste marsruutide asemel tekib gaasi transport tsoonist tsooni. Selleks, et tagada vabadus sissevoolu- ja väljavoolupunktides sõltumatult võimsust reserveerida, ei tohiks [...] ühe sissevoolupunkti jaoks kehtestatud tariifid olla seotud ühe väljavoolupunkti jaoks kehtestatud tariifiga **ja neid tuleks** pakkuda nende punktide jaoks eraldi ning tariif ei tohiks koondada sissevoolu- ja väljavoolutasu ühte hinda.
- (19) Komisjoni määruses (EL) nr 312/2014, millega kehtestatakse ülekandesüsteemides gaasivarustuse tasakaalustamise võrgueeskiri, on sätestatud normid tasakaalustuskorra moodustavate tehniliste eeskirjade kehtestamiseks, kuid jäetud mitmesuguseid valikuid iga sellise tasakaalustuskorra ülesehitamiseks, mida kohaldatakse konkreetsetes sisend-väljundüsteemis. Tehtud valikute kombinatsioon annab tulemuseks konkreetse tasakaalustuskorra, mis on kohaldatav konkreetsetes sisend-väljundüsteemis, mis praegu kajastavad peamiselt liikmesriikide territooriume.
- (20) Võrgu kasutajad peavad vastutama oma sisse- ja väljavoolu tasakaalustamise eest kauplemisplatvormidel, mis on loodud selleks, et edendada gaasiga kauplemist võrgu kasutajate vahel. Selleks, et [...] **tagada** taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaasidele **võrdne juurdepääs turule** [...], peaks tasakaalustusala hõlmama **võimalikus ulatuses** ka jaotussüsteemi tasandit. Gaasi vahetamiseks võrgu kasutajate tasakaalustamiskontode vahel tuleks kasutada virtuaalset kauplemispunkti.
- (21) Viited ühtlustatud transpordilepingutele ülekandesüsteemi haldurite mittediskrimineeriva juurdepääsu kontekstis ei tähenda seda, et teatava süsteemihalduri ülekandelepingute tingimused peavad olema samad mis teistel ülekandesüsteemi halduritel samas või mõnes muus liikmesriigis, välja arvatud juhul, kui on sätestatud miinimumnõuded, millele peavad vastama kõik transpordilepingud.

- (22) Tuleb tagada võrdne juurdepääs võrgu füüsilise seisundi ja tõhususega seotud andmetele, et kõik turuosalised saaksid hinnata nõudluse ja pakkumise üldist olukorda ning teha kindlaks hulgimüügihinna muudatuste põhjused. Need andmed hõlmavad ka täpsemat teavet pakkumise ja nõudluse, võrgu läbilaskevõime, voogude ja käigushoidmise, tasakaalustamise ning hoidlate olemasolu ja kasutamise kohta. Kuna see teave on turu toimimiseks oluline, on vaja vähendada konfidentsiaalsusnõuete tõttu avalikustamisele seatud piiranguid.
- (23) Tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse nõuded on aga eriti olulised ettevõtja jaoks strateegiliste äriandmete puhul, kui gaasihoidlal on vaid üks kasutaja, või selliste andmete puhul, mis puudutavad ülekande- või jaotussüsteemiga ühendamata süsteemi või alamsüsteemi väljavoolupunkte, mis on ühendatud üksiku tööstustarbijaga, kui selliste andmete avaldamine võib anda konfidentsiaalset teavet kõnealuse tarbija tootmisprotsessi kohta.
- (24) Selleks, et suurendada usaldust turu vastu, peavad turuosalised olema kindlad, et kuritarvitamise eest on võimalik määrata tõhus, proportsionaalne ja hoiatav karistus. Pädevatele asutustele tuleks anda volitus uurida tõhusalt turgude kuritarvitamist. Seetõttu on vajalik, et pädevatel asutustel oleks juurdepääs andmetele, mis sisaldavad teavet tarneettevõtja tehtud tegevuslike otsuste kohta. Gaasiturul edastatakse kõik sellised otsused süsteemihalduritele võimsuste reserveerimise, registreerimise ja tegelike voogudena. Süsteemihaldurid peaksid selle teabe hoidma pädevate asutuste jaoks kättesaadavana ja kergesti juurdepääsetavana teatava kindlaksmääratud aja jooksul. Pädevad asutused peaksid ühtlasi regulaarselt jälgima, kas ülekandesüsteemi haldurid järgivad eeskirju.

- (25) Juurdepääs maagaasihoidlatele ja maagaasi veeldusjaamadele on mõnes liikmesriigis ebapiisav, mistõttu on vaja parandada kehtivate eeskirjade rakendamist ja seda ka [...]läbipaistvuse osas. Sellise parandamise puhul tuleks arvesse võtta nendes rajatistes hoitavate taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside potentsiaali ja kasutuselevõttu siseturul. Elektri- ja gaasisektori Euroopa reguleerivate asutuste töörühma järelevalvest ilmnes, et Madridi foorumil kõikide sidusrühmade vahel kokku lepitud vabatahtlikke suuniseid, mis käsitlevad kolmandate isikute juurdepääsu head tava hoidlate haldurite jaoks, ei kohaldata piisavalt ning seetõttu tuleb need muuta siduvaks.
- (26) Ülekandesüsteemi haldurite juhitud mittediskrimineerivad ja läbipaistvad maagaasisektori tasakaalustussüsteemid on olulised mehhanismid, eelkõige uute turule tulijate jaoks, kellel võib esineda rohkem raskusi oma müügiportfelli tasakaalustamisega kui ettevõtetel, kes on end vastaval turul juba sisse seadnud. Seetõttu on vaja sätestada eeskirjad tagamaks, et ülekandesüsteemi haldurid rakendavad selliseid mehhanisme viisil, mis vastab mittediskrimineerivatele, läbipaistvatele ja tõhusatele võrgule juurdepääsu tingimustele.
- (27) Reguleerivad asutused peaksid tagama käesolevas määruses sisalduvate eeskirjade ja võrgueeskirjade ning määruse põhjal vastu võetud suuniste järgimise.
- (28) Käesoleva määruse **I lisas [...]sätestatud** suunistes on määratletud üksikasjalikumad eeskirjad. Vajaduse korral tuleks neid eeskirju aja jooksul edasi arendada, võttes arvesse riiklike gaasisüsteemide erinevusi ja arengut.
- (29) Tehes ettepaneku käesoleva määruse [...] **I lisas sätestatud** suuniste muutmiseks, peaks komisjon tagama Madridi foorumi raames eelnevate konsultatsioonide läbiviimise **nende** suunistega seotud kõigi asjaomaste osapooltega, keda esindavad kutseorganisatsioonid, ja liikmesriikidega.

- (30) Liikmesriigid ja pädevad riiklikud ametiasutused peaksid komisjonile edastama asjakohast teavet. Komisjon peaks sellist teavet käsitlema konfidentsiaalsena.
- (31) Käesolev määrus ja võrgueeskirjad ning käesoleva määrusega kooskõlas vastu võetud suunised ei piira liidu konkurentsieeskirjade kohaldamist.
- (32) Liikmesriigid ja energiaühenduse lepinguosalisel peaksid tegema tihedat koostööd kõigis lõimitud gaasikaubanduspiirkonna arendamisega seotud küsimustes ning ei tohiks võtta meetmeid, mis seaksid ohtu maagaasiturude edasise lõimimise või liikmesriikide ja lepinguosaliste varustuskindluse.
- [...] [...]
- [...] **(Põhjendust ei muudetud, üksnes viidi ettepoole põhjenduse 12a järele)**

- (35) Energiasüsteemi ümberkujundamine ja gaasituru jätkuv lõimimine nõuavad rohkem läbipaistvust seoses ülekandesüsteemi haldurile lubatud või tema sihttulu osas. Sellel teabel põhinevad mitmed maagaasivõrkudega seotud otsused. Näiteks vajavad praegusest rohkem läbipaistvust ülekandevarede üleviimine maagaasivõrgu **haldurilt** vesinikuvõrgu **haldurile** või ülekandesüsteemi haldurite vahelise hüvitusmehhanismi rakendamine. Peale selle nõuab tariifide muutumise hindamine pikas perspektiivis selgust nii maagaasi nõudluse kui ka kulude prognoosimisega seoses. Viimast peaks võimaldama läbipaistvus lubatud tulu osas. Eelkõige peaksid reguleerivad asutused esitama **korrapäraselt** teabe, mis käsitleb metoodikat, mida kasutatakse selleks, et arvutada ülekandesüsteemi haldurite tulu, nende regulatiivse varabaasi väärtus ja selle amortiseerumine, tegevuskulude väärtus, ülekandesüsteemi haldurite kasutatud kapitali kulud ning kasutatud stiimulid ja lisatasud, **samuti ülekandetariifide pikaajaline areng, lähtudes lubatud või sihttulu ja gaasinõudluse eeldavatest muutustest. Selleks et tagada ülekandesüsteemi haldurite tõhusust käsitleva läbipaistva ja korratava võrdlusuuringu andmete nõuetekohane kogumine ja tõlgendamine, peaks ACER kooskõlastama oma tegevuse ülekandesüsteemi haldurite ja Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustikuga.**
- (36) Ülekandesüsteemi haldurite kulud on peamiselt püsikulud. Nende ärimudel ja praegu kehtivad riiklikud õigusraamistikud tuginevad eeldusele, et nende võrkude pikaajaline kasutamine hõlmab pikki amortisatsiooniperioode (30–60 aastat). Energiasüsteemi ümberkujundamise kontekstis peaksid reguleerivad asutused seepärast suutma prognoosida gaasinõudluse vähenemist, et õigeaegselt muuta õigusaktidest tulenevat korda ning vältida olukorda, kus ülekandesüsteemi haldurite kulude katmine tariifide abil ohustab tarbijate jaoks taskukohasust püsikulude ja gaasinõudluse suureneva suhtarvu tõttu. Vajaduse korral võib näiteks muuta ülekandevarede amortisatsiooniprofiili või tasuvust.

- (37) Ülekandesüsteemi haldurite lubatud või nende sihttulu läbipaistvust tuleks suurendada, et võrgu kasutajad saaksid teha võrdlusi ja anda hinnanguid. Suurem läbipaistvus peaks hõlbustama ka piiriülest koostööd ja ülekandesüsteemi haldurite vaheliste hüvitusmehhanismide loomist kas piirkondlikuks lõimumiseks või tariifisoodustuste rakendamiseks taastuvallikatest ja vähese CO₂ heitega gaaside puhul, nagu on sätestatud käesolevas määruses.
- (38) Selleks, et kasutada ära kõige ökonoomsemaid asukohti taastuvallikatest ja vähese CO₂ heitega gaaside tootmiseks, peaksid võrgu kasutajad saama kasu võimsuspõhistest soodustariifidest. Need peaksid hõlmama soodustust taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside juhtimise eest tootmisrajatistest võrku, hoidlate sisse- ja väljavoolupunktides kohaldatavate tariifide soodustusi ning piiriüleste tariifide soodustust **liikmesriikide vahelistes ühenduspunktides. Reguleerivatel asutustel peaks olema võimalik otsustada, et teatavatel tingimustel nad selliste tariifide suhtes soodustusi ei kohaldada.** Kui muude kui piiriüleste soodustuste väärtus muutub, peaks[...] reguleeriv asutus tasakaalustama võrgu kasutajate ja võrgu haldurite huvid, võttes arvesse stabiilseid finantsraamistikke, mis on loodud spetsiaalselt olemasolevate investeringutega, eelkõige taastuvallikatest gaaside tootmise rajatistega seoses. Kui võimalik, tuleks soodustuste muutmise aluseks olevad näitajad või tingimused esitada piisavalt aegsasti enne soodustuste muutmist puudutava otsuse tegemist. Soodustus ei tohiks mõjutada tariifide kehtestamise üldist metoodikat, kuid see tuleks asjaomase tariifi kohta esitada tagantjärele. Selleks, et soodustusest kasu saada, peaksid võrgu kasutajad esitama **ülekandesüsteemi haldurile** nõutud teabe [...] sertifikaadi alusel, mis oleks seotud liidu andmebaasiga.

- (39) Soodustuste kohaldamisest tulenevat tulude vähenemist **tuleks käsitleda[...]** üldtulude vähenemisena (nagu näiteks võimsuse vähenenud müügi puhul) ning **seda oleks vaja[...]** õigeaegselt tariifidest katta, näiteks eritariifide tõstmise teel vastavalt käesolevas määruses[...] **sätestatud üldeeskirjadele. Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse muutmiseks, muutes [...]** soodustuste taset, et leevendada ülekandesüsteemi haldurite tulude struktuurset tasakaalustamatust.
- (40) Selleks, et suurendada liidu maagaasi jaotusvõrkude tõhusust ja tagada tihe koostöö ülekandesüsteemi haldurite ja Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku (ENTSOG) vahel, tuleks ette näha ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus, mis hõlmab ka maagaasi jaotussüsteemi haldureid. ELi jaotusvõrguettevõtjate üksuse ülesanded peaksid olema täpselt määratletud ja selle töömeetod peaks tagama liidu jaotussüsteemi haldurite jaoks tõhususe, esindusliku loomuse ja läbipaistvuse. **ELi jaotusvõrguettevõtjate üksusel peaks olema vabadus kehtestada oma põhikiri ja töökord, võttes arvesse maagaasi- ja elektrisektorite vahelisi erinevusi.** ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus peaks võimaluse korral tegema tihedat koostööd ENTSOGiga võrgueeskirjade ettevalmistamisel ja rakendamisel ning peaks muu hulgas andma suuniseid hajatootmise lõimimise kohta ja muudes küsimustes, mis on seotud jaotusvõrkude haldamisega.

- (41) Jaotussüsteemi halduritel on oluline roll taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside lõimimisel süsteemi; näiteks on jaotusvõrguga ühendatud ligikaudu pool biometaani tootmisvõimsusest. Selleks, et hõlbustada nende gaasidega turul osalemist, peaks kõigis liikmesriikides jaotusvõrku ühendatud tootmisrajatistel olema juurdepääs virtuaalsele kauplemispunktile. Peale selle peaksid jaotussüsteemi haldurid ja ülekandesüsteemi haldurid tegema käesoleva määruse kohaselt koostööd, et võimaldada vastassuunavooge jaotusvõrgust ülekandevõrku või tagada jaotussüsteemi lõimimine alternatiivsete ja samaväärsete vahendite abil ning hõlbustada seega taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside lõimimist turule.
- (42) Taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside kasvavate koguste lõimimine Euroopa maagaasisüsteemi muudab Euroopas transporditava ja tarbitava maagaasi kvaliteeti. Selleks, et tagada takistamatu piiriülene maagaasivoog, säilitada turgude koostalitlusvõime ja võimaldada turgude lõimumist, on vaja suurendada gaasi kvaliteedi ja selle juhtimise kulude läbipaistvust, näha ette ühtlustatud lähenemisviis reguleerivate asutuste ja süsteemi haldurite rollidele ja kohustustele ning tugevdada piiriülest koordineerimist. Samaaegselt ühtlustatud lähenemisviisi tagamisega gaasi kvaliteedile piiriülestes ühenduspunktides, tuleks säilitada liikmesriikide paindlikkus seoses gaasi kvaliteedinormide kohaldamisega oma siseriiklikes maagaasisüsteemides.

- (43) Vesiniku segamine maagaasisüsteemi on vähem tõhus kui puhta vesiniku kasutamine ja vähendab vesiniku väärtust. Samuti mõjutab see gaasitaristu toimimist, lõppkasutajarakendusi ja piiriüleste süsteemide koostalitlusvõimet. Kehtima peaks liikmesriikide otsus selle kohta, kas segada vesinikku oma riiklikesse maagaasisüsteemidesse või mitte. Samas piiraks turu killustumise ohtu maagaasisüsteemi vesiniku segamist käsitlev ühtlustatud lähenemisviis lubatud liiduülese piirmäärana liidu nende liikmesriikide vahelistes piiriülestes ühenduspunktides, kus ülekandesüsteemi haldurid peavad võtma vastu maagaasi, millesse segatud vesiniku sisaldus jääb alla piirmäära. Kõrvutiasuvatel ülekandesüsteemidel peaks olema vabadus leppida piiriüleste ühenduspunktide jaoks kokku segatud vesiniku suuremas sisalduses. **Selliste kokkulepete kaalumisel peaksid liikmesriigid konsulteerima teiste liikmesriikidega, kui meede neid tõenäoliselt mõjutab, ning võtma arvesse olukorda nendes riikides.**
- (44) Tõhus piiriülene koordineerimine ning ülekandesüsteemi haldurite vaheliste gaasi, sealhulgas biometaani ja vesinikusegude kvaliteedi teemaliste vaidluste lahendamise protsess on olulised, et hõlbustada maagaasi tõhusat transporti maagaasisüsteemide vahel liidu piires ja seega suurendada turu lõimumist. Gaasi kvaliteedinäitajate, sealhulgas ülemise kütteväärtuse, Wobbe indeksi ja hapnikusisalduse ning vesinikusegude ja nende ajas muutumise tõhustatud läbipaistvusnõuded koos seire- ja aruandluskohustustega peaksid kaasa aitama kaasa avatud ja tõhusa maagaasi siseturu heale toimivusele.

- (44a) Liikmesriikidele peaks jääma võimalus kasutada oma algseid gaasi kvaliteedispetsifikatsioone, kui nende reguleerivad asutused ei jõua kokkuleppele selles, et kõrvaldatakse piiriülene piirang, mille põhjuseks on erinevused vesiniku segamise tasemetes või tavades. Takistamatute piiriüleste voogude tagamiseks ja energia siseturu terviklikkuse säilitamiseks tuleks asjaomastele reguleerivatele asutustele anda volitused alustada jooksvalt uuesti ühist vaidluste lahendamise protsessi, et kajastada gaasiturgul ja -tehnoloogiates toimunud arenguid.**
- (45) Selleks, et muuta käesoleva määruse mitteolemuslikke osi ning täiendada käesolevat määrust seoses teatavate konkreetsete valdkondade mitteolemuslike osadega, mis on turgude lõimimise seisukohast olulised, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁵ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, peaksid Euroopa Parlament ja nõukogu saama kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel peaks olema pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

---

⁵ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (46) [...] ⁶Maagaasisüsteemi koostalitlusvõime ja andmevahetuse eeskirjad, **nagu need on sätestatud ka komisjoni määruses (EL) 2015/703⁷, on väga olulised**, eelkõige seoses ühenduslepingutega, sealhulgas voo juhtimise eeskirjad, gaasi koguse ja kvaliteedi mõõtmise põhimõtted, sobitamismenetluse ja gaasikoguste jaotamise eeskirjad, teabevahetuse kord erakorraliste sündmuste korral; ühtne mõõtühikute süsteem, gaasi kvaliteet, sealhulgas gaasi kvaliteedi ja lõhnastamise tavade erinevustest tulenevate piiriülese kaubanduse piirangute haldamise eeskirjad, gaasi kvaliteedi lühi- ja pikaajaline seire ning teabe esitamine; andmevahetus ja aruandlus gaasi kvaliteedi kohta; läbipaistvus, teabevahetus, teabe esitamine ja koostöö asjaomaste turuosaliste vahel.
- (47) Selleks, et tagada liidu vesinikuvõrgu optimaalne haldamine ning võimaldada piiriülest vesinikuga kauplemist ja selle tarnimist liidus, tuleks luua Euroopa vesinikuvõrgu haldurite võrgustik (ENNOH). ENNOHi ülesandeid tuleks täita kooskõlas liidu konkurentsieeskirjadega. ENNOHi ülesanded peaksid olema täpselt määratletud ja tema töömeetod peaks tagama Euroopa vesinikuvõrgu haldurite võrgustiku tõhususe, esindusliku loomuse ja läbipaistvuse. [...]

---

⁶ [...]

⁷ Komisjoni 30. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/703, millega kehtestatakse võrgueeskiri koostalitlus- ja andmevahetuseeskirjade kohta (ELT L 113, 1.5.2015, lk 13).

- (48) Kuni ENNOHi loomiseni tuleks komisjoni juhtimisel ning koostöös ACERi ja kõigi asjaomaste turuosalistega, sealhulgas ENTSGi, ENTSO-E ja ELi jaotusvõrguettevõtjate üksusega luua ajutine platvorm. See platvorm peaks toetama varajast tööd vesinikuvõrgu ja turgude ülesehitamiseks oluliste analüüsi- ja arendusküsimuste kallal ilma ametliku otsustusõigusega. Kui ENNOH on loodud, tuleks platvorm laiali saata. ENNOHi loomiseni vastutab liiduüleste võrguarenduskavade, sealhulgas vesinikuvõrkude väljatöötamise kavade koostamise eest ENTSG.
- (49) Selleks, et tagada liidu vesinikuvõrgu väljatöötamise läbipaistvus, peaks ENNOH koostama ja avaldama mittesiduva liiduülese kümneaastase vesinikuvõrgu arengukava, mis on suunatud arenevate vesinikuturgude vajadustele. Kõnealune võrgu arengukava peaks hõlmama rakendatavaid vesiniku ülekandevõrke ja vajalikke ühendusi, mis on olulised kaubanduslikust seisukohast. ENNOH peaks osalema **määruse (EL) 2022/869 [...]** artiklites 11, 12 ja 13 sätestatud kogu energiasüsteemi hõlmava kulude ja tulude analüüsi (sealhulgas vastastikku ühendatud energiaturu ja võrgu mudel, mis hõlmab nii elektri, gaasi ja vesiniku transporditaristuid kui ka hoidlaid ja maagaasi veeldusjaamu ning elektrolüüsiseadmeid), kümneaastaste võrgu arengukavade stsenaariumide ning taristu puuduste tuvastamise aruannete koostamisel, et välja töötada ühishuviprojektide loetelud. Selleks peaks ENNOH tegema tihedat koostööd ENTSO-E ja ENTSGiga, et hõlbustada süsteemi lõimimist. Esimest korda peaks ENNOH neid ülesandeid täitma ühishuviprojektide kaheksanda loetelu väljatöötamisel, tingimusel et võrgustik on toimiv ja suudab 2026. aastaks anda vajaliku panuse kümneaastasesse võrgu arengukavasse.

- (50) ENNOHi kavandatava töö tulemustest on huvitatud kõik turuosalised. Seepärast on tingimata vaja tõhusat konsulteerimisprotsessi. Üldiselt peaks ENNOH koostöös teiste asjaomaste turuosaliste ja nende ühendustega hankima taristu planeerimise, arendamise ja käitamise kogemusi ning need oma töösse lõimima ja nendele toetuma.
- (51) Kuna tõhusamaid edusamme on võimalik saavutada piirkondliku lähenemisviisi kaudu, peaksid vesinikuvõrgu haldurid looma üldise koostöostrukturi raames piirkondlikud struktuurid, tagades samas piirkondliku tasandi tulemuste kokkusobivuse võrgueeskirjade ja kümneaastaste mittesiduvate liiduülestest võrgu arengukavadega. Liikmesriigid peaksid edendama koostööd ja kontrollima võrgu tõhusust piirkondlikul tasandil.
- (52) Selleks, et turuosaliste usaldus liidus tekkivate vesinikuturgude vastu kasvaks, on vaja läbipaistvusnõudeid. Tuleb tagada võrdne juurdepääs vesinikusüsteemi füüsilise seisundi ja toimimisega seotud andmetele, et kõik turuosalised saaksid hinnata nõudluse ja pakkumise üldist olukorda ning teha kindlaks turuhinna muutumise põhjused. Teavet tuleks alati avaldada arukal ja kergesti kättesaadaval viisil ning mittediskrimineerivalt.
- (53) ENNOH [...] **peaks looma** keskse veebipõhise platvormi, et teha turuosalistele kättesaadavaks kõik andmed, mis on olulised võrgule tõhusa juurdepääsu saamiseks.
- (54) Vesinikuvõrgule juurdepääsu tingimused turu varases arengujärgus peaksid tagama võrgu kasutajatele tõhusa toimimise, mittediskrimineerivuse ja läbipaistvuse, jättes ühtlasi halduritele piisava paindlikkuse. Võimsuslepingute maksimaalse kestuse piiramine peaks vähendama lepingutega ülekoormamist ja liigse võimsuse soetamist.
- (55) Tuleks sätestada üldtingimused, mis käsitlevad kolmandate isikute juurdepääsu vesinikuhoidlatele ja vesinikuterminalidele, et tagada võrgu kasutajatele mittediskrimineeriv juurdepääs ja läbipaistvus.

- (56) Vesinikuvõrgu haldurid peaksid tegema koostööd, et koostada eeskirjad läbipaistva ja mittediskrimineeriva piiriülese võrkudele juurdepääsu pakkumise ja haldamise kohta ning tagada võrgu kooskõlastatud arendamine liidus, sealhulgas ühendusvõimsuste loomine. **Komisjon peaks koostama esimese prioriteetide nimekirja nende valdkondade kindlaksmääramiseks, mis lisatakse vesinikuvõrgu eeskirjade väljatöötamise üks aasta pärast ENNOHi loomist.** Võrgueeskirjad peaksid järgima ACERi välja töötatud raamsuuniseid, mis ei ole siduvad. ACER peaks osalema võrgueeskirjade kavandite faktilistest asjaoludest lähtuval läbivaatamisel, sealhulgas tuleks vaadata läbi kavandite vastavus raamsuunistele, ning tal peaks olema võimalik esitada komisjonile soovitus need vastu võtta. ACER peaks hindama võrgueeskirjade muutmiseks tehtud ettepanekuid ning tal peaks olema võimalik esitada komisjonile soovitus need vastu võtta. Vesinikuvõrgu haldurid peaksid haldama oma võrku kooskõlas kõnealuste võrgueeskirjadega.
- (57) **ENNOHi [...]** koostatavate võrgueeskirjade eesmärk ei ole asendada riigisiseste küsimuste jaoks vajalikke siseriiklikke õigusakte.
- (58) Euroopas transporditava ja tarbitava vesiniku kvaliteet võib varieeruda sõltuvalt tootmistehnoloogiast ja transpordi eripäradest. Seepärast peaks liidu tasandil ühtlustatud lähenemisviis vesiniku kvaliteedi juhtimisele piiriülestes ühendustorudes kaasa tooma vesiniku piiriülese voo ja turu lõimumise.
- [...] [...]

- (60) Tõhus piiriülene koordineerimine ning vesinikuvõrgu [...] haldurite vaheliste vaidluste lahendamise protsess on olulised, et hõlbustada vesiniku transporti vesinikuvõrkude vahel liidu piires ja seega suurendada turu lõimumist. Vesiniku kvaliteedinäitajate ja nende ajas muutumise tõhustatud läbipaistvusnõuded koos seire- ja aruandluskohustustega peaksid kaasa aitama kaasa avatud ja tõhusa vesiniku siseturu heale toimivusele.
- (61) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 291. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁸.
- (62) Selleks, et tagada Euroopa vesinikuvõrkude tõhus toimimine ja hõlbustada energiasüsteemi lõimimist, peaksid vesinikuvõrgu haldurid vastutama vesinikutranspordivõrgu toimimise, hooldamise ja arendamise eest tihedas koostöös teiste vesinikuvõrgu halduritega ning muude niisuguste süsteemide halduritega, mille nende võrgud on ühendatud.

---

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

(63) Liidu tasandil ühtlustatud standardid parandavad siseturu toimimist. Niipea kui viide ühtlustatud standardile on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, tuleks eeldada, et sellele standardile vastavuse korral on täidetud käesoleva määruse alusel vastu võetud rakendusmeetme asjaomased nõuded, seda ka siis, kui lubatud peaksid olema ka muud vastavuse tõendamise viisid. Kooskõlas määruse (EL) nr 1025/2012 artikliga 10 võib Euroopa Komisjon taotleda, et Euroopa standardiorganisatsioonid tötaksid välja tehnilised spetsifikatsioonid, Euroopa standardid ja harmoneeritud Euroopa standardid. Üks harmoneeritud standardite peamisi ülesandeid peaks olema aidata halduritel kohaldada käesoleva määruse ja uuesti sõnastatud gaasidirektiiviga (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx) vastu võetud rakendusmeetmeid.

(63a) Praegune ELi standardimisraamistik, mis põhineb uue lähenemisviisi põhimõtetal ja määrusel (EL) nr 1025/2012, kujutab endast vaikumisi raamistikku selliste standardite väljatöötamiseks, mille puhul eeldatakse vastavust käesoleva määruse asjakohastele nõuetele või mis on sätestatud konkreetsetes rakendusaktides või delegeeritud õigusaktides, mis on vastu võetud käesoleva määruse alusel. Euroopa standardid peaksid olema turupõhised ja nendes peaks olema võetud arvesse avalikku huvi ning poliitikaeesmärke, mis on selgelt sätestatud ühele või mitmele Euroopa standardiorganisatsioonile esitatud komisjoni taotluses koostada kindlaksmääratud tähtaja jooksul harmoneeritud standardid, ning need peaksid põhinema konsensusel. Kui harmoneeritud standarditele ei ole asjakohaselt viidatud või kui standardimisprotsess on blokeeritud või asjakohaste harmoneeritud standardite kehtestamisel esineb viivitusi, peaks komisjonil olema võimalik rakendusaktide või delegeeritud õigusaktidega kehtestada käesoleva määruse nõuete ühtsed kirjeldused, tingimusel et seejuures austatakse nõuetekohaselt standardiorganisatsioonide rolli ja ülesandeid. Seda võimalust tuleks käsitada erakorralise varulahendusena, millega hõlbustatakse halduritel asjakohaste meetmete kohaldamist vastavalt käesoleva määruse ja uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx) alusel vastu võetud rakendusaktidele või delegeeritud õigusaktidele. Kui harmoneeritud standardite kehtestamisega viivitatakse kõnealuse standardi tehnilise keerukuse tõttu, peaks komisjon võtma seda arvesse enne, kui kaalutakse ühtsete kirjelduste kehtestamist.

- (64) Selleks, et võtta täielikult arvesse vesiniku lõppkasutajate kvaliteedinõudeid, [...] **tuleks** vesinikuvõrgus oleva vesiniku kvaliteedi spetsifikatsioonide ja standardite koostamisel võtta [...] arvesse juba kehtivaid standardeid, milles on esitatud sellised lõppkasutajate nõuded (näiteks standard EN 17124).
- (65) Vesinikuvõrgu[...] haldurid peaksid vesiniku transportimiseks looma piisava piiriülese võimsuse, mis rahuldab kõik majanduslikult mõistlikud ja tehniliselt teostatavad võimsusvajadused, soodustades seega turu lõimimist.
- (66) ACER peaks avaldama ülekoormuse olukorra seire aruande.
- (67) Võttes arvesse vesiniku potentsiaali energiakandjana ning võimalust, et liikmesriigid kauplevad vesinikuga kolmandate riikidega, on vaja selgitada, et niisugused valitsustevahelised kokkulepped [...] gaasiga seotud energia kohta, millega on otsuse (EL) 2017/684 kohaselt seotud teatamiskohustus, hõlmavad valitsustevahelisi kokkuleppeid vesiniku kohta, sealhulgas vesinikuühendite, näiteks ammoniaagi ja vedelate orgaaniliste vesinikukandjate kohta.

(67a) Jõuliselt tuleks edendada investeringuid olulistesse uutesse taristutesse, tagades samal ajal maagaasis kasutatavate gaaside siseturu nõuetekohase toimimise. Et suurendada nõuete täitmisest vabastatud taristuprojektide positiivset mõju konkurentsile ja varustuskindlusele, tuleks kontrollida turu huvi projektide kavandamisetapil ning rakendada ülekoormusega tegelemise eeskirju. Kui taristu asub rohkem kui ühe liikmesriigi territooriumil, peaks nõuete täitmisest vabastamise taotluse menetlemise viimane instants olema ACER, et võtta paremini arvesse selle piiriülest mõju ja hõlbustada selle haldamist. Lisaks sellele, võttes arvesse kõnealuste, nõuete täitmisest vabastatud suurte taristuprojektide ehitamise erakordset riskiprofiili, peaks olema võimalik näha ajutiselt ette osaline või täielik vabastus tarne- ja tootmishuvega ettevõtjatele seoses asjaomaste projektide eraldamise eeskirjadega. Ajutiste erandite võimalust tuleks varustuskindlusega seotud põhjustel kohaldada eelkõige uute liidusiseste torujuhtmete suhtes, mis transpordivad gaasi kolmandatest riikidest liitu. Direktiivide 2003/55/EÜ ja 2009/73/EÜ (koos nende muudatustega) alusel antud vabastusi ja erandeid tuleks jätkuvalt kohaldada kuni vabastuse andmise otsuses või erandis otsustatud kavandatud kehtivusaja lõpuni.

- (68) [...] Selleks, et aidata sellele kriisile ja võimalikule uuele kriisile liidu tasandil ühtselt ja õigeaegselt reageerida, tuleks käesolevasse määrusesse ja määrusesse (EL) 2017/1938 lisada erisätteid, millega parandatakse koostööd ja vastupanuvõimet mis käsitlevad eelkõige paremini kooskõlastatud [...] solidaarsusreegleid.

[...] [...]

[...] [...]⁹

---

⁹ [...] [...]

(70a) Venemaa Ukraina-vastase sõjalise agressiooni eskaleerumine alates 2022. aasta veebruarist on viinud sellest riigist pärit gaasitarnete vähenemiseni. Eelkõige on Venemaalt Valgevene ja Nord Stream 1 torujuhtme kaudu kulgevad gaasivood peatunud ning Ukrainat läbivad gaasitarned on pidevalt vähenenud, ohustades tõsiselt energiavarustuskindlust liidus tervikuna. Selline maagaasitarnete vähendamine relvana ja turgude manipuleerimine gaasivoogude tahtlike katkestamiste teel on paljastanud liidus ja selle liikmesriikides haavatavuse ja sõltuvuse, millel on selge potentsiaal otse ja tõsiselt mõjutada nende olulisi rahvusvahelisi julgeolekuhuve. Varasem kogemus on näidanud ka seda, et gaasi võidakse kasutada energiaturgude relvana kasutamiseks ja manipuleerimiseks, näiteks gaasitaristus liigse varuvõimsuse soetamise teel, kahjustades liidu olulisi rahvusvahelisi julgeolekuhuve. Selleks et leevendada selliste sündmuste mõju nii praeguses kontekstis kui ka tulevikus, peaks liikmesriikidel erandkorras olema võimalik võtta proportsionaalseid meetmeid, et ajutiselt piirata üksikute võrgu kasutajate eelnevat võimsuse pakkumist sissevoolupunktides ja veeldatud maagaasi terminalides tarnete puhul Venemaa Föderatsioonist ja Valgevenest, kui see on vajalik nende liikmesriikide ja liidu oluliste julgeolekuhvide kaitsmiseks. Seda võimalust tuleks kohaldada üksnes Venemaa Föderatsiooni ja Valgevene suhtes, et liikmesriigid saaksid reageerida olukorrast tulenevatele oma ja liidu olulisi julgeolekuhuve ähvardavatele ohtudele, sealhulgas vähendades oma sõltuvust Venemaa fossiilkütustest, kooskõlas REPowerEU eesmärkidega. Sellised piirangud ei tohiks olla vastuolus liidu ega liikmesriikide rahvusvaheliste kohustustega ning peaksid olema kooskõlas üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe XXI artikliga. Enne selliste piirangute kohaldamist peaksid liikmesriigid konsulteerima komisjoniga ja, niivõrd kui piirang neid tõenäoliselt mõjutab, teiste liikmesriikide, energiaühenduse lepinguosaliste, Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osaliste ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga ning võtma arvesse olukorda nendes liikmesriikides ja kolmandates riikides, eelkõige varustuskindluse osas. Liikmesriigid peaksid kavandatavate piirangute asjakohasuse ja kohaldamisala hindamisel võtma nõuetekohaselt arvesse oma meetme võimalikku mõju teistele liikmesriikidele ning eelkõige järgima energiasolidaarsuse põhimõtet, kaasa arvatud varustuskindluse tagamiseks.

[...] [...]

- (72) Euroopa energeetikasektoris toimub oluline muutus vähese CO₂ heitega majanduse suunas, kus on tagatud ka varustuskindlus ja konkurentsivõime. Kuigi elektri allsektoris küberturvalisus juba edeneb koos piiriülese võimsusvoo võrgueeskirjaga, on Euroopa energiasüsteemi turvalisuse tagamiseks gaasi allsektori jaoks *vaja* sektoripõhiseid kohustuslikke eeskirju, **mis on kooskõlas võrgu- ja infosüsteemide turvalisust käsitleva direktiivi kohaselt (küberturvalisuse 2. direktiiv) loodud küberturvalisuse üldise raamistikuga. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2022/2555 on sätestatud meetmed küberturvalisuse ühtlaselt kõrge taseme saavutamiseks kogu liidus, samas kui vastavalt käesolevas määruses sätestatule tuleb konkreetsed küberturvalisust käsitlevad eeskirjad välja töötada delegeeritud õigusakti kaudu. Nimetatud delegeeritud õigusakt peaks täiendama direktiivi (EL) 2022/2555, tagades järjepideva ja tervikliku lähenemisviisi kõigi sektoripõhiste meetmete võtmiseks alates riskihindamisest kuni riski käsitlemiseni, ning määrates kindlaks selged rollid ja juhised selliste meetmete võtmiseks gaasi- ja vesinikusektori eri sidusrühmade ja ametiasutuste poolt. Selles delegeeritud õigusaktis tuleks kindlaks määrata sektoripõhised eeskirjad piiriüleste gaasivoogudega seotud küberturvalisuse aspektide kohta, sealhulgas eeskirjad ühiste miinimumnõuete, kavandamise, seire, aruandluse ja kriisiohje kohta, tagades kooskõla direktiivi (EL) 2022/2555 sätetega.**

- (73) Nagu nähtub liiduülesest stsenaariumide matkimisest 2017., [...], 2021. ja 2022. aastal, on piirkondlik koostöö ja solidaarsusmeetmed olulised, et tagada liidu vastupanuvõime tarneolukorra tõsise halvenemise korral. Solidaarsusmeetmed peaksid tagama solidaarsuse alusel kaitstud tarbijate, nt majapidamiste piiriülese varustamise kõigis olukordades. Liikmesriigid peaksid võtma vastu solidaarsusmehhanismi käsitlevate sätete rakendamiseks vajalikud meetmed, mis hõlmavad muu hulgas seda, et asjaomased liikmesriigid lepivad kokku tehnilises, õigus- ja finantskorras. Liikmesriigid peaksid kirjeldama kõnealuste kokkulepete üksikasju oma hädaolukorra lahendamise kavades. Liikmesriikide suhtes, kes ei ole vajalikku kahepoolset kokkulepet sõlminud, tuleks sellise tõhusa solidaarsuse tagamiseks kohaldada käesolevas määruses esitatud standardvormi.
- (74) Sellised meetmed võivad seega tekitada liikmesriigi jaoks kohustuse maksta hüvitist neile, keda liikmesriigi meetmed mõjutavad. Tagamaks, et hüvitis, mille solidaarsust taotleb liikmesriik maksab solidaarsust pakkuvale liikmesriigile, on õiglane ja mõistlik, peaks riiklikul energeetikasektorit reguleerival asutusel või riiklikul konkurentsiasutusel olema sõltumatu asutusena õigus auditeerida taotletud ja makstud hüvitise summat ning vajaduse korral taotleda selle korrigeerimist.

[...]

- (75) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt maagaasi ülekandevõrkudele, hoidlatele ja maagaasi veeldusjaamadele juurdepääsu tingimusi reguleerivate õiglaste eeskirjade kehtestamist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, kuid sellise meetme ulatuse või toime tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I peatükk

Reguleerimise, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

Sisu ja kohaldamisala

Käesoleva määrusega:

- a) kehtestatakse mittediskrimineerivad eeskirjad maagaasi- ja vesinikusüsteemidele juurdepääsu tingimuste kohta, võttes arvesse siseriiklike ja piirkondlike turgude konkreetset eripära, et tagada gaaside siseturu tõhus toimimine, ning

[...]

- [...]b) soodustatakse sellise hästi toimiva ja läbipaistva **gaaside** hulгимүүgituru teket **ja toimimist**, mida iseloomustaks kõrgetasemeline [...] varustuskindlus, ning sätestatakse piiriülese gaasikaubanduse jaoks võrgule juurdepääsu eeskirjade ühtlustamise mehhanismid.

Esimeses lõigus osutatud eesmärgid hõlmavad ka maagaasi võrgule, kuid mitte gaasihoidlatele, juurdepääsuga seotud tariifide ühtlustatud põhimõtete või nende arvestamise aluseks oleva metoodika sätestamist, juurdepääsuteenuste kehtestamist kolmandatele isikutele, võimsuse jaotamise ja võrkude ülekoormusega tegelemise ühtlustatud põhimõtete määramist, läbipaistvusnõuete, tasakaalustuseeskirjade ja tasakaalustamatuse eest määratavate tasude kindlaksmääramist ning võimsusega kauplemise hõlbustamist.

Käesolevat määrust, välja arvatud artikli 31 lõiget 5, kohaldatakse üksnes uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx) artikli 29 lõigete 3 või 4 kohaste maagaasi- ja vesinikuhoidlate suhtes.

Liikmesriigid võivad asutada üksuse või asutuse koostöös uuesti sõnastatud gaasidirektiiviga (ettepanek dokumendis COM xxx), et täita üht või mitut harilikult ülekandesüsteemi või vesinikusüsteemi haldurile omistatavat ülesannet, kohaldades sellele üksusele või asutusele käesolevas määruses esitatud nõudeid. Kõnealune üksus või asutus sertifitseeritakse vastavalt käesoleva määruse artiklile 13 ning määratakse vastavalt uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx) artiklile 65.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:
  - (1) „regulatiivne varabaas“ – **ülekandesüsteemi halduri, jaotussüsteemi halduri ja vesinikuvõrgu halduri** kogu võrguvara, mida kasutatakse reguleeritud võrguteenuste osutamiseks ja mida võetakse arvesse võrguga seotud teenustest saadud tulude arvutamisel;
  - (2) „ülekanne“ – maagaasi transportimine, välja arvatud tarnimine, torustiku kaudu, mis koosneb peamiselt kõrgsurvetorudest, mis ei ole tootmisetapi torustik ega kõrgsurvetorustiku osa, mida kasutatakse maagaasi kohaliku turustamise kontekstis selle tarnimiseks tarbijatele;

- (3) „ülekandeleping“ – leping, mille ülekandesüsteemi või vesinikuvõrgu haldur on sõlminud võrgu kasutajaga gaasi ülekandeteenuse osutamiseks;
- (4) „võimsus“ – maksimaalne voog väljendatuna normaalkuupmeetrites ajaühiku kohta või energiaühikus ajaühiku kohta, millele võrgu kasutaja omab õigust vastavalt ülekandelepingu sätetele;
- (5) „kasutamata võimsus“ – kindel võimsus, mille võrgu kasutaja on ülekandelepingu alusel omandanud, kuid mida nimetatud kasutaja ei ole lepingus täpsustatud tähtpäevaks kasutamiseks registreerinud;
- (6) „ülekoormusega tegelemine“ – ülekandesüsteemi halduri võimsusportfelli haldamine tehnilise võimsuse optimaalseks ja maksimaalseks ärakasutamiseks ning tulevikus tekkivate ülekoormamiste ja küllastuspunktide õigeaegseks tuvastamiseks;
- (7) „järelturg“ – turg, kus võimsusega kauplemine toimub teisiti kui esmasel turul;
- (8) „registreerimine“ – võrgu kasutaja eelnev ülekandesüsteemi halduri teavitamine tegelikust voost, mida võrgu kasutaja soovib süsteemi sisestada või sellest saada;
- (9) „taasregistreerimine“ – hilisem teavitamine korrigeeritud registreerimisest;
- (10) „süsteemi terviklikkus“ – mis tahes olukord, mille korral maagaasi või vesiniku rõhk ja kvaliteet jääb minimaalse ja maksimaalse piiri vahele, nii et maagaasi või vesiniku transport on tehnilisest seisukohast tagatud;
- (11) „tasakaalustusperiood“ – ajavahemik, mil teatava gaasikoguse väljavoolu, mida väljendatakse energiaühikutes, peavad kompenseerima kõik võrgu kasutajad sama gaasikoguse sissevoolu abil kooskõlas võrgueeskirjaga;

- (12) „võrgu kasutaja“ – süsteemihalduri klient või potentsiaalne klient ning süsteemihaldurid ise, kui võrd neil on tarvis täita oma funktsioone maagaasi ja vesiniku transpordil;
- (13) „katkestatavad teenused“ – ülekandesüsteemi või vesinikuvõrgu halduri pakutavad teenused, mis on seotud katkestatava võimsusega;
- (14) „katkestatav võimsus“ – gaasi ülekandevõimsus, mille kasutamise võib ülekandesüsteemi või vesinikuvõrgu haldur katkestada vastavalt ülekandelepingus sätestatud tingimustele;
- (15) „pikaajalised teenused“ – ülekandesüsteemi või vesinikuvõrgu halduri pakutavad teenused kestusega üks aasta ja rohkem;
- (16) „lühiajalised teenused“ – ülekandesüsteemi või vesinikuvõrgu halduri pakutavad teenused kestusega vähem kui üks aasta;
- (17) „kindel võimsus“ – ülekande- **või jaotussüsteemi** või vesinikuvõrgu halduri poolt lepingu kohaselt katkestamatuna tagatav gaasi ülekande- **või jaotusvõimsus või vesiniku transpordivõimsus**;
- (18) „kindlad teenused“ – ülekandesüsteemi või vesinikuvõrgu halduri pakutavad teenused, mis on seotud kindla võimsusega;
- (19) „tehniline võimsus“ – maksimaalne kindel võimsus, mida võrgu kasutajatele saab pakkuda, võttes arvesse ülekandesüsteemi või vesinikuvõrgu terviklikkust ja kasutamise nõudeid;
- (20) „lepinguline võimsus“ – võimsus, mis on ülekandelepingu alusel võrgu kasutajale jaotatud;
- (21) „olemasolev võimsus“ – tehnilise võimsuse osa, mida ei ole välja jaotatud ja mis on antud hetkel veel süsteemis kasutamiseks saadaval;

- (22) „lepingutega ülekoormamine“ – olukord, kus kindla võimsuse nõudluse tase ületab tehnilist võimsust;
- (23) „esmane turg“ – turg, kus ülekandesüsteemi või vesinikuvõrgu haldurid kauplevad võimsusega otse;
- (24) „füüsiline ülekoormamine“ – olukord, kus tegelike tarnete nõudluse tase ületab teatud hetkel tehnilise võimsuse;
- (25) „maagaasi veeldusjaama võimsus“ – sellise veeldatud maagaasi (LNG) terminali võimsus, mida kasutatakse maagaasi veeldamiseks või veeldatud maagaasi impordiks, mahalaadimiseks, abiteenusteks, ajutiseks hoiustamiseks ja taasgaasistamiseks;
- (26) „ruum“ – gaaside maht, mida hoidla kasutajal on õigus gaaside hoiustamiseks kasutada;
- (27) „väljundvõimsus“ – voolukiirus, millega hoidla kasutajal on õigus hoidlast gaase välja võtta;
- (28) „sisendvõimsus“ – voolukiirus, millega hoidla kasutajal on õigus gaase hoidlasse panna;
- (29) „hoiustamisvõimsus“ – ruumi, sisendvõimsuse ja väljundvõimsuse kombinatsioon;

- (30) „sisend-väljundsüsteem“ – [...] maagaasi [...] juurdepääsumudel, mille puhul süsteemi kasutajad reserveerivad võimsusega seotud õigusi sisse- ja väljavoolupunktides eraldi [...]; Sisend-väljundsüsteem hõlmab ülekandesüsteemi ja võib hõlmata jaotussüsteeme või jaotussüsteemide osi. [...]
- (31) „tasakaalustusala“ – [...] süsteem, mille suhtes on kohaldatav konkreetne tasakaalustuskord ja mis [...] hõlmab ülekandesüsteemi ja võib hõlmata jaotussüsteeme või selliste jaotussüsteemide osi[...];
- (32) „virtuaalne kauplemispunkt“ – mittefüüsiline kauplemispunkt sisend-väljundsüsteemis, kus gaas vahetab omanikku, ilma et oleks vaja reserveerida [...] võimsust;
- (33) „sissevoolupunkt“ – punkt, mille võimsust saavad reserveerida [...] sisend-väljundsüsteemile juurdepääsu pakkuvad [...] võrgu kasutajad;
- (34) „väljavoolupunkt“ – punkt, mille võimsust saavad reserveerida võrgu kasutajad [...], kes lasevad gaasil sisend-väljundsüsteemist välja voolata;
- (35) „tingimuslik võimsus“ – kindel võimsus, millega kaasnevad läbipaistvad ja eelnevalt kindlaks määratud tingimused kas pääsu pakkumise kohta virtuaalsesse kauplemispunkti või sealt välja või piiratud jaotatavuse kohta;
- (36) „jaotatavus“ – ükskõik millise sissevooluvõimsuse vabalt valitud kombinatsioon ükskõik millise väljavooluvõimsusega ja vastupidi;

(37) „lubatud tulu“ – sellise ülekandeteenustega seotud tulu ja ülekandeteenusega mitteseotud tulu summa, mida ülekandesüsteemi haldur saab mingi konkreetse reguleerimisperioodi teataval ajavahemikul teenuste osutamise eest ja mida on ülekandesüsteemi halduril õigus saada hinnalaeta reguleerimiskorra alusel ja **kooskõlas [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi [...](ettepanek dokumendis COM (2021) 803)] artikli 72 lõike 7 punktiga a;[...]**;

(38) „sihttulu“ – artikli 15 lõikes 1 sätestatud põhimõtete kohaselt arvutatud ülekandeteenustega seotud eeldatava tulu ja ülekandeteenustega mitteseotud eeldatava tulu summa, mida ülekandesüsteemi haldur saab mingi konkreetse reguleerimisperioodi teataval ajavahemikul teenuste osutamise eest hinnalaega registreerimiskorra alusel;

(39[...]) „uus taristu“ – taristu, mille ehitamine ei olnud 4. augustiks 2003 lõppenud.

2. Ilma et see piiraks lõikes 1 osutatud mõistete kasutamist, kohaldatakse ka [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] artiklis 2 esitatud mõisteid, mis on käesoleva määruse kohaldamisel asjakohased.

Lõikes 1 ülekandega seoses esitatud mõisteid 4–24 kohaldatakse analoogia alusel ka gaasihoidlatele ja maagaasi veeldusjaamadele.

II PEATÜKK

MAAGAASI- JA VESINIKUSÜSTEEMIDE SUHTES KOHALDATAVAD ÜLDEESKIRJAD

1. JAGU

TURUKORRALDUSE JA TARISTULE JUURDEPÄÄSU ÜLDEESKIRJAD

Artikkel 3

Üldpõhimõtted

Liikmesriigid, reguleerivad asutused, [...], **maagaasisüsteemi haldurid ja vesinikusüsteemi haldurid** ja volitatud ettevõtjad, nt turupiirkonna [...] **haldurid** või reserveerimisplatvormi haldurid tagavad, et [...]turge hallatakse kooskõlas järgmiste põhimõtetega:

- a) gaaside hinnad kujunevad nõudluse ja pakkumise alusel;
- b) ülekande- ja jaotussüsteemi haldurid teevad koostööd, et anda võrgu kasutajatele vabadus sõltumatult reserveerida sisse- ja väljavooluvõimsust. Gaasi transporditakse lepingujärgsete marsruutide asemel sisend-väljundüsteemi kaudu;

- c) sisse- ja väljavoolupunktides kohaldatavad tariifid peavad olema struktureeritud nii, et see aitaks kaasa turgude lõimimisele, varustuskindluse suurendamisele ja gaasivõrkude vahelise ühendamise edendamisele;
- d) samas sisend-väljundüsteemis tegutsevad ettevõtjad vahetavad [...] gaase virtuaalses kauplemispunktis **või füüsiliselt ühenduspunktides. Taastuvatest energiaallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside tootjatel on virtuaalsele kauplemispunktile võrdne juurdepääs, olenemata sellest, kas nad on ühendatud jaotus- või ülekandesüsteemi;**
- e) võrgu kasutajad vastutavad oma bilansiportfellide tasakaalustamise eest, et minimeerida ülekandesüsteemi haldurite vajadust teha tasakaalustamistoiminguid;
- f) tasakaalustamistoiminguid tehakse standardtoodete põhjal [...] **kooskõlas tasakaalustamist käsitleva võrgueeskirjaga [...] või need on kehtestatud määruse 715/2009 [...] artikli 6 lõike 11 kohaselt** ning need toimuvad kauplemisplatvormil [...] **või kasutades tasakaalustamisteenuseid kooskõlas selle [...] võrgueeskirjaga [...];**
- g) turueeskirjadega hoitakse ära tegevus, mis takistab hindade kujunemist gaaside nõudluse ja pakkumise alusel;
- h) turueeskirjadega soodustatakse likviidse gaasidega kauplemise tekkimist ja toimimist, soodustades hinnakujundust ja hindade läbipaistvust;
- i) turueeskirjadega soodustatakse maagaasi- ja vesinikusüsteemide CO₂ heite vähendamist, sealhulgas võimaldatakse turule lõimida taastuvatest energiaallikatest toodetud gaase ja luuakse **stiimuleid** energiatõhususeks [...], **nõudluse vähendamiseks, nõudluse paindlikkuseks ja energiasüsteemi lõimimiseks;**

- j) turueeskirjadega pakutakse sobivaid stiimuleid investeerimiseks, eelkõige pikaajaliste investeeringute tegemiseks vähese CO₂ heitega ja kestlikku gaaside süsteemi, energia salvestamisse, energiatõhususse, **nõudluse vähendamisse** ja tarbimiskajasse turu vajaduste **ja süsteemi lõimimise vajaduste** rahuldamiseks, ning edendatakse ausat konkurentsi ja varustuskindlust;
- k) eemaldatakse sisend-väljund süsteemide vaheliste piiriüleste gaasivoogude tõkked, kui need on olemas;
- l) turueeskirjadega hõlbustatakse piirkondlikku koostööd ja lõimumist.

Artikkel 4

Regulatiivse [...] varabaasi eraldamine

1. Kui ülekande- **või jaotussüsteemi** haldur või vesinikuvõrgu haldur osutab reguleeritud teenuseid gaasi, vesiniku ja/või elektri valdkonnas, peab ta täitma [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] artiklis 69 ja direktiivi (EL) 2019/944 artiklis 56 sätestatud raamatupidamisarvestuse eraldatuse nõuet ning tal peab **maagaasi**, elektri ja vesiniku valdkondades olema eraldatud [...] regulatiivne varabaas. Eraldatud [...] **regulatiivne** varabaas tagab, et:
  - a) konkreetsete reguleeritud teenuste osutamisest saadud tulusid võib kasutada üksnes nende varadega seotud investeeringukulude ja tegevuskulude katmiseks, mis kuuluvad selle [...] **regulatiivse** varabaasi hulka, mille abil reguleeritud teenuseid osutati;
  - b) kui varad kantakse üle muusse [...] **regulatiivsesse** varabaasi, määratakse kindlaks nende väärtus. Ülekantud vara määratud väärtuse peab auditeerima ja heaks kiitma pädev reguleeriv asutus. Kindlaksmääratud väärtus [...] **on** selline, et ristsubsideerimist ei toimu.

2. Liikmesriik võib lubada rahaülekandeid reguleeritud teenuste vahel, mis on [...] **lõike 1 tähenduses** eraldatud, tingimusel et:
- a) kõik raha ülekandmiseks vajalikud tulud kogutakse eritasuna;
  - b) eritasu kogutakse ainult lõpptarbijateni viivatest väljavoolupunktides, mis asuvad samas liikmesriigis kui rahaülekande saaja;
  - c) eritasu ja rahaülekande või nende arvutamise aluseks oleva meetodika on enne nende jõustumist heaks kiitnud **[uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)]** artiklis 70 osutatud reguleeriv asutus;
  - d) heakskiidetud eritasud ja rahaülekanne ning meetodikad, kui need heaks kiidetakse, tehakse avalikuks [...] **hiljemalt kolmkümmend päeva enne nende rakendamise kuupäeva.**
3. Reguleeriv asutus võib lõikes 2 osutatud rahaülekande ja eritasu heaks kiita üksnes tingimusel, et:
- a) võrgule juurdepääsu tariife kohaldatakse selle [...] **regulatiivse** varabaasi kasutajate suhtes, kuhu rahaülekanne on suunatud;
  - b) rahaülekannete ja võrgule juurdepääsu tariifide kaudu kogutud, teenuste osutamisest saadud tulude summa ei [...] **ole** suurem kui lubatud tulud **ja sihttulu;**
  - c) rahaülekanne kiidetakse heaks piiratud ajavahemikuks [...] **ja mitte mingil juhul pikemaks ajavahemikuks** kui üks kolmandik asjaomase taristu **ülejäanud** amortisatsiooniperioodist.

4. [vastuvõtmise kuupäev + 1 aasta] esitab ACER ülekande-*[...]* ja jaotussüsteemi ning vesinikuvõrgu halduritele ja reguleerivatele asutustele soovitusel meetodite kohta, mis käsitlevad järgmist:
- a) teise *[...]*regulatiivsesse varabaasi ülekantud varade väärtuse kindlaksmääramine ning selle tulemusena tekkida võiva kasumi ja kahjumi saaja;
  - b) rahaülekande ja eritasu suuruse ja maksimaalse kestuse arvutamine;
  - c) kriteeriumid eritasu osade jaotamiseks *[...]*regulatiivsevarabaasiga ühendatud lõpptarbijate vahel.

ACER ajakohastab soovitusi vähemalt kord iga kahe aasta tagant.

Artikkel 5

Ülekandesüsteemi halduritega seotud juurdepääsuteenused kolmandatele isikutele

1. Ülekandesüsteemi haldurid:
- a) *[...]* pakuvad võimsust ja teenuseid mittediskrimineerivalt kõigile võrgu kasutajatele;
  - b) pakuvad nii kindlat kui ka katkestatavat võimsust. Katkestatava võimsuse hind peab kajastama katkestamise tõenäosust;
  - c) pakuvad võrgu kasutajatele nii pika- kui ka lühiajalist võimsust.

Seoses esimese lõigu punktiga a, kui ülekandesüsteemi haldur pakub samu teenuseid erinevatele klientidele, teeb ta seda samaväärsete lepingutingimuste alusel, kasutades kas ühtlustatud ülekandelepinguid või ühtset võrgueeskirja, mille kooskõlas uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx) artikliga 72 või 73 on heaks kiitnud pädev asutus.

2. Kooskõlas artikli 15 lõikes 1 sätestatud põhimõtetega ei tulene mittestandardsete alguskuupäevadega või standardsest aastasest ülekandelepingust lühema kestusega sõlmitud ülekandelepingute korral suvaliselt kõrgemad või madalamad tariifid, mis ei kajasta teenuse turuväärtust.
3. Kui kaks või rohkem ühenduspunkti ühendavad sama kaht kõrvuti asuvat sisendväljundsüsteemi, pakuvad asjaomased kõrvuti asuvate piirkondade ülekandesüsteemi haldurid nendes ühenduspunktides saadaolevaid võimsusi ühes virtuaalses ühenduspunktis. Igasugune ühenduspunktis saadaolev lepinguline võimsus kantakse lepingu sõlmimise kuupäevast olenemata üle virtuaalsesse ühenduspunkti.

Virtuaalne ühenduspunkt luuakse vaid juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) tehniline koguvõimsus virtuaalsetes ühenduspunktides on võrdne tehnilise koguvõimsusega igas virtuaalseid ühenduspunkte toetavas ühenduspunktis või sellest suurem;
- b) virtuaalne ühenduspunkt aitab kaasa süsteemi ökonoomsele ja tõhusale kasutamisele, sealhulgas käesoleva määruse artiklites 9 ja 10 sätestatud eeskirjade rakendamisele.

4. Vajaduse korral võib juurdepääsuteenuseid kolmandatele isikutele osutada tingimusel, et võrgu kasutajad esitavad asjaomased tagatised oma maksejõulisuse kohta. Sellised tagatised ei tohi põhjendamatult takistada turulepääsu ning peavad olema mittediskrimineerivad, läbipaistvad ja proportsionaalsed.
5. Ülekandesüsteemi halduritel peab olema juurdepääs teiste ülekandesüsteemi haldurite võrkudele, kui see on vajalik nende ülesannete, sealhulgas piiriülese gaasiülekandega seotud ülesannete täitmiseks.
6. **Lõiked 1–5 ei piira liikmesriikide võimalust võtta proportsionaalseid meetmeid, et piirata ajutiselt ja tähtajaliselt üksikute võrgukasutajate eelnevat võimsuse pakkumist Venemaa Föderatsioonist või Valgevenest sissevoolu punktides, kui see on vajalik nende liikmesriikide ja liidu oluliste julgeolekuhuvide kaitsmiseks, ning tingimusel, et sellised meetmed:**
  - i. ei häiri põhjendamatult gaasi siseturu [...] nõuetekohast toimimist ega piiriüleseid maagaasivooge liikmesriikide vahel ning ei kahjusta liidu või liikmesriigi varustuskindlust;
  - ii. järgivad energiasolidaarsuse põhimõtet;
  - iii. võetakse kooskõlas õiguste ja kohustustega, mis on liikmesriikidel ja liidul kolmandate riikide suhtes.

Enne esimeses lõigus osutatud meetme kohta otsuse tegemist konsulteerib asjaomane liikmesriik komisjoniga ja niivõrd, kui võrd meede neid tõenäoliselt mõjutab, teiste liikmesriikide, energiaühenduse lepinguosaliste, Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisteks olevate kolmandate riikidega ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga. Asjaomased liikmesriigid võtavad täiel määral arvesse olukorda nendes liikmesriikides ja kolmandates riikides ning nende liikmesriikide, kolmandate riikide või komisjoni poolt sellega seoses tõstatatud probleeme.

Artikkel 6

Vesinikuvõrgu halduritega seotud juurdepääsuteenused kolmandatele isikutele

1. Vesinikuvõrgu haldurid pakuvad oma teenuseid kõigile võrgu kasutajatele mittediskrimineerival viisil. Kui sama teenust pakutakse erinevatele klientidele, tuleb seda pakkuda samaväärsete lepingutingimuste alusel. Vesinikuvõrgu haldurid avaldavad oma veebisaidil võrgule juurdepääsu lepingu tingimused ja selle eest nõutavad tariifid ning vajaduse korral tasakaalustamistasud.
2. Turuosalistele tehakse kättesaadavaks suurim võimalik vesinikuvõrgu võimsus, pidades silmas süsteemi terviklikkust ja võrgu tõhusat **ning ohutut** toimimist.
3. Võimsuslepingute maksimaalne kestus on hiljemalt [...] **1. jaanuariks 2031** valminud taristu puhul 20 aastat ja pärast seda kuupäeva valminud taristu puhul 15 aastat. Reguleerivatel asutustel on õigus kehtestada lühem maksimaalne kestus, kui see on vajalik, et tagada turu toimimine, kaitsta konkurentsi ja tagada edaspidine piiriülene lõimumine.
4. Vesinikuvõrgu haldurid rakendavad ja avaldavad mittediskrimineeriva ja läbipaistva ülekoormusega tegelemise korra, mis hõlbustab piiriülest vesinikukaubandust mittediskrimineerivatel alustel.
5. Vesinikuvõrgu haldurid hindavad korrapäraselt turu nõudlust uute investeeringute järele, võttes arvesse varustuskindlust ja vesiniku lõppkasutuse tõhusust.
6. Alates 1. jaanuarist [203[...]**6**] korraldatakse vesinikuvõrgud sisend-väljundsisüsteemidena.
- 6a. Liikmesriigid võivad otsustada mitte kohaldada lõiget 6 vesinikuvõrkude suhtes, mille suhtes kohaldatakse [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi] artikli 48 kohast erandit ja mis ei ole ühendatud teise vesinikuvõrguga.**

7. Alates 1. jaanuarist [203[...]**6**] kohaldatakse artiklit 15 ka vesinikuvõrkudele juurdepääsu tariifide suhtes **ning artikli 15 lõigetes 1 ja 2 ülekandesüsteemi halduritele sätestatud kohustusi kohaldatakse ka vesinikuvõrgu haldurite suhtes [...].**

Artikleid 16 ja 17 ei kohaldata vesinikuvõrkude, vaid ainult maagaasisüsteemi suhtes. Kui liikmesriikide vahelistes ühenduspunktides jaotatakse võimsust enampakkumise teel, võivad pädevad riiklikud ametiasutused otsustada kohaldada null-baashinda.

Kui liikmesriik otsustab kooskõlas [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi] artikliga 31 kohaldada reguleeritavat kolmandate isikute juurdepääsu vesinikuvõrkudele enne 1. jaanuari [203[...]**6**], kohaldatakse selles riigis vesinikuvõrkudele juurdepääsu tariifi suhtes artikli 15 lõiget 1.

8. Alates 1. jaanuarist [203[...]**6**] peavad vesinikuvõrgu haldurid oma teenuseid pakkudes täitma artiklite 5, 9 ja 12 kohaselt ülekandesüsteemi halduritele esitatavaid nõudeid ning avaldama ENNOHi hallataval digiplatvormil igas võrgupunktis kohaldatavad tariifid. Kuni artikli 54 lõike 2 punkti d kohase vesinikuvõrkude võimsuse jaotamise võrgueeskirja vastuvõtmiseni ja jõustumiseni võib selline avaldamine toimuda vesinikuvõrgu haldurite veebisaitidel avaldatud tariifidele viivate linkide kaudu.

Artikkel 7

Maagaasi hoidlate, vesinikuterminaalide, maagaasi veeldusjaamade ja vesinikuhoiulatega seotud juurdepääsuteenused kolmandatele isikutele

1. Maagaasi veeldusjaamade, vesinikuterminaalide, vesinikuhoiulate ja maagaasihoidlate haldurid:
  - a) pakuvad teenuseid, mis vastavad turu nõudlusele, kõigile võrgu kasutajatele mittediskrimineerival viisil; eelkõige juhul, kui maagaasi veeldusjaama, vesinikuterminali, vesinikuhoiula või maagaasihoidla haldur pakub eri tarbijatele sama teenust, peab ta seda pakkuma samaväärsetel lepingutingimustel;
  - b) pakuvad vastastikku seotud maagaasi ja vesiniku transpordivõrkude kasutamiseks sobivaid teenuseid ning hõlbustavad võrkudele juurdepääsu, tehes selleks koostööd ülekandesüsteemi või vesinikuvõrgu halduriga, ja
  - c) avalikustavad vajaliku teabe, eelkõige andmed teenuste kasutamise ja kättesaadavuse kohta, maagaasi veeldusjaamade, hoidlate, vesinikuterminaalide või vesinikuhoiulate kasutajate mõistlikele ärivajadustele vastaval ajal; seejuures jälgib avalikustamist reguleeriv asutus.

2. Hoidlate haldurid:
    - a) võimaldavad nii kindlaid kui ka katkestatavaid juurdepääsuteenuseid kolmandatele isikutele; katkestatava võimsuse hind kajastab katkestamise tõenäosust;
    - b) pakuvad hoidla kasutajatele nii pika- kui ka lühiajalisi teenuseid;
    - c) pakuvad hoidla kasutajatele nii eraldatud kui ka ühendteenuseid [...] **hoiustamis**võimsuse [...] vallas.
  3. Maagaasi veeldusjaamade haldurid pakuvad maagaasi veeldusjaama kasutajatele veeldusjaama piires nii eraldatud kui ka ühendteenuseid olenevalt maagaasi veeldusjaama kasutajate väljendatud vajadustest.
  4. Maagaasi veeldusjaama- ja hoidlalepingud ei tohi kaasa tuua meelevaldselt kõrgemaid tariife, kui need on sõlmitud:
    - a) väljaspool maagaasiaastat ebastandardsete algusaegadega või
    - b) lühemaks ajaks kui tavapärased maagaasi veeldusjaama- ja hoidlalepingud.
- Vesinikuhoidla ja vesinikuterminaaliga seotud lepingute korral, mille kestus on lühem kui standardsel aastasel veeldusjaama- ja hoidlalepingul, ei tulene suvaliselt kõrgemad tariifid.
5. Vajaduse korral võib juurdepääsuteenuseid kolmandatele isikutele osutada tingimusel, et võrgu kasutajad esitavad asjaomased tagatised oma maksejõulisuse kohta. Sellised tagatised ei tohi põhjendamatult takistada turulepääsu ning peavad olema mittediskrimineerivad, läbipaistvad ja proportsionaalsed.

6. Veeldusjaama või vesinikuterminali võimsuse ja maagaasi- või vesinikuhoidla hoiustamisvõimsuse lepingulised miinimummäärad peavad põhinema tehnilistel piirangutel ning võimaldama väiksemate hoidlakasutajate juurdepääsu hoidlateenustele.
7. **Lõiked 1–6 ei piira liikmesriikide võimalust võtta proportsionaalseid meetmeid, et piirata ajutiselt ja tähtajaliselt üksikute võrgukasutajate eelnevat võimsuse pakkumist veeldatud maagaasi terminalides Venemaa Föderatsioonist või Valgevenest pärit tarnete puhul, kui see on vajalik nende liikmesriikide ja liidu oluliste julgeolekuhuvide kaitsmiseks, ning tingimusel, et sellised meetmed:**
- i. ei häiri põhjendamatult gaasi siseturu nõuetekohast toimimist ega piiriüleseid maagaasivooge liikmesriikide vahel ning ei kahjusta liidu või liikmesriigi varustuskindlust;
  - ii. järgivad energiasolidaarsuse põhimõtet;
  - iii. võetakse kooskõlas õiguste ja kohustustega, mis on liikmesriikidel ja liidul kolmandate riikide suhtes.

Enne esimeses lõigus osutatud meetme kohta otsuse tegemist konsulteerib asjaomane liikmesriik komisjoniga ja niivõrd, kuivõrd meede neid tõenäoliselt mõjutab, teiste liikmesriikide, energiaühenduse lepinguosaliste, Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisteks olevate kolmandate riikidega ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga. Asjaomased liikmesriigid võtavad täiel määral arvesse olukorda nendes liikmesriikides ja kolmandates riikides ning nende liikmesriikide, kolmandate riikide või komisjoni poolt sellega seoses tõstatatud probleeme.

Artikkel 8

Taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside turu hindamine maagaasi veeldusjaamade ja hoidlate haldurite poolt

Maagaasi veeldusjaamade ja hoidlate haldurid hindavad vähemalt iga kahe aasta järel turu nõudlust uute investeeringute järele, mis võimaldavad rajatistes kasutada taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaase, sealhulgas selliseid vesinikuühendeid nagu vedel ammoniaak ja vedelad orgaanilised vesinikukandjad. Uusi investeeringuid kavandades hindavad maagaasi veeldusjaamade ja hoidlate haldurid turu nõudlust ja võtavad arvesse varustuskindlust. Maagaasi veeldusjaamade ja hoidlate haldurid teevad üldsusele kättesaadavaks kõik kavad uute investeeringute kohta, mis võimaldavad nende rajatistes kasutada taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaase.

Artikkel 9

Ülekandesüsteemi halduritega seotud võimsuse jaotamise mehhanismide ja ülekoormusega tegelemise korra põhimõtted

1. Turuosalistele peab olema kättesaadav maksimaalne võimsus artikli 30 lõikes 3 osutatud kõigis asjaomastes punktides, võttes arvesse süsteemi terviklikkust ja võrgu tõhusat toimimist.
2. Ülekandesüsteemi haldurid rakendavad ja avaldavad mittediskrimineerivad ja läbipaistvad võimsuse jaotamise mehhanismid, mis:
  - a) annavad asjakohaseid majanduslikke signaale tehnilise võimsuse efektiivse ja maksimaalse kasutamise kohta, hõlbustavad investeeringute tegemist uude taristusse ja hõlbustavad piiriülest maagaasikaubandust;

- b) sobivad kokku turumehhanismidega, sealhulgas kiirtehingute turu ja kauplemiskeskustega, olles samal ajal paindlikud ja võimelised kohanduma arenevate turutingimustega; ja
  - c) sobivad kokku liikmesriikide võrkudele juurdepääsusüsteemidega.
3. Ülekandesüsteemi haldurid rakendavad ja avaldavad ülekoormusega tegelemise mittediskrimineeriva ja läbipaistva korra, mis hõlbustab piiriülest maagaasi kaubandust mittediskrimineerivatel alustel ja mis põhineb järgmistel põhimõtetel:
- a) lepingutega ülekoormamise korral pakub ülekandesüsteemi haldur esmasel turul kasutamata võimsust vähemalt eeloleva ööpäeva ning katkestatava võimsuse alusel ja
  - b) võrgu kasutajatel on soovi korral võimalik oma kasutamata lepingujärgset võimsust järelturul edasi müüa või edasi rentida.

Seoses esimese lõigu punktiga a, [...] võivad liikmesriigid nõuda, et võrgu kasutajad ülekandesüsteemi haldurit sellest teavitaksid või selle kohta teavet annaksid.

4. Ülekandesüsteemi haldurid hindavad korrapäraselt turu nõudlust uute investeeringute järele, võttes arvesse [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] artiklil 51 põhinevat lõimitud võrgu arengukava jaoks välja töötatud ühist stsenaariumi ning varustuskindlust.

Artikkel 10

Maagaasihoidlate, vesinikuterminaalide, vesinikuhooldlate ja maagaasi veeldusjaamade võimsuse jaotamise mehhanismide ja ülekoormusega tegelemise korra põhimõtted

1. Turuosalistele tehakse kättesaadavaks suurim võimalik maagaasihoidla ja maagaasi veeldusjaama või vesinikuhooldla, samuti vesinikuterminaalide võimsus, pidades silmas süsteemi terviklikkust ja toimimist.
2. Maagaasi veeldusjaamade, vesinikuhooldlate, vesinikuterminaalide ja maagaasihoidlate haldurid rakendavad ja avaldavad mittediskrimineerivaid ja läbipaistvaid võimsuse jaotamise mehhanisme, mis:
  - a) annavad asjakohaseid majanduslikke signaale võimsuse efektiivse ja maksimaalse kasutamise kohta ning hõlbustavad investeeringute tegemist uude taristusse ;
  - b) sobivad kokku turumehhanismidega, sealhulgas kiirtehingute turu ja kauplemisskeskustega, olles samal ajal paindlikud ja võimelised kohanduma arenevate turutingimustega;
  - c) sobivad kokku ühendatud võrkudele juurdepääsu süsteemidega.

3. Maagaasi veeldusjaamade, vesinikuterminaalide ning vesiniku- ja maagaasihoidlate lepingud peavad sisaldama liigse varuvõimsuse soetamist vältivaid meetmeid, võttes arvesse järgmisi lepingutega ülekoormamise puhul kohaldatavaid põhimõtteid:
- a) süsteemihaldur pakub [...] kasutamata võimsust **viivitamata** esmasel turul; **maagaasihoidlate** puhul pakutakse seda vähemalt üks päev ette ning katkestatava võimsuse põhimõtte alusel;
  - b) [...] kasutajatel on soovi korral võimalik oma kasutamata lepingujärgset võimsust järelturul edasi müüa [...]; maagaasi veeldusjaama, vesinikuterminali, **vesinikuhoidla** ja **maagaasihoidla** haldurid tagavad eraldi või piirkondlikult mitte hiljem kui 18 kuud pärast [käesoleva määruse jõustumise **kuupäeva**] maagaasi veeldusjaama, vesinikuterminali, **vesinikuhoidla** ja **maagaasihoidla** kasutajate jaoks läbipaistva ja mittediskrimineeriva reserveerimisplatvormi **kättesaadavuse**, et kasutajad saaksid oma lepingujärgset võimsust järelturul edasi müüa.

Artikkel 11

Võimsusega seotud õigustega kauplemine

Iga ülekandesüsteemi, hoidla, maagaasi veeldusjaama ja vesinikusüsteemi haldur võtab mõistlikud meetmed, et võimaldada vaba kauplemist võimsusega seotud õigustega ja hõlbustada sellist kauplemist läbipaistval ja mittediskrimineerival viisil. Iga selline haldur töötab välja transpordi, maagaasi veeldusjaamade, vesinikuterminaalide ning maagaasi- ja vesinikuhoildlate ühtlustatud lepingud ja menetlused esmasel turul, et hõlbustada järelkauplemist võimsusega seotud õigustega, ning tunnustab võimsusega seotud esmaste õiguste üleminekut, kui võrgu kasutajad sellest teavitavad.

Ühtlustatud lepingutest ja menetlustest tuleb teavitada reguleerivaid asutusi.

Tasakaalustuseeskirjad ja tasakaalustamatuse eest määratavad tasud

1. Tasakaalustuseeskirjad koostatakse õiglasel, mittediskrimineerival ja läbipaistval viisil ning need põhinevad objektiivsetel kriteeriumitel. Tasakaalustuseeskirjad kajastavad süsteemi tõelisi vajadusi, võttes arvesse ülekandesüsteemi halduri käsutuses olevaid vahendeid. Tasakaalustuseeskirjad on turupõhised.
2. Selleks, et võimaldada võrgu kasutajatel võtta õigeaegselt parandusmeetmeid, edastavad ülekandesüsteemi haldurid reaalaraja olukorda kajastava piisava, õigeaegse ja usaldusväärse teabe võrgu kasutajate tasakaalustusprotsessi seisundi kohta.

Esitatud teave peab kajastama ülekandesüsteemi haldurile kättesaadava teabe seisu ning arveldusperioodi, mille kohta tasakaalustamatuse eest määratavad tasud arvutatakse.

Käesoleva lõike kohase teabe eest ei tohi tasu võtta.

3. Tasakaalustamatuse eest määratavad tasud kajastavad võimalikult suurel määral kulusid, samal ajal tagades sobivad stiimulid võrgu kasutajatele maagaasi sisse- ja väljavoolu tasakaalustamiseks. Need peavad vältima ristsubsideerimist võrgu kasutajate vahel ja ei tohi takistada uute turuletulijate sisenemist turule.

Pädevad asutused või vajaduse korral ülekandesüsteemi haldur avalikustavad tasakaalustamatuse eest määratavate tasude arvestamisel kasutatavad meetodid ning samuti lõplikud väärtused.

4. Liikmesriigid tagavad, et ülekandesüsteemi haldurid püüavad ühtlustada tasakaalustamise korda ja lihtsustada tasakaalustusega seotud tasude struktuuri ja tasemeid, et hõlbustada virtuaalses kauplemispunktis gaasiga kauplemist.

Ülekandesüsteemi haldurite ja vesinikuvõrgu haldurite sertifitseerimine

1. Komisjon vaatab läbi iga teatise ülekandesüsteemi või vesinikuvõrgu halduri sertifitseerimise otsuse kohta kohe pärast selle kättesaamist vastavalt [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021)xxx)] artikli 65 lõikele 6. Kahe kuu jooksul teatise saamise päevast esitab komisjon oma arvamuse asjaomasele reguleerivale asutusele seoses selle vastavusega uuesti sõnastatud gaasidirektiivi artikli 65 lõikele 2 või artiklile 66 ja artiklile 54 ülekandesüsteemi haldurite puhul ning kõnealuse direktiivi artiklile [...]62 vesinikuvõrgu haldurite puhul.

Komisjon võib esimeses lõigus osutatud arvamuse koostamisel taotleda ACERi arvamust reguleeriva asutuse otsuse kohta. Sellisel juhul pikendatakse esimeses lõigus osutatud kahekuulist ajavahemikku veel kahe kuu võrra.

Kui komisjon ei ole esimeses ja teises lõigus nimetatud tähtaegade jooksul arvamust esitanud, siis loetakse, et komisjon ei esita reguleeriva asutuse otsuse kohta vastuväiteid.

2. Kahe kuu jooksul pärast komisjoni arvamuse saamist võtab reguleeriv asutus vastu oma lõpliku otsuse ülekandesüsteemi halduri või vesinikuvõrgu halduri sertifitseerimise kohta, arvestades võimalikult suurel määral komisjoni arvamust. Reguleeriva asutuse otsus ja komisjoni arvamus avaldatakse koos.
3. Kogu menetluse jooksul võivad reguleerivad asutused või komisjon ülekandesüsteemi haldurilt, vesinikuvõrgu haldurilt ja/või tootmis- või tarneülesandeid täitvalt ettevõtjalt taotleda mis tahes teavet, mis on vajalik nende käesolevas artiklis sätestatud ülesannete täitmiseks.

4. Reguleeriv asutus ja komisjon tagavad tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse.
5. Komisjonile on antud õigus kooskõlas artikliga 63 võtta vastu delegeeritud õigusakte, **et täiendada käesolevat määrust [...], andes [...]** suuniseid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 rakendusmenetluse üksikasjad.
6. Kui komisjon on saanud teatise ülekandesüsteemi halduri sertifitseerimise kohta vastavalt uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx) artikli 54 lõikele 10, teeb ta sertifitseerimise kohta otsuse. Reguleeriv asutus täidab komisjoni otsust.

Artikkel 13b¹⁰

Hoidlate haldurite sertifitseerimine

1. **Liikmesriigid tagavad, et kõik hoidlate haldurid, sealhulgas kõik ülekandesüsteemi haldurite kontrolli all olevad hoidlate haldurid, on käesolevas artiklis sätestatud korras sertifitseeritud riikliku reguleeriva asutuse või vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1938¹¹ artikli 3 lõikele 2 asjaomase liikmesriigi poolt määratud muu pädeva asutuse (edaspidi mõlemal juhul „sertifitseerimisasutus“) poolt.**

Käesolevat artiklit kohaldatakse ka nendele hoidlate halduritele, kes on selliste ülekandesüsteemi haldurite kontrolli all, kes on juba sertifitseeritud direktiivi 2009/73/EÜ artiklites 9, 10 ja 11 sätestatud eraldamishormide alusel.

---

¹⁰ **Kogu artikliga lisatakse teksti määrusega (EL) 2022/1032 2009. aasta gaasimäärusesse lisatud artikli 3a tekst. [Ristviiteid kohandatakse hiljem].**

¹¹ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1938, mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010 (ELT L 280, 28.10.2017, lk 1).**

2. Hoidlate haldurite puhul, kes kätavad üle 3,5 TWh võimsusega maa-aluseid gaasihoidlaid, mille kogutäituvus oli olenemata haldurite arvust 31. märtsil 2021 ja 31. märtsil 2022 keskmiselt väiksem kui 30 % nende maksimumvõimsusest, teeb sertifitseerimisasutus sertifitseerimisotsuse ettepaneku hiljemalt 1. veebruariks 2023 või 150 tööpäeva jooksul lõike 9 kohase teate kättesaamise kuupäevast.

Esimeses lõigus osutatud hoidlate haldurite puhul teeb sertifitseerimisasutus kõik endast oleneva, et teha sertifitseerimisotsuse ettepanek hiljemalt 1. novembriks 2022.

Kõigi teiste hoidlate haldurite puhul teeb sertifitseerimisasutus sertifitseerimisotsuse ettepaneku hiljemalt 2. jaanuariks 2024 või 18 kuu jooksul lõike 8 või 9 kohase teate kättesaamise kuupäevast.

3. Kaaludes riski energiavarustuskindlusele liidus, võtab sertifitseerimisasutus arvesse kõiki gaasivarustuskindlusega seotud riske riigi, piirkonna või liidu tasandil ja nende riskide leevendamist, mis tulenevad muu hulgas:

a) omandi-, tarne- või muudest ärisuhetest, mis võivad negatiivselt mõjutada hoidla halduri stiimuleid ja suutlikkust maa-alust gaasihoidlat täita;

b) liidu sellistest õigustest ja kohustustest kolmanda riigi suhtes, mis tulenevad rahvusvahelisest õigusest, sealhulgas ühe või mitme kolmanda riigiga sõlmitud lepingust, mille osaline liit on ning mis puudutab energiavarustuskindluse küsimust;

- c) asjaomaste liikmesriikide sellistest õigustest ja kohustustest kolmanda riigi suhtes, mis tulenevad asjaomase liikmesriigi sõlmitud lepingutest ühe või mitme kolmanda riigiga, kui need lepingud on kooskõlas liidu õigusega, või
  - d) muudest juhtumiga seotud konkreetsetest faktidest ja asjaoludest.
4. Kui sertifitseerimisasutus leiab, et isik, kellel on otsene või kaudne kontroll hoidla halduri üle või kellel on tema suhtes õigusi [uuesti sõnastatud direktiivi] [...] artikli 9 tähenduses, võib ohustada liidu või mis tahes liikmesriigi energiavarustuskindlust või olulisi julgeolekuhuve, keeldub sertifitseerimisasutus sertifikaadi andmisest. Selle asemel võib sertifitseerimisasutus väljastada sertifitseerimisotsuse tingimustel, millega tagatakse selliste riskide piisav leevendamine, mis võivad negatiivselt mõjutada maa-aluste gaasihoidlate täitmist, eeldusel et nende tingimuste praktilist toimivust on võimalik täielikult tagada tõhusa rakendamise ja seirega. Selliste tingimuste hulka võib eelkõige kuuluda nõue, et hoidla omanik või haldur annaks hoidla juhtimise üle.
5. Kui sertifitseerimisasutus jõuab järeldusele, et gaasivarustuse riske ei saa leevendada lõike 4 kohaste tingimustega, sealhulgas nõudes hoidla omanikult või haldurilt hoidla juhtimise üleandmist, ning keeldub seetõttu sertifitseerimisest, teeb ta järgmist:

- a) nõuab hoidla omanikult või haldurilt või igalt isikult, kes tema arvates võiks seada ohtu liidu või mõne liikmesriigi energiavarustuskindluse või olulised julgeolekuhuvivid, et see isik võõrandaks oma osaluse või õigused hoidla omandiõiguse või halduri omandiõiguse suhtes ning määraks kindlaks sellise võõrandamise tähtaja;
- b) annab vajaduse korral korralduse võtta ajutisi meetmeid tagamaks, et kõnealune isik ei oleks võimeline teostama enne osaluse või õiguste võõrandamist kontrolli ega õigusi kõnealuse hoidla omaniku või halduri üle, ning
- c) teeb otsuse liikmesriigi õigusega kooskõlas olevate asjakohaste hüvitusmeetmete kohta.

6. **Sertifitseerimisasutus teavitab komisjoni viivitamata sertifitseerimisotsuse projektist ja kogu selle otsusega seotud asjakohasest teabest.**

Komisjon esitab sertifitseerimisasutusele sertifitseerimisotsuse ettepaneku kohta arvamus 25 tööpäeva jooksul teavitamisest. Sertifitseerimisasutus võtab komisjoni arvamust täiel määral arvesse.

7. **Sertifitseerimisasutus võtab 25 tööpäeva jooksul pärast komisjoni arvamus kättesaamist vastu otsuse hoidlate haldurite sertifitseerimise kohta.**

8. **Enne uue maa-aluse gaasihoidla kasutuselevõttu peab hoidla haldur olema sertifitseeritud vastavalt lõigetele 1–7. Hoidla haldur teatab sertifitseerimisasutusele oma kavatsusest hoidla kasutusele võtta.**

9. **Hoidlate haldurid teatavad sertifitseerimisasutusele igast kavandatavast tehingust, mille korral oleks vaja ümber hinnata haldurite vastavus lõigetes 1–4 sätestatud sertifitseerimise nõuetele.**

10. **Sertifitseerimisasutus seirab pidevalt hoidlate haldurite jätkuvat vastavust lõigetes 1–4 sätestatud sertifitseerimise nõuetele. Asjaomane asutus algatab sellise vastavuse ümberhindamiseks sertifitseerimismenetluse mis tahes järgmistel asjaoludel:**
- a) **hoidla halduri poolt lõike 8 või lõike 9 kohaselt esitatud teate saamisel;**
  - b) **omal algatusel, kui talle on teada, et kavandatav muudatus seoses õigustega hoidla halduri suhtes või mõjuga tema üle võib põhjustada lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud nõuetele mittevastavuse;**
  - c) **komisjoni põhjendatud taotluse alusel.**
11. **Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada maa-aluste gaasihoidlate jätkuv käitamine oma vastavatel territooriumidel. Maa-alused gaasihoidlad võivad tegevuse lõpetada üksnes juhul, kui tehnilised ja ohutusnõuded ei ole täidetud, või kui sertifitseerimisasutus leiab pärast hindamise läbiviimist ja olles arvesse võtnud Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku arvamust, et selline tegevuse lõpetamine ei nõrgendaks gaasivarustuskindlust liidu ega riigi tasandil. Kui tegevuse lõpetamist ei lubata, võetakse kohasel juhul asjakohaseid hüvitusmeetmeid.**
12. **Komisjon võib anda suuniseid käesoleva artikli kohaldamise kohta.**
13. **Käesolevat artiklit ei kohaldata maagaasi veeldusjaamade nende osade suhtes, mida kasutatakse hoiustamiseks.**

Artikkel 14

Ülekandesüsteemi haldurite koostöö

1. Ülekandesüsteemi haldurid teevad koostööd teiste ülekandesüsteemi ja taristu halduritega nende vastavate võrkude hoolduse koordineerimise osas, et võimalikult vähendada häireid ülekandeteenuste osutamisel võrgu kasutajatele ja teiste piirkondade ülekandesüsteemi halduritele.
2. Ülekandesüsteemi haldurid teevad üksteisega ja teiste taristu halduritega koostööd, et maksimeerida sisend-väljundsüsteemi tehnilist võimsust ning võimalikult suures ulatuses minimeerida küttegaasi kasutamist.

2. JAGU

JUURDEPÄÄS VÕRGULE

Artikkel 15

Võrkudele juurdepääsu tariifid

1. Ülekandesüsteemi haldurite kohaldatavad tariifid või nende arvestamiseks kasutatavad meetodikad, mille reguleerivad asutused on uuesti sõnastatud gaasidirektiivi artikli 72 lõike 7 alusel heaks kiitnud, ning samuti tariifid, mis on avaldatud kõnealuse direktiivi artikli 27 lõike 1 alusel, peavad olema läbipaistvad, võtma arvesse süsteemi terviklikkuse ja selle edasiarendamise vajadust ning peegeldama tegelikke kulusid, niivõrd kui võrd sellised kulud vastavad tõhusa ja struktuuriliselt võrreldava võrguhalduri kuludele ning on läbipaistvad, tagades samas asjaomase investeringutasuvuse. Tariife või nende arvestamiseks kasutatavaid meetodikaid tuleb kohaldada mittediskrimineerival viisil.

Tariife võib määrata ka turupõhiste meetmetega, näiteks enampakkumistega, eeldusel et reguleeriv asutus kiidab sellised meetmed ja nendest tulenevad tulud heaks.

Tariifid või nende arvestamiseks kasutatavad meetodikad peavad aitama kaasa tõhusale gaasiga kauplemisele ja konkurentsile, samal ajal vältides ristsubsideerimist võrgu kasutajate vahel ja luues stiimuleid investeringuteks ning säilitades või luues ülekandevõrkude koostalitlusvõime.

Tariifid on mittediskrimineerivad ja määratakse võrgu kasutajatele eraldi ülekandesüsteemi iga sissevoolupunkti või väljavoolupunkti kohta. Reguleerivad asutused kiidavad heaks kulude jagamise mehhanismid ja määrade kehtestamise metoodika seoses sisse- ja väljavoolupunktidega. Liikmesriigid tagavad, et võrgutasusid ei arvutata lepinguliste marsruutide alusel.

2. Võrkudele juurdepääsu tariifid ei tohi piirata turu likviidsust ega moonutada piiriülest kaubandust erinevate ülekandesüsteemide vahel. Kui erinevused tariifistruktuurides takistavad kaubandust ülekandesüsteemide vahel, olenemata uuesti sõnastatud gaasidirektiivi artikli 72 lõikest 7, peavad ülekandesüsteemide haldurid tihedas koostöös asjaomaste riiklike asutustega püüdma aktiivselt lähendada tariifistruktuure ja maksustamise põhimõtteid.
- 3¹². **Maa-aluse gaasihoidla ja maagaasi veeldusjaama sisend- ja väljundpunktides võib riiklik reguleeriv asutus kohaldada võimsuspõhiste ülekande- ja jaotustariifide suhtes kuni 100 % soodustust siis ja niivõrd, kui rohkem kui ühe ülekande- või jaotusvõrguga ühendatud hoidlat ei kasutata ühenduspunkti asemel. Käesolev lõige kehtib kuni 31. detsembrini 2025.**
4. **Reguleerivad asutused võivad ühendada kõrvutiasuvad sisend-väljundsüsteemid, et võimaldada täielikku või osalist piirkondlikku lõimumist, kui asjaomaste sisend-väljundsüsteemide vahelistes ühenduspunktides saab tariifid kaotada. Pärast reguleerivate asutuste või ülekandesüsteemi haldurite korraldatud avalikku arutelu võivad reguleerivad asutused heaks kiita ühise tariifi ja tõhusa hüvitamismehhanismi ülekandesüsteemi haldurite vahel, et kulud ühenduspunktide kaotamise tõttu ümber jagada [...].**

---

¹² Määrusest (EL) 2022/1032.

Artikkel 16

Tariifisoodustused taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside puhul

1. Tariifide kehtestamisel kohaldatakse taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside suhtes puhul soodustusi:
  - a) taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega tootmisrajatiste sissevoolupunktides. Vastavatele võimsuspõhistele tariifidele kohaldatakse [...] **[100]** % soodustust, et suurendada taastuvallikatest toodetud gaaside sissejuhtimist, ja **[75]** % **soodustust** vähese CO₂ heitega gaaside **puhul**;
  - b) võimsuspõhistele ülekandetariifidele hoidlate sissevoolu- ja väljavoolupunktides, välja arvatud juhul, kui hoidla on ühendatud rohkem kui ühe ülekande- või jaotusvõrguga ja seda kasutatakse ühenduspunktiga konkureerimiseks. Sellise soodustuse määraks kehtestatakse [...] **[100]** % liikmesriikides, kus taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaas esimesena süsteemi juhiti.

(lõige on viidud artikli lõppu ja seda on muudetud)

[...] [...]

3. Lõike 1 kohaselt tehtud soodustuse üksikasjad võib sätestada artikli 53 [...] lõike 1 punktis e osutatud, tariifstruktuure käsitlevas võrgueeskirjas.

4. Komisjon vaatab lõigete[...] 1 ja 5 kohased tariifivähendused läbi [5 aastat pärast käesoleva määruse jõustumist]. Ta esitab aruande, milles antakse ülevaade nende rakendamisest ja hinnatakse, kas lõigetes[...] 1 ja 5 sätestatud vähendamismäär on uusimaid turusuundumusi silmas pidades endiselt asjakohane. Komisjon on volitatud kooskõlas artikliga 63 võtma vastu delegeeritud akte **käesoleva määruse muutmiseks**, [...] muutes [...] lõigetes[...] 1 ja 5 sätestatud soodustusmäärasid.
5. [[...] Vastuvõtmisele järgneva aasta] 1. jaanuarist saavad võrgu kasutajad ülekandesüsteemi haldurilt [...] liikmesriikidevahelistes ühenduspunktides [...] võimsuspõhiselt tariifilt [...] **[100]** % soodustust taastuvallikatest toodetud gaaside ja **[75]** % soodustust vähese CO₂ heitega gaaside puhul, [...] kui nad on asjaomasele ülekandesüsteemi haldurile tõendanud keskkonnahoidlikkust näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001¹³ artiklite 29 ja 30 kohase kehtiva keskkonnahoidlikkuse tõendiga, mis on registreeritud liidu andmebaasis.

---

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

Esimeses lõigus osutatud [...] soodustusega seoses:

- a) nõutakse ülekandesüsteemi haldurilt soodustuse andmist üksnes lühima võimaliku marsruudi puhul piiriületustega selle koha, kus konkreetne keskkonnahoidlikkuse tõendil põhinev keskkonnahoidlikkuse kinnitus esmakordselt liidu andmebaasis registreeriti, ja selle koha vahel, kus kinnitus lõpetati ja loeti ära kasutatuks. Võimalikku enampakkumistasu soodustusega ei kaeta;
- b) esitavad ülekandesüsteemi haldurid vastavale reguleerivale asutusele teabe taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside tegelike ja eeldatavate koguste kohta ning tariifisoodustuse rakendamise mõju nende tuludele. Reguleerivad asutused jälgivad ja hindavad soodustuse mõju tariifide stabiilsusele;
- c) nõutakse juhul, kui tulu, mida ülekandesüsteemi haldur nendest konkreetsetest tariifidest saab, väheneb soodustuse rakendamise tulemusena 10 %, et nii mõjutatud haldur kui ka kõrvutiasuvate ülekandesüsteemide haldurid lepivad kokku ülekandesüsteemi haldurite vahelise hüvitamismehhanismi [...]. Asjaomased **ülekandesüsteemi** haldurid peavad kokkuleppele jõudma kolme aasta jooksul. Kui selle aja jooksul kokkuleppele ei jõuta, teevad asjaomased reguleerivad asutused kahe aasta jooksul ühiselt otsuse ülekandesüsteemi haldurite vahelise asjakohase hüvitamismehhanismi kohta. Kui reguleerivad asutused ei jõua kokkuleppele, kohaldatakse ACERi määruse artiklit 6. Kui reguleerivad asutused ei ole suutnud kahe aasta jooksul kokkuleppele jõuda või kui nad esitavad ühise taotluse, teeb määruse (EL) 2019/942 artikli 6 lõike 10 teise lõigu kohaselt otsuse ACER;

- d) sätestatakse taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside puhul soodustuse rakendamiseks vajalikud täiendavad üksikasjad, näiteks soodustuse rakendamiseks kõlbliku võimsuse arvutamine ja nõutavad protsessid, käesoleva määruse artikli 53 kohaselt kehtestatud võrgueeskirjas.

[...]6. **Erandina lõigetest 1 ja 5 [...] võivad reguleerivad asutused otsustada soodustusi mitte kohaldada** või kehtestada [...] lõigetes 1 ja 5 sätestatust madalamad soodustusmäärad, tingimusel et see [...] on kooskõlas artiklis 15 sätestatud tariifide kehtestamise üldpõhimõtetega ja eelkõige kulude kajastamise põhimõttega, võttes **vastavalt vajadusele** arvesse vajadust stabiilsete finantsraamistike järele olemasolevate investeeringute jaoks, [...] taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside kasutuselevõtu edendamist asjaomases liikmesriigis **ning alternatiivsete toetusmehhanismide olemasolu taastuvatest energiaallikatest toodetud [...] või vähese CO₂ heitega gaaside kasutuse suurendamiseks, kui see on vajalik.**

Artikkel 17

[...] Ülekandesüsteemi haldurite tulu

1. [Üks aasta pärast [...] **vastuvõtmist**] tagab asjaomane reguleeriv asutus ülekandesüsteemi haldurite lubatud või sihttulu määramiseks kasutatavate meetodikate, näitajate ja väärtuste läbipaistvuse. Reguleeriv asutus avaldab I lisas osutatud teabe või nõuab avaldamist asjaomaselt ülekandesüsteemi haldurilt [...], **kaitstes tundlikku äriteavet**. See teave tehakse kättesaadavaks **vabalt juurdepääsetavas, allalaaditavas ja kirjutuskaitstud [...]** vormingus ja võimaluste piires ühes või mitmes arusaadavas keeles.

2. Ülekandesüsteemi halduri kuludega tehakse tõhususvõrdlus liidu ülekandesüsteemi haldurite lõikes, kelle määrab nõuetekohaselt kindlaks ACER. [Kolm aastat pärast [...] **vastuvõtmist**] ja seejärel iga nelja aasta järel avaldab ACER uuringu, milles võrreldakse liidu ülekandesüsteemi haldurite kulusid, **ning avalikustab peamised tulemused, [...]** **kaitstes tundlikku äriteavet**. Asjaomased reguleerivad asutused ja ülekandesüsteemi haldurid peavad esitama ACERile selliseks võrdlemiseks vajalikud andmed. Selle võrdlemise tulemusi koos riigi oludega võtab arvesse asjaomane reguleeriv asutus ülekandesüsteemi haldurite lubatud või sihttulu perioodilisel kindlaksmääramisel.
3. Asjaomased reguleerivad asutused hindavad ülekandetariffide pikaajalist arengut, lähtudes lubatud või sihttulu ja gaasinõudluse eeldatavatest muutustest [...]. Sellise hindamise juures peab reguleeriv asutus võtma arvesse ka teavet asjaomase liikmesriigi riiklikes energia- ja kliimakavades kirjeldatud strateegia kohta ning [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021)xxx)] artikli 51 kohaselt välja töötatud lõimitud võrgu arengukava aluseks olevaid stsenaariume.

3. JAGU

ÜLEKANDESÜSTEEMI, HOIDLATE, MAAGAASI VEELDUSJAAMADE JA VESINIKUTERMINALIDE HALDAMINE

Artikkel 18

Ülekandevõrku suunatavate taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside kindel võimsus

1. Ülekandesüsteemi haldurid tagavad nende võrku ühendatud, taastuvallikatest toodetud gaaside ja vähese CO₂ heitega gaaside tootmisüksustele juurdepääsuks kindla võimsuse. Selleks töötavad ülekandesüsteemi haldurid koostöös jaotussüsteemi halduritega välja menetlused ja korra, kavandades sealhulgas investeeringud, et tagada vastassuunavoog jaotusvõrgust ülekandevõrku.
2. Lõige 1 ei piira ülekandesüsteemi haldurite võimalust välja töötada alternatiive vastassuunavoog investeeringutele, näiteks arukaid võrgulahendusi või ühendusi teiste võrguhalduritega[...], sealhulgas taastuvallikatest toodetud gaaside ja vähese CO₂ heitega gaaside tootmisüksuste otseühendust ülekandevõrku. Selleks et tagada majanduslik tõhusus, võib kindel juurdepääs piirduda üksnes kasutuspiirangutega võimsuste pakkumisega. Reguleeriv asutus **vastutab ülekandesüsteemi halduri tingimusliku võimsuse tingimuste ülevaatamise ja heakskiitmise eest ning** tagab, et kindla võimsuse piirangud ja kasutuspiirangud kehtestatakse läbipaistva ja mittediskrimineeriva menetluse alusel ning et nendega ei looda tarbetuid takistusi turule sisenemisele. Piiranguid ei kohaldata juhul, kui kindla võimsuse tagamisega seotud kulud kannab tootmisüksus.

Gaasi kvaliteedi piiriülene koordineerimine maagaasisüsteemis

1. Ülekandesüsteemi haldurid teevad koostööd, et vältida piiriüleste voogude piiranguid, mis tulenevad gaasi kvaliteedierinevustest liikmesriikide vahelistes ühenduspunktides.

Käesolevat artiklit [...] ei kohaldata vesinikusegude suhtes, kui maagaasisüsteemi segatud vesiniku sisaldus [...] ületab [2] mahu[protsenti].

- 1a. **Liikmesriigid tagavad, et piiriüleste gaasivoogude piiramiseks ei kasutata erinevaid tehnilisi spetsifikatsioone, sealhulgas gaasi kvaliteedinäitajaid, nagu hapnikusisaldus ja vesiniku segamine maagaasisüsteemis. Lisaks tagavad liikmesriigid, et vesinikusegud maagaasisüsteemis vastavad tarbijate jaoks vastuvõetavatele tehnilistele kirjeldustele [...].**
2. Kui asjaomased ülekandesüsteemi haldurid ei saa oma standardtoimingutes vältida piiriüleste voogude piiramist gaasi kvaliteedierinevuste tõttu, teavitavad nad sellest viivitamata asjaomaseid reguleerivaid asutusi. Teave peab sisaldama ülekandesüsteemi haldurite poolt juba võetud meetmete kirjeldust ja põhjendusi.
3. Asjaomased reguleerivad asutused lepivad kuue kuu jooksul ühiselt kokku piirangu teatavaks võtmises.

- 3a. Piiriüleste voogude piirangute puhul, mis on tingitud maagaasisüsteemis vesiniku segamise erinevustest ja on käesoleva artikli lõike 3 kohaselt teatavaks võetud, peab ülekandesüsteemi halduritel olema võimalik vesinikusisaldusega gaasivooge ühenduspunktides enne käesoleva artikli lõigetes 4–10 kirjeldatud menetluse lõpuleviimist mitte vastu võtta.**
4. Kui asjaomased reguleerivad asutused piirangu teatavaks võtavad, nõuavad nad, et asjaomased ülekandesüsteemi haldurid teeksid 12 kuu jooksul alates teatavaks võtmisest järgmised järjestikused toimingud:
- a) teeksid koostööd ja töötaksid välja tehniliselt teostatavad alternatiivsed lahendused, millega ei muudetaks gaasi kvaliteedispetsifikatsioone ning mille seas võivad olla vookohustused ja gaasi töötlemine, et kõrvaldada teatavaks võetud piirang;
  - b) teeksid ühiselt tehniliselt teostatavate alternatiivsete lahenduste kulude ja tulude analüüsi, et selgitada välja, milline neist on majanduslikult tõhus, ning leida kulude ja tulude jaotus mõjutatud osaliste kategooriate kaupa;
  - c) koostaksid prognoosi iga alternatiivse lahenduse rakendusaja kohta;
  - d) korraldaksid väljaselgitatud teostatavate lahenduste üle avaliku arutelu ning võtaksid selle tulemusi arvesse;
  - e) esitaksid vastavatele riiklikele reguleerivatele ametiasutustele heakskiitmiseks ja iga asjakohase liikmesriigi muudele pädevatele asutustele teavitamiseks teatavaks võetud piirangu kõrvaldamise lahenduse ühissettepaneku, mis sisaldab selle rakendamise ajakava, lähtudes kulude ja tulude analüüsist ning avaliku arutelu tulemustest.

5. Kui asjaomased ülekandesüsteemi haldurid lahenduse suhtes kokkuleppele ei jõua, teavitab iga ülekandesüsteemi haldur sellest viivitamata oma reguleerivat asutust.
6. Asjaomased reguleerivad asutused võtavad vastu ühise kooskõlastatud otsuse teatavaks võetud piirangu kõrvaldamiseks [...], võttes arvesse asjaomaste ülekandesüsteemi haldurite koostatud kulude ja tulude analüüsi ja avaliku arutelu tulemusi; otsus tuleb vastu võtta kuue kuu jooksul, nagu on sätestatud määruse (EL) 2019/942 artikli 6 lõikes 10.

6a. Erandina lõikest 6 võivad asjaomased reguleerivad asutused maagaasisüsteemis vesiniku segamise erinevustest tingitud piiriüleste voogude piirangute puhul ühiselt teatada, et selliste piirangute kõrvaldamiseks ei tohiks võtta edasisi meetmeid. Ühine kooskõlastatud otsus tehakse kuue kuu jooksul, nagu on sätestatud määruse (EL) 2019/942 artikli 6 lõikes 10, ning selles võetakse arvesse asjaomaste ülekandesüsteemi haldurite poolt lõike 4 kohaselt koostatud kulude ja tulude analüüsi ning avaliku konsultatsiooni tulemusi.[...]

7. **Lõikes 6 osutatud** asjaomaste reguleerivate asutuste ühine kooskõlastatud otsus käsitleb nende investeerimiskulude jaotust, mida iga ülekandesüsteemi haldur peab kandma kokkulepitud lahenduse rakendamisel, samuti nende arvestamist [...] **ülekandesüsteemi halduri lubatud tulu või sihttulu hulka**, võttes arvesse lahenduse majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnavalaseid kulusid ja kasu asjaomastes liikmesriikides **ning selle mõju tariifidele**.
8. ACER võib anda selliste lõikes 7 osutatud kulude jaotamise otsuste üksikasjade kohta soovitusi reguleerivatele asutustele.
9. Kui asjaomased reguleerivad asutused ei suuda lõikes 3 osutatud kokkuleppele jõuda, teeb piirangu kohta otsuse ACER, järgides määruse (EL) 2019/942 artikli 6 lõikes 10 sätestatud menetlust. Kui ACER võtab piirangu teatavaks, nõuab ta, et asjaomased ülekandesüsteemi haldurid teeksid 12 kuu jooksul järjest lõike 4 punktides a–e osutatud toimingud.
10. Kui asjaomased reguleerivad asutused ei suuda lõigetes 6, **6a** ja 7 osutatud ühist kooskõlastatud otsust vastu võtta, otsustab ACER, järgides määruse (EL) 2019/942 artikli 6 lõikes 10 sätestatud menetlust, teatavaks võetud piirangu kõrvaldamise lahenduse ning nende investeerimiskulude jaotuse, mida iga ülekandesüsteemi haldur peab kandma kokkulepitud lahenduse rakendamisel **või sellest teatamisel, et käesoleva artikli lõike 6a kohaselt ei tohiks edasisi toiminguid teha**.

[...] [...]

11. Käesoleva artikli elementide rakendamiseks vajalikud täiendavad, sealhulgas kulude ja tulude analüüsi käsitlevad üksikasjad sätestatakse käesoleva määruse artikli 53 **lõike 1** kohaselt kehtestatud võrgueeskirjas.

[...]

[...]

[...] [...]

[...] [...]

[...] [...]

Artikkel 20a

Tavade harmoneeritud standarditele vastavuse eeldus

1. Tavad, mis vastavad harmoneeritud standarditele või nende osadele, [...] mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, loetakse vastavaks nõuetele, millele on osutatud käesoleva määruse artikli 53 lõike 1 punkti b alusel [...] vastu võetud rakendusaktides [...].

[...] [...]

Artikkel 20b

Biometaani ühtsed kirjeldused

Komisjonil on õigus vastu võtta rakendusakte, milles sätestatakse ühtsed kirjeldused, et hõlbustada suurte biometaani koguste kulutõhusat integreerimist olemasolevasse maagaasisüsteemi, sealhulgas piiriülestes ühenduspunktides, või võib need kirjeldused sätestada võrgueeskirjas vastavalt käesoleva määruse artikli 53 lõike 1 punktile b, kui:

- a) kõnealused nõuded ei ole hõlmatud harmoneeritud standardite või nende osadega, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, või
- b) [...] komisjon on esitanud taotluse, et mõni Euroopa standardiorganisatsioon või mitu Euroopa standardiorganisatsiooni koostaksid nende nõuete jaoks harmoneeritud standardi ning täidetud on ka vähemalt üks järgmistest tingimustest:
  - i. ükski Euroopa standardiorganisatsioon ei ole taotlust vastu võtnud;
  - ii. komisjon täheldab põhjendamata viivitusi taotletud harmoneeritud standardite vastuvõtmisel;
  - iii. Euroopa standardiorganisatsioon on esitanud standardi, mis ei vasta täies ulatuses komisjoni taotlusele; või

- c) komisjon on kooskõlas määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 11 lõikes 5 osutatud menetlusega otsustanud säilitada piirangutega või kõrvaldada viited nendele harmoneeritud standarditele või nende osadele, mis kõnealuseid nõudeid hõlmavad.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 61 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Ühtse kirjelduse kindlaksmääramist käsitleva rakendusakti eelnõu ettevalmistamise varases etapis kogub komisjon arvamusi asjaomastelt organitelt või eksperdirühmadelt, kes on loodud asjakohaste liidu valdkondlike õigusaktide kohaselt, ning konsulteerib nõuetekohaselt kõikide asjaomaste sidusrühmadega. Selle konsulteerimise alusel valmistab komisjon ette rakendusakti eelnõu.

2. Ühtsetele kirjeldustele või nende osadele vastavad tavad loetakse vastavaks käesoleva määruse artikli 53 lõike 1 punkti b alusel vastu võetud rakendusaktides sätestatud nõuetele sel määral, kui need nõuded on hõlmatud nimetatud ühtsete kirjelduste või nende osadega.
3. Kui Euroopa standardiorganisatsioon võtab vastu harmoneeritud standardi ning see on esitatud komisjonile standardi viite avaldamiseks *Euroopa Liidu Teatajas*, hindab komisjon seda standardit kooskõlas määrusega 1025/2012. Kui harmoneeritud standardi viite avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*, tunnistab komisjon kehtetuks lõikes 1 osutatud rakendusaktid või nende osad, mis hõlmavad samu nõudeid või teste, millele on osutatud lõikes 1.
4. Käesoleva artikli kohaste kirjelduste kehtestamisel võtab komisjon täiel määral arvesse ohutusnõudeid, mis on vajalikud maagaasisüsteemi ohutuks käitamiseks, eelkõige maagaasihoidlate ohutuks käitamiseks kogu liidus.

Artikkel 21

Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik

Kõik ülekandesüsteemi haldurid teevad Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku (ENTSOG) kaudu liidu tasandil koostööd, et edendada maagaasi siseturu väljakujundamist ja toimimist ning piiriülest kaubandust ning tagada maagaasi ülekandevõrgu optimaalne juhtimine, kooskõlastatud haldus ja hea tehniline areng.

Artikkel 22

ENTSOGi toimimine

1. ENTSOG esitab komisjonile ja ACERile ENTSOGi põhikirja, liikmete loetelu ja töökorra kavandid, sealhulgas teiste sidusrühmadega konsulteerimise korra kavandi, kui neid dokumente on muudetud või komisjoni või ACERi põhjendatud taotluse korral.
2. Nelja kuu jooksul alates kõnealuste dokumentide kättesaamise päevast esitab ACER pärast kõiki sidusrühmi, eelkõige süsteemi kasutajaid, sealhulgas kliente, esindavate organisatsioonidega ametlikku konsulteerimist komisjonile arvamuse põhikirja, liikmete loetelu ja töökorra kavandite kohta.
3. Komisjon esitab arvamuse põhikirja, liikmete loetelu ja töökorra kavandite kohta, võttes arvesse lõikes 2 osutatud ACERi arvamust, kolme kuu jooksul pärast ACERilt arvamuse saamise kuupäeva.

4. ENTSOG võtab kolme kuu jooksul pärast komisjonilt *positiivse* arvamuse saamise kuupäeva vastu ENTSOGi muudetud põhikirja ja töökorra ning avaldavad selle.

Artikkel 23

ENTSOGi ülesanded

1. ENTSOG töötab võrgueeskirju välja käesoleva artikli lõikes 6 nimetatud valdkondades pärast komisjonilt taotluse saamist vastavalt artikli 53 lõikele 9.
2. ENTSOG võib töötada võrgueeskirju välja lõikes 6 nimetatud valdkondades, et saavutada artiklis 21 sätestatud eesmärgid, ka siis, kui kõnealused võrgueeskirjad ei ole seotud komisjoni poolt ENTSOGile saadetud taotluses hõlmatud valdkondadega. Kõnealused võrgueeskirjad esitatakse arvamuse saamiseks ACERile . ENTSOG võtab nimetatud arvamust nõuetekohaselt arvesse.

3. ENTSOG võtab vastu:

- a) võrguhalduse ühised vahendid, et tagada kooskõlastatud võrguhaldus nii tava- kui hädaolukorras, sealhulgas ühine juhtumite liigitusskaala, ja teadusuuringute kavad;
- b) iga kahe aasta järel 10-aastase mittesiduva **ja avalikustatava** liiduülese võrgu arengukava (edaspidi „liiduülene võrgu arengukava“), sealhulgas Euroopa piisava varustamise prognoosi;
- c) soovitusel, mis on seotud ühenduse ja kolmandate riikide ülekandesüsteemi haldurite vahelise tehnilise koostöö koordineerimisega;
- d) iga-aastase tööprogrammi;
- e) aastaaruande;
- f) iga-aastase suvise ja talvise tarnimise prognoosi;[...]
- g) hiljemalt 15. maiks 2024 ja seejärel iga kahe aasta järel gaasi kvaliteediseire aruande, mis hõlmab gaasi kvaliteedinäitajate arengut, maagaasivõrku segatud vesiniku sisalduse ja koguse muutusi, gaasi kvaliteedinäitajate ja maagaasivõrku segatud vesiniku koguse eeldatava muutumise prognoosi, vesinikuga segamise mõju piiriülestele voogudele ning teavet gaasi kvaliteedispetsifikatsioonide või segatud gaasi sisaldusele esitavate nõuete erinevusega seotud juhtumite ja nende lahendamise viisi kohta;

[...] [...] [...] gaasi kvaliteediseire aruanne hõlmab asjakohasel määral ka punktis g loetletud valdkondade arengut jaotusvõrkudes, lähtudes ELi jaotusvõrguettevõtjate üksuse esitatud teabest.

i) [...] aastaaruande, mis sisaldab maagaasivõrku juhitud, taastuvatest energiaallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside kogust.

4. Lõike 3 punktis b osutatud Euroopa piisava varustamise prognoos hõlmab seda, kui piisav on maagaasi süsteem üldiselt gaasi tarnimiseks ning kui suur on prognoositav nõudlus maagaasi järele järgneva viie aasta jooksul ning samuti 5.–10. aastani alates aruande kuupäevast. Kõnealune Euroopa piisava varustamise prognoos tugineb riikide tarneprognoosidele, mille koostavad ülekandesüsteemi haldurid.

(lõige on üle viidud artiklisse 29) [...]

5. Lõike 3 punktis d osutatud iga-aastane tööprogramm sisaldab koostatavate võrgueeskirjade loendit ja kirjeldust, võrgu toimimise koordineerimise kava ning kõnealusel aastal läbiviidavat teadus- ja arendustegevust ning soovituslikku ajakava.

6. Lõigetes 1 ja 2 osutatud võrgueeskirjad, millega seoses võetakse vajaduse korral arvesse piirkondlikku eripära, hõlmavad järgmisi valdkondi:
- a) võrgu turvalisus- ja töökindluseeskirjad;
  - b) võrguühenduste eeskirjad;
  - c) juurdepääsueeskirjad kolmandatele isikutele;
  - d) andmevahetus- ja arvelduseeskirjad;
  - e) koostalitlusvõime eeskirjad;
  - f) tegevuskord hädaolukordades;
  - g) võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise eeskirjad;
  - h) kauplemiseeskirjad, mis on seotud võrgule juurdepääsu teenuste osutamise tehniliste ja operatiivaspektidega ning võrgu tasakaalustamisega;
  - i) läbipaistvuseeskirjad;
  - j) tasakaalustuseeskirjad, sealhulgas võrguga seotud registreerimise protseduuri eeskirjad, tasakaalustamatuse eest määratavate tasude eeskirjad ja ülekandesüsteemi haldurite süsteemide vahelise operatiivtasakaalustamise eeskirjad;
  - k) ülekande ühtlustatud tariifstruktuure käsitlevad eeskirjad;
  - l) gaasivõrkude energiatõhusus;
  - m) gaasivõrkude küberturvalisus.

7. Võrgueeskirjad töötatakse välja piiriüleste võrgu- ja turu lõimimise küsimuste jaoks ning nende kohaldamine ei piira liikmesriikide õigust kehtestada siseriiklikke võrgueeskirju, mis ei mõjuta piiriülest kaubandust.
8. ENTSOG jälgib ning analüüsib võrgueeskirjade ja komisjoni poolt artikli 53 lõike 13 või artikli 56 kohaselt vastuvõetud suuniste rakendamist ning nende mõju kohaldatavate eeskirjade ühtlustamisele, mille eesmärk on soodustada turgude lõimimist. ENTSOG teeb oma järeldustest ACERile kokkuvõtte ning esitab analüüsi tulemused käesoleva artikli lõike 3 punktis e osutatud aastaaruandes.
9. ENTSOG teeb kättesaadavaks kogu teabe, mida ACER vajab oma ülesannete täitmiseks vastavalt artikli 24 lõikele 1.
10. ACER vaatab riiklikud kümneaastased võrgu arengukavad läbi, et hinnata nende kokkusobivust mittesiduva liiduülese kümneaastase võrgu arengukavaga. Kui ACER tuvastab ebakõlasid riikliku kümneaastase võrgu arengukava ja mittesiduva liiduülese kümneaastase võrgu arengukava vahel, soovib ta vastavalt vajadusele muuta riiklikku võrgu arengukava või mittesiduvat liiduülest kümneaastast võrgu arengukava. Kui riiklik võrgu arengukava töötatakse välja vastavalt [uuesti sõnastatud direktiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] artiklile 51, soovib ACER pädeval reguleerival asutusel muuta riiklikku kümneaastast võrgu arengukava vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 51 lõikele 5 ja teavitab sellest komisjoni.
11. Komisjoni taotlusel annab ENTSOG komisjonile oma arvamuse artiklis 56 sätestatud suuniste vastuvõtmise kohta.
12. **ENTSOG teeb koostööd ENTSO-E ja ENNOHiga.**

Artikkel 24

ACERi teostatav järelevalve

1. ACER jälgib ENTSOGi nende ülesannete täitmist, millele osutatakse artikli 23 lõigetes 1, 2 ja 3, ning esitab vastava aruande komisjonile.

ACER jälgib ning analüüsib artikli 23 lõike 2 kohaselt välja töötatud võrgueeskirjade ja artikli 53 lõigete 1 kuni 12 kohaselt kehtestatud, kuid komisjoni poolt artikli 53 lõike 13 kohaselt vastu võtmata võrgueeskirjade rakendamist ENTSOGi poolt. Kui ENTSOG ei ole rakendanud mõnda võrgueeskirja, palub ACER ENTSOGil esitada nõuetekohaselt põhjendatud selgituse, miks ta seda ei teinud. ACER teavitab nimetatud selgitusest komisjoni ning esitab selle kohta oma arvamuse.

ACER jälgib ning analüüsib võrgueeskirjade ja komisjoni poolt artiklite 52, 53, 55 ja 56 kohaselt vastuvõetud suuniste rakendamist ning nende mõju kohaldatavate eeskirjade ühtlustamisele, mille eesmärk on soodustada turgude lõimimist ning saavutada mittediskrimineerimine, tõhus konkurents ja turu tõhus toimimine, ning esitab vastava aruande komisjonile.

2. ENTSOG esitab ACERile arvamuse saamiseks liiduülese võrgu arengukava kavandi, iga-aastase tööprogrammi kavandi, sealhulgas konsulteerimisprotsessi käsitleva teabe ja teised artikli 23 lõikes 3 osutatud dokumendid.

Kahe kuu jooksul alates arvamuse saamise kuupäevast esitab ACER komisjonile ja ENTSOGile nõuetekohaselt põhjendatud arvamuse koos soovitustega, juhul kui amet leiab, et ENTSOGi esitatud iga-aastase tööprogrammi kavand või liiduülese võrgu arengukava kavand ei soodusta mittediskrimineerimist, tõhusat konkurentsi ega turu tõhusat toimimist või ei võimalda kolmandatele isikutele piisavat piiriülese ühenduse taset.

Artikkel 25

Reguleerivad asutused

Käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmisel tagavad reguleerivad asutused vastavuse käesolevale määrusele, võrgueeskirjadele ja artiklite 52–56 kohaselt vastu võetud suunistele.

Vajaduse korral teevad nad omavahel, komisjoni ja ACERiga koostööd vastavalt uuesti sõnastatud gaasidirektiivi V peatükile.

Artikkel 26

Konsultatsioonid

1. ENTSOG algatab artikli 23 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud võrgueeskirjade, liiduülese võrgu arengukava ning iga-aastase tööprogrammi koostamisel ulatusliku konsultatsioonimenetluse, tehes seda aegsasti ning avatud ja läbipaistval viisil artikli 22 lõikes 1 sätestatud korras kõikide asjakohaste turuosalistega, eelkõige kõiki sidusrühmi esindavate organisatsioonidega. Konsulterimisse on kaasatud reguleerivad asutused ja muud riiklikud asutused, tarne- ja tootmisettevõtjad, võrgu kasutajad, sealhulgas tarbijad, jaotussüsteemi haldurid, sealhulgas asjaomased tööstusharu liidud, tehnilised asutused ja sidusrühmade platvormid. Selle eesmärk on määrata kindlaks kõikide asjaomaste otsustamisprotsessis osalejate seisukohad ja ettepanekud.
2. Kõik lõikes 1 osutatud konsulterimistega seotud dokumendid ja kohtumiste protokollid avalikustatakse.

3. Enne artikli 23 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud iga-aastase tööprogrammi ning võrgueeskirjade vastuvõtmist teeb ENTSOG teatavaks, milliseid märkusi konsulteerimise käigus esitati ning mil viisil neid märkusi on arvesse võetud. Kui märkusi ei ole arvesse võetud, põhjendab ta seda.

Artikkel 27

Kulud

Käesoleva määruse artiklites 21–23, 52 ja 53 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr [...]2022/869¹⁴ artiklis 11 nimetatud ENTSOGi tegevusega seotud kulud kannavad ülekandesüsteemi haldurid ning neid võetakse arvesse tariifide arvutamisel. Reguleerivad asutused kinnitavad kõnealused kulud üksnes siis, kui need on mõistlikud ja asjakohased.

Artikkel 28

Ülekandesüsteemi haldurite piirkondlik koostöö

1. Ülekandesüsteemi haldurid teevad piirkondlikku koostööd ENTSOGi raames, et aidata kaasa artikli 23 lõigetes 1, 2 ja 3 nimetatud toimingute teostamisele.

---

¹⁴ [Lisada õige viide üleeuroopalisi energiavõrkusid (TEN-E) käsitlevale määrusele 2022/869] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2013. aasta määrus (EL) nr 347/2013 üleeuroopalise energiataristu suuniste kohta (ELT L 115, 25.4.2013, lk 39).

2. Ülekandesüsteemi haldurid parandavad töökorraldust, et tagada võrgu optimaalne haldamine, ning edendavad energiabörside arengut ja piiriülese võimsuse koordineeritud jaotamist mittediskrimineerivate turupõhiste vahendite abil, pöörates nõuetekohaselt tähelepanu lühiajaliste jaotamiste ilmutamata oksjonite ning tasakaalustusmehhanismide lõimimise konkreetsetele eelistele.
3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud eesmärkide saavutamiseks on komisjonile antud õigus võtta kooskõlas artikliga 63 vastu delegeeritud õigusakte, **millega täiendatakse käesolevat määrust** iga piirkondliku koostööstruktuuriga hõlmatud geograafilise piirkonna määratlemiseks, võttes arvesse olemasolevaid piirkondlikke koostööstruktuure. Igal liikmesriigil võimaldatakse edendada koostööd rohkem kui ühes geograafilises piirkonnas.

Komisjon konsulteerib sel eesmärgil ACERi ja ENTSOGiga.

Artikkel 29

Maagaasivõrgu kümneaastane arengukava

ENTSOG võtab iga kahe aasta järel vastu kogu liitu hõlmava võrgu arengukava, millele on osutatud artikli 23 lõike 3 punktis b, ning avaldab selle. Liiduülene võrgu arengukava sisaldab lõimitud võrgu mudelit, võimalikke stsenaariume, Euroopa piisava varustamise prognoosi ning süsteemi paindlikkuse hinnangut, **sealhulgas kasutuselt kõrvaldatava taristu kohta.**

Liiduüleses võrgu arengukavas:

- a) tuginetakse eelkõige liikmesriikide investeerimiskavadele ja määruse (EL) [...] **2022/869** IV peatükile;
- b) tuginetakse piiriüleste ühenduste osas eelkõige ka erinevate võrgu kasutajate mõistlikele vajadustele ning sellesse integreeritakse [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021)xxx)] artiklites 56 ja 52 osutatud investorite pikaajalised kohustused ning
- c) määratakse kindlaks investeerimislüngad, eelkõige seoses piiriülese võimsusega.
- d) (üle toodud artiklist 23 ja muudetud) [...] hõlmab lõimitud võrgu, sealhulgas vesinikuvõrkude modelleerimist, mis põhineb ENNOHi lõimitud vesinikuvõrgu modelleerimisel ja stsenaariumide väljatöötamisel vastavalt artiklile 43. [...].**

Seoses teise lõigu punktiga c võib liiduülesele võrgu arengukavale lisada ülevaate võrgu piiriülese võimsuse suurendamise tõketest, mis tulenevad eri heakskiitmismenetlustest või -tavadest.

Ülekandesüsteemi halduritega seotud läbipaistvusnõuded

1. Ülekandesüsteemi haldurid avalikustavad üksikasjaliku teabe enda poolt pakutavate võimsuste ning teenuste ja vastavate tingimuste kohta koos tehniliste andmetega, et võrgu kasutajatele oleks võimaldatud tõhus juurdepääs võrgule.
2. Läbipaistvate, objektiivsete ja mittediskrimineerivate tariifide tagamiseks ning gaasivõrgu tõhusa kasutamise hõlbustamiseks avaldavad ülekandesüsteemi haldurid või asjaomased riiklikud asutused mõistlikul ja piisaval hulgal üksikasjalikku teavet tariifide tuletamise, arvestamise meetoodika ja struktuuri kohta.
3. Iga ülekandesüsteemi haldur avaldab regulaarselt ja jooksvalt ning kasutajasõbralikul standardsel viisil pakutavate teenuste kohta arvandmed tehniliste, lepinguliste ja olemasolevate võimsuste kohta kõigi asjaomaste punktide, sealhulgas sisse- ja väljavoolupunktide suhtes vastavalt I lisale.
4. Pädevad asutused kiidavad pärast võrgu kasutajatega konsulteerimist heaks ülekandesüsteemi asjaomased punktid, mille kohta tuleb teavet avaldada.
5. Ülekandesüsteemi haldurid avalikustavad käesoleva määrusega nõutava teabe alati koguseliselt selgel ja kergesti kättesaadaval viisil ning mittediskrimineerivalt.

6. Ülekandesüsteemi haldurid avalikustavad nõudluse ja pakkumise kohta eel- ja järelandmed, mis põhinevad registreerimisel ja jaotamistel, prognoosidel ja tegelikult võrku sisse ja sealt välja liikunud voogudel. Reguleeriv asutus tagab, et kogu selline teave avalikustatakse. Avalikustatava teabe üksikasjalikkus peab vastama ülekandesüsteemi halduri käsutuses olevatele andmetele.

Ülekandesüsteemi haldurid avalikustavad võrgu tasakaalustamiseks võetud meetmed ning sellega kaasnevad kulud ja tulud.

Asjaomased turuosalised esitavad ülekandesüsteemi halduritele käesolevas artiklis osutatud andmed.

7. Ülekandesüsteemi haldurid avaldavad komisjoni määruse (EL) 2015/703 artiklite 16 ja 17 alusel üksikasjalikud andmed oma võrkudes transporditavate gaaside kvaliteedi kohta, mis võib võrgu kasutajaid mõjutada.

Artikkel 31

Maagaasi- ja vesinikuhooldlate, maagaasi veeldusjaamade ning vesinikuterminalide läbipaistvusnõuded

1. Maagaasi veeldusjaamade ja vesinikuhooldlate ning [...]hooldlate haldurid ning ja vesinikuterminalide haldurid avalikustavad üksikasjaliku teabe kõigi nende pakutavate teenuste ja vastavate tingimuste kohta koos tehniliste andmetega, et maagaasi veeldusjaamade **ning maagaasi- ja** vesinikuhooldlate ja vesinikuterminalide kasutajatele oleks võimaldatud tõhus juurdepääs maagaasi veeldusjaamadele **ning maagaasi- ja** vesinikuhooldlatele ja vesinikuterminalidele. Reguleerivad asutused võivad nõuda, et kõnealused haldurid avalikustaksid süsteemi kasutajatele vajaliku lisateabe.

2. Maagaasi veeldusjaamade haldurid näevad osutatavate teenuste tariifide arvutamiseks ette kasutajasõbralikud vahendid.
3. Maagaasi veeldusjaamade, vesinikuhoidlade **ja vesinikuterminaalide** ning samuti maagaasihoidlate haldurid avalikustavad osutatud teenuste puhul arvandmed lepingutega kaetud ja vaba hoiustamisvõimsuse ja maagaasi veeldusjaama, vesinikuhoidla ning vesinikuterminali võimsuse kohta, tehes seda korrapäraselt ja jooksvalt ning kasutajasõbralikul standarditud viisil.
4. Maagaasi veeldusjaamade **ja vesinikuterminaalide** ja vesinikuhoidlade ning maagaasihoidlate haldurid avalikustavad alati käesoleva määrusega nõutava teabe arukal, koguseliselt selgel ja kergesti kättesaadaval ning mittediskrimineerival viisil.
5. Maagaasi veeldusjaamade ja -hoidlade ning vesinikuhoidlade ja -terminalide haldurid avalikustavad igas hoidlas ja veeldusjaamas ning vesinikuterminalis, või kui süsteemi kasutajatele pakutakse juurdepääsu gaasihoidlate grupi kaudu, siis sellises grupis oleva gaasi hulga, sissetulevad ja väljaminevad vood ning maagaasi ja vesiniku vaba hoiustamisvõimsuse ja maagaasi veeldusjaama ning vesinikuterminali võimsuse, kaasa arvatud nende hoidlade ja veeldusjaamade puhul, millele kolmandatel isikutel juurdepääs puudub. See teave saadetakse ka ülekandesüsteemi haldurile või vesinikuhoidlade ja -terminalide puhul vesinikuvõrgu haldurile, kes avalikustab selle kokkuvõtlikult iga süsteemi või alamsüsteemi kohta, mis on määratletud vastavate punktidega. Seda teavet ajakohastatakse vähemalt kord päevas.

Juhul kui maagaasi- või vesinikuhooldlate kasutaja on ainus maagaasi- või vesinikuhooldla kasutaja, võib maagaasi- või vesinikuhooldlate kasutaja esitada reguleerivale asutusele põhjendatud taotluse, et esimeses lõigus nimetatud andmed kuulutatakse konfidentsiaalseteks. Kui reguleeriv asutus otsustab, et selline taotlus on põhjendatud, võttes eelkõige arvesse vajadust saavutada tasakaal selliste ärisaladuste õigustatud kaitse, mille avalikustamine mõjutaks negatiivselt hooldla kasutaja üldist äristrateegiat, ning konkurentsivõimelise maagaasi siseturu loomise eesmärgi vahel, võib ta lubada hooldlate halduril esimeses lõigus nimetatud andmeid kuni ühe aasta jooksul mitte avalikustada.

Teise lõigu kohaldamine ei piira esimeses lõigus nimetatud kohustust saata andmed ülekandesüsteemi haldurile ja viimase kohustust need avaldada, välja arvatud siis, kui koondandmed on identsed üksikute maagaasi- või vesinikuhooldlate andmetega, mis reguleeriv asutus on tunnistanud avalikustamisele mittekuuluvateks.

6. Selleks, et tagada läbipaistvad, objektiivsed ja mittediskrimineerivad tariifid ning hõlbustada taristu tõhusat kasutamist, avalikustavad maagaasi veeldusjaamade ja maagaasi- või vesinikuhooldlate haldurid või asjaomased reguleerivad asutused piisavalt üksikasjaliku teabe kolmandatele isikutele eeskirjade alusel kättesaadavaks tehtava taristu tariifide päritolu, meetodika ja struktuuri kohta; Maagaasi veeldusjaamad, millele on tehtud erand vastavalt direktiivi 2003/55/EÜ artiklile 22 ja direktiivi 2009/73/EÜ artiklile 36 ning käesoleva määruse artiklile 60, ning maagaasihoidlate haldurid, kelle suhtes kohaldatakse kolmandate isikute juurdepääsu läbiräägitud korda, avaldavad taristu tariifid, et tagada piisav läbipaistvus.

Maagaasi veeldusjaamade ja -hoidlate haldurid [...] avaldavad käesolevas artiklis nõutud teabe läbipaistval ja kasutajasõbralikul viisil **Euroopa platvormil. Komisjon võib anda [...] mitteduvaldavaid suuniseid, mis hõlbustavad platvormide loomist.**

Artikkel 32

Süsteemihaldurite andmete säilitamine

Ülekandesüsteemi haldurid, gaasihoidlate haldurid ja maagaasi veeldusjaamade haldurid hoiavad riiklike ametiasutuste, sealhulgas reguleeriva asutuse, riikliku konkurentsiasutuse ja komisjoni jaoks viie aasta jooksul kättesaadavana kõik artiklites 30 ja 31 ning I lisa 3. osas osutatud andmed.

4. JAGU

JAOTUSSÜSTEEMI HALDAMINE

Artikkel 33

Jaotussüsteemi suunatavate taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside kindel võimsus

1. Jaotussüsteemi haldurid tagavad nende võrku ühendatud, taastuvallikatest toodetud gaaside ja vähese CO₂ heitega gaaside tootmisüksustele juurdepääsuks kindla võimsuse. Selleks töötavad jaotussüsteemi haldurid koostöös ülekandesüsteemi halduritega välja menetlused ja korra, kavandades sealhulgas investeeringud, et tagada vastassuunavoog jaotusvõrgust ülekandevõrku.
2. Lõige 1 ei piira jaotussüsteemi haldurite võimalust välja töötada alternatiive vastassuunavoo investeeringutele, näiteks arukaid võrgulahendusi või ühendusi teiste võrguhalduritega, **sealhulgas taastuvallikatest toodetud gaaside ja vähese CO₂ heitega gaaside tootmisüksuste otseühendust ülekandevõrku**. Selleks et tagada majanduslik tõhusus, võib kindel juurdepääs piirduda üksnes kasutuspiirangutega võimsuste pakkumisega. Reguleeriv asutus tagab, et kindla võimsuse piirangud ja kasutuspiirangud kehtestatakse läbipaistva ja mittediskrimineeriva menetluse alusel ning et nendega ei looda tarbetuid takistusi turule sisenemisele. Piiranguid ei kohaldata juhul, kui kindla võimsuse tagamisega seotud kulud kannab tootmisüksus.

Artikkel 34

Jaotussüsteemi haldurite ja ülekandesüsteemi haldurite koostöö

Jaotussüsteemi haldurid teevad koostööd teiste jaotussüsteemi haldurite ja ülekandesüsteemi halduritega, et kooskõlastada hooldustöid, süsteemi arendamist, uusi ühendusi ja süsteemi käitamist, eesmärgiga tagada süsteemi terviklikkus, võimalikult suur võimsus ja küttegaasi võimalikult vähene kasutamine.

Artikkel 35

Läbipaistvusnõuded jaotussüsteemi halduritele

Kui jaotussüsteemi haldurid vastutavad oma võrkude gaasi kvaliteedi juhtimise eest, avaldavad nad komisjoni määruse (EL) 2015/703 artiklite 16 ja 17 alusel üksikasjalikud andmed nende võrkudes transporditavate gaaside kvaliteedi kohta, mis võib võrgu kasutajaid mõjutada.

Artikkel 36

ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus

1. Maagaasisüsteemi käitavad jaotussüsteemi haldurid teevad liidu tasandil koostööd Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/943¹⁵ artiklite 52–57 alusel moodustatud ELi jaotusvõrguettevõtjate üksuse vahendusel, et edendada maagaasi siseturu väljakujundamist ja toimimist ning jaotus- ja ülekandevõrkude optimaalset juhtimist ja kooskõlastatud haldust.
2. Registreeritud liikmed võivad osaleda ELi jaotusvõrguettevõtjate üksuses kas otse või neid võib esindada liikmesriigi määratud või liidu tasandi ühendus.
3. ELi jaotusvõrguettevõtjate üksuse tegevusega seotud kulud kannavad jaotussüsteemi haldurid, kes on üksuse registreeritud liikmed, ning neid võetakse arvesse tariifide arvutamisel. Reguleerivad asutused kinnitavad üksnes kulud, mis on mõistlikud ja proportsionaalsed.

---

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/943, milles käsitletakse elektrienergia siseturgu (ELT L 158, 14.6.2019, lk 54).

Artikkel 37

ELi jaotusvõrguettevõtjate üksuse peamiste reeglite ja menetluste muutmise

1. Eeskirju ja menetlusi, mis käsitlevad jaotusvõrguettevõtjate osalemist ELi jaotusvõrguettevõtjate üksuses vastavalt määruse (EL) 2019/94[...]3 artiklile 54, kohaldatakse ka maagaasivõrku käitavate jaotussüsteemi haldurite suhtes.
2. Määruse (EL) 2019/94[...]3 artikli 54 lõike 2 punkti f kohasesse strateegilisse nõuanderühma kuuluvad ka üksnes maagaasivõrku käitavaid Euroopa jaotussüsteemi haldureid esindavate ühenduste esindajad.
3. Hiljemalt [üks aasta pärast jõustumist] esitab ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus komisjonile ja ACERile üksuse põhikirja ajakohastatud kavandi, sealhulgas käitumisjuhendi, registreeritud liikmete loetelu, töökorra ajakohastatud kavandi, sealhulgas ENTSO-E, ENTSGi ja muude sidusrühmadega konsulteerimise korra ning rahastamiseeskirja ajakohastatud kavandi.

ELi jaotusvõrguettevõtjate üksuse töökorra ajakohastatud kavandiga tagatakse kõigi osalevate jaotusvõrguettevõtjate, sealhulgas üksnes maagaasivõrke omavate või käitavate jaotussüsteemi haldurite tasakaalustatud esindatus.

4. Kahe kuu jooksul alates lõike 3 kohaste dokumentide kättesaamisest esitab ACER komisjonile oma arvamuse, olles eelnevalt konsulteerinud kõikide sidusrühmadega, eelkõige jaotusvõrgu kasutajaid esindavate organisatsioonidega.

5. Kolme kuu jooksul alates ACERi arvamuse saamisest esitab komisjon arvamuse lõike 3 kohaselt esitatud dokumentide kohta, võttes arvesse lõike [...]4 kohast ACERi arvamust.
6. Kolme kuu jooksul alates komisjonilt positiivse arvamuse saamisest võtavad jaotussüsteemi haldurid vastu ja avaldavad oma ajakohastatud põhikirja, töökorra ja rahastamiseskirjad.
7. Lõikes 3 osutatud dokumendid esitatakse komisjonile ja ACERile nende muutmise korral või kui komisjon või ACER esitab selleks põhjendatud taotluse. Komisjon ja ACER võivad esitada arvamuse vastavalt lõigetes 3, 4 ja 5 sätestatud menetlusele.

Artikkel 38

ELi jaotusvõrguettevõtjate üksuse täiendavad ülesanded

1. ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus täidab määruse (EL) 2019/943 artikli 55 lõike 1 punktides a–e loetletud ülesandeid ja teostab kõnealuse määruse artikli 55 lõike 2 punktides c–e loetletud tegevusi ka maagaasivõrku kuuluvate jaotusvõrkude puhul.
2. Lisaks määruse (EL) 2019/943 artikli 55 lõikes 1 loetletud ülesannetele osaleb ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus selliste võrgueeskirjade väljatöötamises, mis on olulised jaotusvõrkude käitamiseks ja kavandamiseks ning ülekande- ja jaotusvõrkude koordineeritud käitamiseks vastavalt käesolevale määrusele, ning aitab vähendada maagaasivõrgust pärit metaani kontrollimatut heidet.

Artikli 53 kohases uute võrgueeskirjade väljatöötamises osalemisel järgib ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus määruse (EL) 2019/943 artiklis 56 sätestatud konsulteerimisnõudeid.

3. Lisaks määruse (EL) 2019/943 artikli 55 lõikes 2 loetletud tegevustele on ELi jaotusvõrguettevõtjate üksusel järgmised ülesanded:
- a) teha koostööd ENTSGiga selliste käesoleva määruse kohaselt vastu võetud võrgueeskirjade ja suuniste rakendamise järelevalve alal, mis on seotud jaotusvõrkude käitamise ja kavandamisega ning ülekande- ja jaotusvõrkude koordineeritud käitamisega;
  - b) teha koostööd ENTSGiga ning võtta vastu ülekandesüsteemide ja jaotusvõrkude koordineeritud käitamise ja kavandamise parimad tavad, sealhulgas sellistes küsimustes nagu ettevõtjate vaheline andmevahetus ning hajaenergia ressursside koordineerimine;
  - c) selgitada välja [REDIII ettepaneku] artikli 23 lõike 1a ja [läbivaadatud energiatõhususe direktiivi ettepaneku] artikli 23 kohaste hindamiste tulemuste rakendamise ning elektri jaotusvõrguettevõtjate, maagaasi jaotusvõrgu haldurite ning kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide käitajate vahelise koostöö, sh [REDIII ettepaneku] artikli 24 lõike 8 kohase hindamise parimad tavad.
4. ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus annab teavet ENTSGile, et viimane saaks täita gaasi kvaliteediga seotud aruandluskohustust jaotusvõrkude puhul, kus jaotusvõrgu haldurid vastutavad gaasi kvaliteedi juhtimise eest, nagu on osutatud artikli 23 lõikes 3.

III peatükk

SPETSIAALSETE VESINIKUVÕRKUDE SUHTES KOHALDATAVAD EESKIRJAD

Artikkel 39

Vesiniku kvaliteedi piiriülene koordineerimine

1. Vesinikuvõrgu haldurid teevad koostööd, et vältida vesiniku kvaliteedi erinevustest tulenevaid vesiniku piiriüleste voogude piiranguid.
2. Kui asjaomased vesinikuvõrgu haldurid ei saa oma standardtoimingutes vältida piiriülese vooluhulga piiramist vesiniku kvaliteedi erinevuste tõttu, teavitavad nad sellest viivitamata asjaomaseid reguleerivaid asutusi. Teave peab sisaldama vesinikuvõrgu haldurite poolt juba võetud meetmete kirjeldust ja põhjendusi.
3. Asjaomased reguleerivad asutused lepivad kuue kuu jooksul ühiselt kokku piirangu teatavaks võtmises.
4. Kui asjaomased reguleerivad asutused piirangu teatavaks võtavad, nõuavad nad, et asjaomased vesinikuvõrgu haldurid teeksid 12 kuu jooksul järgmised järjestikused toimingud:

- a) teeksid koostööd ja töötaksid välja tehniliselt teostatavad alternatiivsed lahendused, et kõrvaldada teatavaks võetud piirang;
  - b) teeksid ühiselt tehniliselt teostatavate alternatiivsete lahenduste kulude ja tulude analüüsi, et selgitada välja, milline neist on majanduslikult tõhus, ning leida kulude ja tulude jaotus mõjutatud osaliste kategooriate kaupa;
  - c) koostaksid prognoosi iga alternatiivse lahenduse rakendusaja kohta;
  - d) korraldaksid väljaselgitatud teostatavate lahenduste üle avaliku arutelu ning võtaksid selle tulemusi arvesse;
  - e) esitaksid vastavatele reguleerivatele asutustele heakskiitmiseks ja iga asjakohase liikmesriigi muudele pädevatele asutustele teavitamiseks teatavaks võetud piirangu kõrvaldamise lahenduse ühisettepaneku, mis sisaldab selle rakendamise ajakava, lähtudes kulude ja tulude analüüsist ning avaliku arutelu tulemustest.
5. Kui asjaomased vesinikuvõrgu haldurid ei jõua lahenduse suhtes kokkuleppele 12 kuu jooksul, teavitab iga vesiniku[...]**võrgu** haldur sellest viivitamata oma reguleerivat asutust.
6. Asjaomased reguleerivad asutused võtavad vastu ühise kooskõlastatud otsuse teatavaks võetud piirangu kõrvaldamiseks, võttes arvesse asjaomaste ülekande[...]**võrgu**haldurite koostatud kulude ja tulude analüüsi ja avaliku arutelu tulemusi; otsus tuleb vastu võtta kuue kuu jooksul, nagu on sätestatud määruse (EL) 2019/942 artikli 6 lõikes 10.

7. Asjaomaste reguleerivate asutuste ühine kooskõlastatud otsus sisaldab otsust nende investeerimiskulude jaotamise kohta, mida iga vesinikuvõrgu haldur peab kandma kokkulepitud lahenduse rakendamisel, samuti nende arvessevõtu kohta tariifides pärast 1. jaanuari [203[...]**6**], võttes arvesse lahenduse majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnaalaseid kulusid ja tulusid asjaomastes liikmesriikides.
8. ACER võib anda selliste lõikes 7 osutatud kulude jaotamise otsuste üksikasjade kohta soovitusi reguleerivatele asutustele.
9. Kui asjaomased reguleerivad asutused ei jõua käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kokkuleppele, teeb piirangu kohta otsuse ACER, järgides määruse (EL) 2019/942 artikli 6 lõikes 10 sätestatud menetlust. Kui ACER võtab piirangu teatavaks, nõuab ta, et asjaomased vesinikuvõrgu haldurid teeksid 12 kuu jooksul lõike 4 punktides a–e osutatud järjestikused toimingud.
10. Kui asjaomased reguleerivad asutused ei saa teha käesoleva artikli lõigetes 6 ja 7 osutatud ühiseid kooskõlastatud otsuseid, otsustab ACER, järgides määruse (EL) 2019/942 artikli 6 lõikes 10 sätestatud menetlust, teatavaks võetud piirangu kõrvaldamise lahenduse ja nende investeerimiskulude jaotuse, mida iga **vesinikuvõrgu [...]**haldur peab kokkulepitud lahenduse rakendamiseks kandma.
11. Täiendavad üksikasjad, mis on vajalikud käesoleva artikli rakendamiseks, sealhulgas piiriüleste vesiniku ühendustorude ühiste siduvate vesinikukvaliteedi spetsifikatsioonide üksikasjad, kulude-tulude analüüs vesiniku kvaliteedierinevustest tulenevate piiriüleste voopiirangute kõrvaldamiseks, piiriülese vesinikutaristu koostalitlusvõime eeskirjad, sealhulgas seoses ühenduslepingute, ühikute, andmevahetuse, teabevahetuse ja teabe edastamisega asjaomaste turuosaliste vahel, määratakse kindlaks artikli 54 lõike 2 punkti b kohaselt kehtestatud võrgueeskirjas.

Euroopa vesinikuvõrgu haldurite võrgustik

1. Vesinikuvõrgu haldurid teevad liidu tasandil Euroopa vesinikuvõrgu haldurite võrgustiku (ENNOH) vahendusel koostööd, et edendada vesiniku siseturu väljakujundamist ja toimimist ning piiriülest kauplemist ning tagada Euroopa vesinikuvõrgu optimaalne juhtimine, kooskõlastatud haldamine ja hea tehniline areng.
  - 1a. **ENNOH koosneb [...] liikmesriikide sertifitseeritud vesinikuvõrgu halduritest. Vesinikuvõrgu halduritel on õigus ühineda [...] ENNOHiga alates sellest, kui reguleeriv asutus on sertifitseerimismenetlust alustanud, kui nad saavad seejärel 18 kuu jooksul ENNOHiga ühinemisest positiivse otsuse sertifitseerimise kohta kooskõlas [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]803)] artikliga 65 ning käesoleva määruse artikliga 13 ning arendavad vähemalt lõpliku investeerimisotsusega vesinikutaristu projekti (projekte) kolme aasta jooksul alates [...] ENNOHiga ühinemisest. [...] Kui lõplikku otsust sertifitseerimise kohta ei ole tehtud 18 kuu jooksul ENNOHiga ühinemisest või kui lõplikku investeerimisotsust ei ole tehtud kolme aasta jooksul ENNOHiga ühinemisest, kaotab vesinikuvõrgu halduri ENNOHi liikmesus kehtivuse.**
2. ENNOH tegutseb liidu õigusest tulenevaid ülesandeid täites eesmärgiga luua hästi toimiv ja lõimitud vesiniku siseturg ning annab panuse kliima- ja energiapoliitika raamistikus sätestatud eesmärkide tõhusasse ja jätkusuutlikku saavutamisse, aidates eelkõige taastuvallikatest toodetud vesinikku tõhusalt kasutusse võtta ning energiatõhusust suurendada ja tagades samal ajal süsteemi turvalisuse. ENNOHil peavad olema oma ülesannete täitmiseks piisavad inim- ja rahalised ressursid.

3. Hiljemalt 1. septembriks 2024 esitavad vesinikuvõrgu haldurid komisjonile ja ACERile tulevase ENNOHi põhikirja, liikmete loetelu ja töökorra kavandid, sealhulgas sidusrühmadega konsulteerimise korra kavandi.
4. Vesinikuvõrgu haldurid esitavad komisjonile ja ACERile ENNOHi põhikirja, liikmete loetelu ja töökorra muudatuste kavandid.
5. Nelja kuu jooksul alates põhikirja, liikmete loetelu ja töökorra kavandite ja muudatuste kavandi kättesaamise päevast esitab ACER pärast konsulteerimist kõiki sidusrühmi, eelkõige süsteemi kasutajaid (sealhulgas tarbijaid) esindavate organisatsioonidega, komisjonile arvamuse põhikirja, liikmete loetelu ja töökorra kavandite või muudatuste kavandite kohta.
6. Komisjon esitab arvamuse põhikirja, liikmete loetelu ja töökorra kavandite või muudatuste kavandite kohta, võttes arvesse lõikes 5 sätestatud ACERi arvamust, kolme kuu jooksul pärast ACERilt arvamuse saamist.
7. Vesinikuvõrgu haldurid võtavad kolme kuu jooksul pärast komisjonilt heakskiitva arvamuse saamist vastu põhikirja, liikmete loetelu ja töökorra ning avaldavad need.
8. Lõikes 3 osutatud dokumendid esitatakse komisjonile ja ACERile nende muutmise korral või kui komisjon või ACER esitab selleks põhjendatud taotluse. Komisjon ja ACER esitavad arvamuse kooskõlas lõigetega 5, 6 ja 7.

Artikkel 41

Üleminek ENNOHile

1. Kuni ENNOHi loomiseni kooskõlas artikliga 40 loob komisjon ajutise platvormi, kuhu on kaasatud ACER ja kõik asjaomased turuosalised, sealhulgas ENTSOG, ENTSO-E ja ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus, ning tagab selle haldustoe. See platvorm edendab tööd vesinikuvõrgu ja -turgude loomise seisukohast oluliste küsimuste ulatuse kindlaksmääramiseks ja lahendamiseks. Platvorm suletakse pärast ENNOHi loomist.
2. Kuni ENNOHi loomiseni vastutab **artiklites 29 ja 43 osutatud** liiduüleste gaasi- ja vesinikuvõrkude arengukavade väljatöötamise eest ENTSOG. Selle ülesande täitmisel tagab ENTSOG tõhusa konsulteerimise ja kõigi turuosaliste, sealhulgas vesinikuturu osaliste **ja lõike 1 kohaselt loodud ajutise platvormi liikmete** kaasamise.

Artikkel 42

ENNOHi ülesanded

1. ENNOH:
  - a) koostab võrgueeskirju artiklis 54 nimetatud valdkondades, et saavutada artiklis 40 sätestatud eesmärgid;
  - b) võtab iga kahe aasta järel vastu **artiklis 43 osutatud** kümneaastase mittesiduva liiduülese võrgu arengukava, sh Euroopa piisava varustamise prognoosi, ja avaldab selle;

- c) teeb koostööd ENTSO-E, [...] ENTSGiga ja **ELi jaotusvõrguettevõtjate üksusega;**
- d) koostab soovitused ühelt poolt [...] ülekande- ja jaotussüsteemi haldurite ning teiselt poolt vesinikuvõrgu haldurite vahelise tehnilise koostöö koordineerimise kohta liidus;
- e) koostab soovitused liidu ja kolmandatest isikutest võrguhaldurite vahelise tehnilise koostöö koordineerimise kohta;
- f) võtab vastu iga-aastase tööprogrammi;
- g) võtab vastu aastaaruande;
- h) võtab vastu vesinikuga varustamise iga-aastase prognoosi, mis hõlmab liikmesriike, kus vesinikku kasutatakse elektri tootmiseks või **tööstuse** [...] varustamiseks;
- i) võtab hiljemalt 15. maiks 2026 ja seejärel iga kahe aasta tagant vastu vesiniku kvaliteedi seire aruande, mis sisaldab vesiniku kvaliteedinäitajate muutusi ja prognoose eeldatavate muutuste kohta, samuti teavet vesiniku kvaliteedinõuete erinevustega seotud juhtumite ja nende lahendamise kohta;
- j) edendab koostöös asjaomaste asutuste ja reguleeritud üksustega küberturvalisust ja andmekaitset;
- k) **töötab välja parimad tavad vesinikulekete avastamiseks, seireks ja vähendamiseks.**

2. ENNOH jälgib ning analüüsib, kuidas rakendatakse võrgueeskirjade ja komisjoni poolt artiklite 54, 55 ja 56 kohaselt vastuvõetud suuniseid ning milline on nende mõju selliste kohaldatavate eeskirjade ühtlustamisele, mille eesmärk on soodustada turgude arendamist ja lõimimist. ENNOH teeb oma järeldustest ACERile kokkuvõtte ning esitab analüüsi tulemused käesoleva artikli lõike 1 punktis f osutatud aastaaruandes.
3. ENNOH avaldab oma täiskogu, nõukogu ja komiteede koosolekute protokollid ja esitab üldsusele regulaarselt teavet oma otsuste vastuvõtmise ja tegevuse kohta.
4. Lõike 1 punktis f osutatud iga-aastane tööprogramm sisaldab koostatavate võrgueeskirjade loendit ja kirjeldust, võrgu toimimise koordineerimise kava, kõnealusel aastal läbiviidava teadus- ja arendustegevuse loetelu ning soovituslikku ajakava.
5. ENNOH annab ACERile kogu teabe, mida ACER vajab oma ülesannete täitmiseks vastavalt artiklile 46. Selleks et ENNOH saaks seda nõuet täita, esitavad vesinikuvõrgu haldurid ENNOHile nõutud teabe.
6. Komisjoni taotluse alusel esitab ENNOH komisjonile oma seisukohad artiklis 56 sätestatud suuniste vastuvõtmise kohta.

Vesinikuvõrgu kümneaastane arengukava

1. **Vesinikku käsitlev** [...] kümneaastane liiduülene võrgu arengukava [...] sisaldab lõimitud võrgu mudelit, võimalikke stsenaariume ning süsteemi paindlikkuse hinnangut.

Kümneaastases liiduüleses võrgu arengukavas:

- a) tuginetakse võimaluse korral eelkõige riiklikule vesinikuvõrgu arendamise aruandlusele, nagu on sätestatud uuesti sõnastatud gaasidirektiivi artiklis 52 ja määruse (EL) xxx [TEN-E määrus] IV peatükis;
- b) tuginetakse piiriüleste ühenduste osas eelkõige ka erinevate võrgu kasutajate mõistlikele vajadustele ning sellesse integreeritakse ümber sõnastatud gaasidirektiivi artiklis 55 ja IX peatüki 3. jaos osutatud investorite pikaajalised kohustused;
- c) määratakse kindlaks investeerimislüngad, eelkõige seoses piiriülese võimsusega.

Seoses teise lõigu punktiga c võib liiduülesele võrgu arengukavale lisada ülevaate võrgu piiriülese võimsuse suurendamise tõketest, mis tulenevad eri heakskiitmismenetlustest või -tavadest.

2. ACER esitab riiklike vesinikuvõrgu arenguaruannete kohta vajaduse korral arvamuse, et hinnata nende kokkusobivust mittesiduva liiduülese võrgu arengukavaga. Kui ACER tuvastab ebakõlasid riikliku vesinikuvõrgu arenguaruande ning mittesiduva liiduülese võrgu arengukava vahel, soovitab ta vastavalt vajadusele muuta riiklikku vesinikuvõrgu arenguaruannet või mittesiduvat liiduülest võrgu arengukava.

- Artiklis 42 osutatud kümneaastase liiduülese võrgu arengukava väljatöötamisel teeb ENNOH koostööd ENTSO-E ja ENTSGiga, eelkõige järgnevas: kogu energiasüsteemi hõlmava kulude ja tulude analüüsi ning vastastikku ühendatud energiaturu ja võrgu mudeli väljatöötamine, hõlmates elektri-, gaasi- ja vesinikutranspordi taristu ning [...]määruse (EL) 2022/869 artiklis 11 osutatud hoidlad, veeldatud maagaasi ja vesinikuterminalid ning elektrolüüsiseadmed, samuti [...] selle määruse artiklis 12 osutatud kümneaastaste võrgu arengukavade stsenaariumide väljatöötamine ning [...] selle määruse artiklis 13 osutatud taristu puuduste kindlakstegemine.

Artikkel 44

Kulud

Käesoleva määruse artiklis 42 osutatud ENNOHi tegevusega seotud kulud kannavad vesinikuvõrgu haldurid ning neid võetakse arvesse tariifide arvutamisel. Reguleerivad asutused kinnitavad kõnealused kulud üksnes siis, kui need on mõistlikud ja asjakohased.

Artikkel 45

Konsulterimine

- ENNOH algatab artiklis 42 osutatud ülesannetega seonduvate ettepanekute koostamisel ulatusliku konsultatsioonimenetluse, tehes seda aegsasti ning avatud ja läbipaistval viisil käesoleva määruse artiklis 40 sätestatud korras kõikide asjakohaste turuosalistega, eelkõige kõiki sidusrühmi esindavate organisatsioonidega. Konsulterimisel võetakse enne ettepaneku lõplikku vastuvõtmist arvesse sidusrühmade märkusi, et teha otsustusprotsessi käigus kindlaks kõigi asjaomaste osaliste seisukohad ja ettepanekud. Konsulterimisse peavad olema kaasatud reguleerivad asutused ja muud riiklikud asutused, tootjad, võrgu kasutajad, sealhulgas tarbijad, tehnilised asutused ja sidusrühmade platvormid.

2. Kõik konsulteerimisega seotud dokumendid ja kohtumiste protokollid avalikustatakse.
3. Enne artiklis 42 osutatud ettepanekute vastuvõtmist teeb ENNOH teatavaks, milliseid märkusi konsulteerimise käigus esitati ning mil viisil on neid märkusi arvesse võetud. Kui märkusi ei ole arvesse võetud, põhjendab ta seda.

Artikkel 46

ACERi teostatav järelevalve

1. ACER jälgib artiklis 42 osutatud ENNOHi ülesannete täitmist ning annab tulemustest aru komisjonile.
2. ACER jälgib, kuidas ENNOH rakendab artiklites 54, 55 ja 56 sätestatud, komisjoni vastu võetud võrgueeskirju ja suuniseid. Kui ENNOH ei ole selliseid võrgueeskirju või suuniseid rakendanud, nõuab ACER ENNOHilt nõuetekohaselt põhjendatud selgitust, miks ta ei ole seda teinud. ACER teavitab nimetatud selgitusest komisjoni ning esitab selle kohta oma arvamuse.
3. ENNOH esitab ACERile arvamuse saamiseks liiduülese võrgu arengukava kavandi, iga-aastase tööprogrammi kavandi, sealhulgas konsulteerimisprotsessi käsitleva teabe ja teised artiklis 42 osutatud dokumendid.

Kui ACER leiab, et ENNOHi esitatud iga-aastase tööprogrammi kavand või liiduülese võrgu arengukava kavand ei aita kaasa mittediskrimineerimisele, tõhusale konkurentsile, turu tõhusale toimimisele ega piisavale piiriülesele ühendatusele, esitab ACER ENNOHile ja komisjonile nõuetekohaselt põhjendatud arvamuse ning soovitused kahe kuu jooksul alates programmi või kava esitamisest.

Artikkel 47

Vesinikuvõrgu haldurite piirkondlik koostöö

1. Vesinikuvõrgu haldurid teevad piirkondlikku koostööd ENNOHi raames, et aidata kaasa artiklis 42 osutatud ülesannete täitmisele.
2. Vesinikuvõrgu haldurid parandavad töökorraldust, et tagada võrgu optimaalne haldamine, ning tagavad liidu ühendatud vesinikusüsteemi koostalitlusvõime, et hõlbustada kõrvutiasuvate vesinikuvõrkude haldurite vahelist äri- ja käitamisalast koostööd.

Artikkel 48

Läbipaistvusnõuded vesinikuvõrgu halduritele

1. Vesinikuvõrgu haldurid avalikustavad üksikasjaliku teabe nende pakutavate teenuste ja vastavate tingimuste kohta koos tehniliste andmetega, et vesinikuvõrgu kasutajatele oleks võimaldatud tõhus juurdepääs võrgule.
2. Selleks, et tagada läbipaistvad, objektiivsed ja mittediskrimineerivad tariifid ning hõlbustada vesinikuvõrgu tõhusat kasutamist, avaldavad vesinikuvõrgu haldurid või asjaomased asutused alates 1. jaanuarist 2031 täieliku teabe tariifide tuletamise, arvestamise meetoodika ja struktuuri kohta.
3. Vesinikuvõrgu haldurid avaldavad üksikasjalikud andmed nende võrkudes transporditava vesiniku kvaliteedi kohta, mis võib võrgu kasutajaid mõjutada.

4. Pädevad asutused kiidavad pärast vesinikuvõrgu kasutajatega konsulteerimist heaks vesinikuvõrgu asjaomased punktid, mille kohta tuleb teavet avaldada.
5. Vesinikuvõrgu haldurid avalikustavad käesoleva määrusega nõutava teabe alati arukal, koguseliselt selgel ja kergesti kättesaadaval viisil ning mittediskrimineerivalt.
6. Vesinikuvõrgu haldurid avaldavad pakkumise ja nõudluse eel- ja järelteabe, sealhulgas perioodilise prognoosi ja dokumenteeritud teabe. Reguleeriv asutus tagab, et kogu selline teave avalikustatakse. Avalikustatava teabe üksikasjalikkus peab vastama vesinikuvõrgu halduri käsutuses olevatele andmetele.
7. Asjaomased turuosalised esitavad vesinikuvõrgu halduritele käesolevas artiklis osutatud andmed.
8. Täiendavad üksikasjad, mida on vaja, et rakendada vesinikuvõrgu haldurite esitatavaid läbipaistvusnõudeid, sealhulgas täiendavad üksikasjad vesinikuvõrgu haldurite esitatava teabe sisu, esitamissageduse ja vormi kohta, sätestatakse käesoleva määruse artikli 54 lõike 1 kohaselt kehtestatud võrgueeskirjas.

Artikkel 49

Vesinikusüsteemi käsitlevate andmete säilitamine

Vesinikuvõrgu haldurid, vesinikuhooldlate haldurid ja vesinikuterminalide haldurid hoiavad riiklike ametiasutuste, sealhulgas reguleeriva asutuse, riikliku konkurentsiasutuse ja komisjoni jaoks viie aasta jooksul kättesaadavana kõik artiklites 31 ja 48 ning I lisa osas 4 osutatud andmed.

Artikkel 50

Tavade harmoneeritud standarditele vastavuse eeldus

1. **Tavad, mis vastavat harmoneeritud standarditele või nende osadele, [...]** mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, loetakse vastavaks nõuetele, millele on osutatud käesoleva määruse artikli 54 lõike 2 punkti b alusel [...] **vastu võetud** delegeeritud õigusaktides [...].

[...] [...]

Artikkel 51

Ühtsed kirjeldused

Komisjonil on õigus vastu võtta rakendusakte, milles sätestatakse [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] artiklis 46 sätestatud nõuete ühtsed kirjeldused või võib need kirjeldused sätestada võrgueeskirjas vastavalt käesoleva määruse artikli 54 lõike 2 punktile b, kui:

- a) kõnealused nõuded ei ole hõlmatud harmoneeritud standardite või nende osadega, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, või
- b) [...]komisjon on esitanud taotluse, et mõni Euroopa standardiorganisatsioon või mitu Euroopa standardiorganisatsiooni koostaksid nende nõuete jaoks harmoneeritud standardi ning täidetud on ka vähemalt üks järgmistest tingimustest:
  - i) ükski Euroopa standardiorganisatsioon ei ole taotlust vastu võtnud;
  - ii) komisjon täheldab põhjendamata viivitusi taotletud harmoneeritud standardite vastuvõtmisel;
  - iii) Euroopa standardiorganisatsioon on esitanud standardi, mis ei vasta täies ulatuses komisjoni taotlusele; või

- c) komisjon on kooskõlas määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 11 lõikes 5 osutatud menetlusega otsustanud säilitada piirangutega või kõrvaldada viited nendele harmoneeritud standarditele või nende osadele, mis kõnealuseid nõudeid hõlmavad.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 61 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Ühtsete kirjelduste kindlaksmääramist käsitleva rakendusakti eelnõu ettevalmistamise varases etapis kogub komisjon arvamusi asjaomastelt organitelt või eksperdirühmadelt, kes on loodud asjakohaste liidu valdkondlike õigusaktide kohaselt, ning konsulteerib nõuetekohaselt kõikide asjaomaste sidusrühmadega. Selle konsulteerimise alusel valmistab komisjon ette rakendusakti eelnõu.

2. **Ühtsetele kirjeldustele või nende osadele vastavad tavad loetakse vastavaks käesoleva määruse artikli 54 lõike 2 punkti b alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuetele sel määral, kuivõrd need nõuded on hõlmatud nimetatud ühtsete kirjelduste või nende osadega.**
3. **Kui Euroopa standardiorganisatsioon võtab vastu harmoneeritud standardi ning see on esitatud komisjonile standardi viite avaldamiseks *Euroopa Liidu Teatajas*, hindab komisjon seda standardit kooskõlas määrusega 1025/2012. Kui harmoneeritud standardi viide avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*, tunnistab komisjon kehtetuks lõikes 1 osutatud rakendusaktid või nende osad, mis hõlmavad samu nõudeid, millele on osutatud lõikes 1.**

IV peatükk

VÕRGUEESKIRJAD JA SUUNISED

Artikkel 52

Võrgueeskirjade ja suuniste vastuvõtmine

1. Komisjon võib artiklite 53–56 kohase volituse alusel vastu võtta rakendusakte või delegeeritud õigusakte. Kõnealused aktid võidakse vastu võtta võrgueeskirjadena, mis põhinevad ENTSOGi või ENNOHi väljatöötatud sõnastusettepanekutel või, kui see on ette nähtud artikli 53 lõike 3 kohases prioriteetide nimekirjas, ELi jaotusvõrguettevõtjate üksuse ettepanekutel [...] **vastavalt** artiklites 53–55 sätestatud menetlusele, või artiklis 56 sätestatud menetlusel põhinevate suunistena.
  2. Võrgueeskirjade ja suunistega:
    - a) [...] tagatakse käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks vajalik minimaalne ühtlustamistase;
    - b) võetakse arvesse piirkondlikke eripärasid, kui see on asjakohane; **ning**
    - c) ei minda kaugemale punktis a sätestatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust. [...]
- [...]

Maagaasi võrgueeskirjade kehtestamine

1. Komisjonil on õigus vastu võtta rakendusakte, et kehtestada võrgueeskirjad järgmistes valdkondades:
  - a) andmevahetus- ja arvelduseeskirjad, millega rakendatakse [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] artikleid 21 ja 22 seoses koostalitlusvõime ja andmevahetusega ning siseturu toimimise seisukohast oluliste gaasi ülekandesüsteemide, võimsuse reserveerimise platvormide ja IT-protsesside käitamise ühtlustatud eeskirjadega;
  - b) maagaasisüsteemi koostalitlusvõime eeskirjad, millega rakendatakse [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] artikleid 9, **35 ja 40 [...]**, sealhulgas käsitletakse ühenduslepinguid, voo juhtimise eeskirju ning gaasi koguse ja kvaliteedi mõõtmise põhimõtteid, jaotamis- ja sobitamiseeskirju, ühtset mõõtühikute süsteemi, andmevahetust, gaasi kvaliteeti, sealhulgas eeskirju piiriüleste piirangute haldamiseks, mis tulenevad gaasi kvaliteedi, lõhnastamise tavade või maagaasisüsteemi segatud vesiniku koguse erinevustest; kulude ja tulude analüüsi piiriüleste voopiirangute kõrvaldamiseks, Wobbe indeksi järgi klassifitseerimist, leevendusmeetmeid, biometaani takistamatu piiriülese voo tagamiseks asjakohaste gaasi kvaliteedinäitajate minimaalseid vastuvõetavaid väärtusi (nt hapnikusisaldust), gaasi kvaliteedi lühi- ja pikaajalist seiret, teabe esitamist ja asjaomaste turuosaliste vahelist koostööd, aruandlust gaasi kvaliteedi kohta, läbipaistvust, teabevahetuskorda, sealhulgas erakorraliste sündmuste korral;

- c) võimsuse jaotamise ja ülekoormusega tegelemise eeskirjad, millega rakendatakse [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] artiklit 27[...] ja käesoleva määruse artikleid 7–10, sealhulgas võimsuse jaotamist mõjutavate hooldustööde alase koostöö ja võimsusarvutuste eeskirjad, võimsustoodete ja -ühikute standardimine, sealhulgas toodete ühendamine, jaotamismetoodika, sealhulgas enampakkumisalgoritmid, järjekord ja menetlus olemasoleva, täiendava, kindla ja katkestatava võimsuse korral, võimsuse reserveerimise platvormid, ülemärkimis- ja tagasiostuskeemid, lühi- ja pikaajalised kohustusliku kasutamise põhimõtte kohased skeemid või mis tahes muu ülekoormuse juhtimise süsteem, mis takistab liigse varuvõimsuse soetamist;
- d) tasakaalustuseeskirjad, sealhulgas võrguga seotud eeskirjad registreerimiskorra kohta, tasakaalustamatuse eest määratavate tasude eeskirjad ja ülekandesüsteemi haldurite süsteemide vahelise operatiivtasakaalustamise eeskirjad, millega rakendatakse [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] artikli 35 lõiget 5 ja käesoleva määruse artikleid 7–10, sealhulgas võrguga seotud eeskirjad registreerimiskorra, tasakaalustamatuse eest määratavate tasude, igapäevase tasakaalustamatuse eest määratava tasuga seotud arveldusprotsesside ja ülekandesüsteemi haldurite võrkude vahelise operatiivtasakaalustamise kohta;
- e) ülekande ühtlustatud tariifstruktuure käsitlevad eeskirjad, millega rakendatakse [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021)xxx)] artikli 72 lõiget 7 ja käesoleva määruse artikleid 15–16, sealhulgas eeskirjad võrdlushinna meetoodika kohaldamise kohta, sellega seotud konsulteerimis- ja avalikustamisnõuded, **sealhulgas lubatud ja sihttulu kohta**, ning standardvõimsustoodete baashindade arvutamine, soodustused maagaasi veeldusjaamadele ja hoidlatele, [...] taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside korral soodustuse rakendamise kord.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 61 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 63 vastu delegeeritud õigusakte, et **täiendada käesolevat määrust** järgmisi valdkondi hõlmavate võrgueeskirjade kehtestamiseks:
- a) võrgu turvalisuse ja töökindluse eeskirjad, sealhulgas võrgu talitluskindluse eeskirjad ja töökindluse eeskirjad, millega tagatakse võrguteenuse kvaliteet;
  - b) võrguühenduse eeskirjad, sealhulgas eeskirjad taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaasi tootmisüksuste ühendamise kohta, ühendustaotluste esitamise kord;
  - c) tegevuskord hädaolukordades, sealhulgas süsteemi kaitsekavad, taastamiskavad, mõju turule, teabevahetus ja kommunikatsiooni[...]vahendid ja seadmed;
  - d) kauplemiseeskirjad, mis on seotud võrgule juurdepääsu teenuste osutamise tehniliste ja operatiivaspektidega ning võrgu tasakaalustamisega;
  - e) gaasivõrkude ja komponentide energiatõhusus ning energiatõhusus seoses võrgu planeerimise ja investeringutega, mis võimaldavad süsteemi seisukohast kõige energiatõhusamat lahendust;
  - f) piiriüleste maagaasivoogude küberturvalisuse aspektid, sealhulgas eeskirjad ühiste miinimumnõuete, kavandamise, järelevalve, aruandluse ja kriisiohje kohta.
3. Pärast ACERi, ENTSGi, ENNOHi, ELi jaotusvõrguettevõtjate üksuse ja teiste asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimist koostab komisjon iga kolme aasta tagant prioriteetide nimekirja, milles esitatakse lõigetes 1 ja 2 nimetatud valdkonnad, mis kaasatakse võrgueeskirjade väljatöötamisse. Kui võrgueeskirja reguleerimisega on otseselt seotud jaotusvõrgu käitamisega ega ole eeskätt seotud ülekandesüsteemiga, võib komisjon kohustada ELi jaotusvõrguettevõtjate üksust koostöös ENTSGiga kutsuma kokku redaktsioonikomitee ning esitama ACERile võrgueeskirja ettepaneku.

4. Komisjon palub ACERil esitada komisjonile mõistliku ajavahemiku jooksul, mis ei ületa kuut kuud komisjoni taotluse saamisest, mittesiduvad raamsuunised, milles sätestatakse selged ja objektiivsed põhimõtted, et töötada välja iga võrgueeskiri, mis on seotud prioriteetide nimekirjas kindlaksmääratud valdkondadega. Komisjoni taotlus võib hõlmata tingimusi, millega raamsuuniste koostamisel tuleb arvestada. Raamsuunised peavad soodustama turgude lõimimist, mittediskrimineerimist, tõhusat konkurentsi ja turu tõhusat toimimist. Komisjon võib suuniste esitamise tähtaega ACERi põhjendatud taotluse alusel pikendada.
5. ACER konsulteerib ENTSGi, [...] ELi jaotusvõrguettevõtjate üksuse ja teiste asjaomaste sidusrühmadega raamsuuniste osas vähemalt kahe kuu jooksul avatud ja läbipaistval viisil.
6. ACER esitab komisjonile mittesiduvad raamsuunised, kui esitatakse asjaomane taotlus kooskõlas lõikega 4.
7. Kui komisjon leiab, et raamsuunised ei soodusta turgude lõimimist, mittediskrimineerimist, tõhusat konkurentsi ega turu tõhusat toimimist, võib ta taotleda, et ACER vaataks kõnealused raamsuunised mõistliku ajavahemiku jooksul läbi ja esitaks komisjonile uuesti.
8. Kui ACER ei esita või ei esita uuesti raamsuuniseid komisjoni poolt lõike 4 või 7 kohaselt määratud aja jooksul, koostab kõnealused raamsuunised komisjon.
9. Komisjon palub ENTSGil või, kui see on ette nähtud lõikes 3 osutatud prioriteetide nimekirjas, ELi jaotusvõrguettevõtjate üksusel koostöös ENTSGiga esitada ACERile mõistliku aja jooksul, mis ei ületa 12 kuud komisjoni taotluse saamisest, ettepaneku võrgueeskirja kohta kooskõlas asjakohaste raamsuunistega.

10. ENTSOG või ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus koostöös ENTSOGiga, kui lõikes 3 osutatud prioriteetide nimekirjas on nii sätestatud, kutsub kokku redaktsioonikomitee, kes osutab võrgustikule või üksusele abi võrgueeskirjade väljatöötamise käigus. Redaktsioonikomiteesse kuuluvad ACERi, ENTSOGi [...] ja vajaduse korral ELi jaotusvõrguettevõtjate üksuse esindajad ning piiratud arv peamiste mõjutatud sidusrühmade esindajaid. ENTSOG või ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus koostöös ENTSOGiga, kui lõike 3 kohases prioriteetide nimekirjas on nii sätestatud, töötab välja võrgueeskirju käsitlevad ettepanekud lõikes 1 ja 2 osutatud valdkondades, kui komisjon on esitanud taotluse vastavalt lõikele 9.
11. ACER vaatab kavandatud võrgueeskirja läbi, et oleks tagatud, et see järgib asjaomaseid raamsuuniseid ning aitab kaasa turgude lõimimisele, mittediskrimineerimisele, tulemuslikule konkurentsile ja turu tõhusale toimimisele, ning esitab läbivaadatud võrgueeskirja komisjonile kuue kuu jooksul alates ettepaneku kättesaamise päevast. Komisjonile esitatava ettepaneku puhul võtab ACER arvesse kõiki seisukohti, mis asjaomased osalised esitasid ettepaneku koostamisel, mida korraldas ENTSOG või ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus, ning konsulteerib asjaomaste osalistega seoses komisjonile esitatava võrgueeskirja versiooniga.
12. Kui ENTSOG või ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus ei ole töötanud välja võrgueeskirja komisjoni poolt lõike 9 kohaselt määratud ajavahemiku jooksul, võib komisjon esitada ACERile taotluse koostada võrgueeskirja kavand asjaomase raamsuunise alusel. ACER võib alata täiendava konsulteerimise. ACER esitab käesoleva lõike kohaselt koostatud võrgueeskirja kavandi komisjonile ning võib soovitada selle vastuvõtmist.
13. Kui ENTSOG või ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus ei ole võrgueeskirja välja töötanud või kui ACER ei ole sellist lõikes 12 osutatud kavandit välja töötanud, või lõike 11 kohaselt esitatud ACERi ettepaneku alusel võib komisjon lõikes 1 ja 2 loetletud valdkondades omal algatusel vastu võtta ühe või mitu võrgueeskirja.

14. Kui komisjon teeb omal algatusel ettepaneku võrgueeskirja vastuvõtmiseks, konsulteerib komisjon võrgueeskirja kavandi osas ACERi, ENTSGi ja teiste asjaomaste sidusrühmadega vähemalt kahe kuu jooksul.
15. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira komisjoni õigust võtta vastu artiklis 56 sätestatud suunised ja neid muuta. Selle kohaldamine ei piira ENTSG võimalusi töötada välja mittesiduvaid suuniseid, mis käsitlevad lõikes 1 ja 2 sätestatud valdkondi, kui suunised ei ole seotud valdkonnaga, mis on hõlmatud komisjoni poolt ENTSGile esitatud taotlusega. ENTSG esitab kõnealused suunised arvamuse saamiseks ACERile ja arvestab ACERi arvamusega võimalikult suures ulatuses.

Artikkel 54

Vesinikuvõrgu eeskirjade kehtestamine

1. Komisjonil on õigus vastu võtta rakendusakte, et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, kehtestades läbipaistvuseeskirjade valdkonnas võrgueeskirjad, millega rakendatakse käesoleva määruse artiklit 48, sealhulgas täiendavad üksikasjad vesinikuvõrgu haldurite esitatava teabe sisu, esitamissageduse ja vormi kohta, ning rakendatakse käesoleva määruse I lisa punkti 4, sealhulgas võrgu kasutajatele võrgule tõhusaks juurdepääsuks vajaliku teabe vormi ja sisu üksikasjad, asjakohastes punktides avaldatav teave ja ajakava üksikasjad.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 61 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 63 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust järgmisi valdkondi hõlmavate võrgueeskirjade kehtestamiseks:
- a) vesinikuvõrkude ja komponentide energiatõhusus ning energiatõhusus seoses võrgu planeerimise ja investeringutega, mis võimaldavad süsteemi seisukohast kõige energiatõhusamat lahendust;
  - b) vesinikuvõrgu koostalitlusvõime eeskirjad, mis käsitlevad muu hulgas ühenduslepinguid, ühikuid, andmevahetust, läbipaistvust, teabevahetust, teabesätteid ja koostööd asjaomaste turuosaliste vahel ning vesiniku kvaliteeti, sealhulgas ühised spetsifikatsioonid **ühenduspunktides** ja standardimine, lõhnastamine, kulude ja tulude analüüs vesiniku kvaliteedierinevustest tulenevate piiriüleste voopiirangute kõrvaldamiseks ja aruandlus vesiniku kvaliteedi kohta;
  - c) rahalise hüvitamise süsteemi eeskirjad piiriülese vesinikutaristu korral;

- d) võimsuse jaotamise ja ülekoormusega tegelemise eeskirjad, sealhulgas võimsuse jaotamist mõjutavate hooldustööde alase koostöö ja võimsusarvutuste eeskirjad, võimsustoodete ja -ühikute standardimine, sealhulgas toodete ühendamine, jaotamismetoodika, sealhulgas enampakkumisalgoritmid, järjekord ja menetlus olemasoleva, täiendava, kindla ja katkestatava võimsuse korral, võimsuse reserveerimise platvormid, ülemärkimis- ja tagasiostuskeemid, lühi- ja pikaajalised kohustusliku kasutamise põhimõtte kohased skeemid või mis tahes muu ülekoormuse juhtimise süsteem, mis takistab liigse varuvõimsuse soetamist;
- e) vesinikuvõrgule juurdepääsu ühtlustatud tariifstruktuuride eeskirjad, sealhulgas **tariif ühenduspunktides**, võrdlushinna meetoodika kohaldamise eeskirjad, sellega seotud konsulteerimis- ja avalikustamisnõuded, **sealhulgas lubatud ja sihttulu kohta**, ning standardvõimsustoodete baashindade ja lubatud tulude arvutamine;
- f) ülekantud varade väärtuse ja eritasu kindlaksmääramise eeskirjad;
- g) tasakaalustuseeskirjad, sealhulgas võrguga seotud eeskirjad registreerimiskorra kohta, tasakaalustamatuse eest määratavate tasude eeskirjad ja vesinikuvõrgu haldurite võrkude vahelise operatiivtasakaalustamise eeskirjad, sealhulgas võrguga seotud eeskirjad registreerimiskorra, tasakaalustamatuse eest määratavate tasude, igapäevase tasakaalustamatuse eest määratava tasuga seotud arveldusprotsesside ja ülekandesüsteemi haldurite võrkude vahelise operatiivtasakaalustamise kohta;
- h) piiriüleste vesinikuvoogude küberturvalisuse aspektid, sealhulgas eeskirjad ühiste miinimumnõuete, kavandamise, järelevalve, aruandluse ja kriisiohje kohta.

3. Pärast ACERi, ENNOHi [...] ja teiste asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimist koostab komisjon iga kolme aasta tagant prioriteetide nimekirja, milles esitatakse lõigetes 1 ja 2 nimetatud valdkonnad, mis kaasatakse võrgueeskirjade väljatöötamise. **Komisjon koostab esimese prioriteetide nimekirja vesinikuvõrgu eeskirjade väljatöötamiseks ühe aasta möödumisel ENNOHi loomisest vastavalt käesoleva määruse artiklis 40 sätestatule.**
4. Komisjon palub ACERil esitada komisjonile mõistliku ajavahemiku jooksul, mis ei ületa kuut kuud komisjoni taotluse saamisest, mittesiduvad raamsuunised, milles sätestatakse selged ja objektiivsed põhimõtted, et töötada välja iga võrgueeskiri, mis on seotud prioriteetide nimekirjas kindlaksmääratud valdkondadega. Komisjoni taotlus võib hõlmata tingimusi, millega raamsuuniste koostamisel tuleb arvestada. Raamsuunised peavad soodustama turgude lõimimist, mittediskrimineerimist, tõhusat konkurentsi ja turu tõhusat toimimist. Komisjon võib suuniste esitamise tähtaega ACERi põhjendatud taotluse alusel pikendada.
5. ACER konsulteerib ENNOHi [...] ja teiste asjaomaste sidusrühmadega raamsuuniste osas vähemalt kahe kuu jooksul avatud ja läbipaistval viisil.
6. ACER esitab komisjonile mittesiduvad raamsuunised, kui esitatakse asjaomane taotlus kooskõlas lõikega 4.
7. Kui komisjon leiab, et raamsuunised ei soodusta turgude lõimimist, mittediskrimineerimist, tõhusat konkurentsi ega turu tõhusat toimimist, võib ta taotleda, et ACER vaataks kõnealused raamsuunised mõistliku ajavahemiku jooksul läbi ja esitaks komisjonile uuesti.

8. Kui ACER ei esita või ei esita uuesti raamsuuniseid komisjoni poolt lõike 4 või 6 kohaselt määratud aja jooksul, koostab kõnealused raamsuunised komisjon.
9. Komisjon palub ENNOHil ACERile esitada mõistliku aja jooksul, mis ei ületa 12 kuud alates komisjoni taotluse saamisest, ettepaneku võrgueeskirja kohta kooskõlas asjakohaste raamsuunistega.
10. ENNOH kutsub kokku redaktsioonikomitee, mis toetab teda võrgueeskirjade koostamisel. Redaktsioonikomiteesse kuuluvad ACERi [...] esindajad ning piiratud arv peamiste mõjutatud sidusrühmade esindajaid. ENNOH töötab lõigetes 1 ja 2 osutatud valdkondades välja võrgueeskirjade ettepanekud.
11. ACER vaatab kavandatud võrgueeskirja läbi, et oleks tagatud, et see järgib asjaomaseid raamsuuniseid ning aitab kaasa turgude lõimimisele, mittediskrimineerimisele, tulemuslikule konkurentsile ja turu tõhusale toimimisele, ning esitab läbivaadatud võrgueeskirja komisjonile kuue kuu jooksul alates ettepaneku kättesaamise päevast. Läbivaadatud võrgueeskirja puhul võtab ACER arvesse kõiki seisukohti, mis asjaomased osalised esitasid ettepaneku koostamisel, mida korraldas ENNOH, ning konsulteerib asjaomaste osalistega seoses komisjonile esitatava läbivaadatud versiooniga.

12. Kui ENNOH ei ole töötanud välja võrgueeskirja komisjoni poolt lõike 9 kohaselt määratud ajavahemiku jooksul, võib komisjon esitada ACERile taotluse koostada võrgueeskirja kavand asjaomase raamsuunise alusel. Võrgueeskirja kavandi koostamise käigus käesoleva lõike kohaselt võib ACER algatada täiendava konsulteerimise. ACER esitab käesoleva lõike kohaselt koostatud võrgueeskirja kavandi komisjonile ning võib soovitada selle vastuvõtmist.
13. Kui ENNOH ei ole töötanud välja võrgueeskirja või ACER ei ole välja töötanud lõikes 12 osutatud võrgueeskirja kavandit, võib komisjon omal algatusel või ACERi ettepanekul vastavalt lõikele 11 lõigetes 1 ja 2 loetletud valdkondades vastu võtta ühe või mitu võrgueeskirja.
14. Kui komisjon teeb omal algatusel ettepaneku võrgueeskirja vastuvõtmiseks, konsulteerib komisjon võrgueeskirja kavandi osas ACERi, ENNOHi [...] ja teiste asjaomaste sidusrühmadega vähemalt kahe kuu jooksul.
15. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira komisjoni õigust võtta vastu artiklis 56 sätestatud suunised ja neid muuta. Selle kohaldamine ei piira ENNOHi võimalusi töötada välja mittedividualseid suuniseid, mis käsitlevad lõikes 1 ja 2 sätestatud valdkondi, kui suunised ei ole seotud valdkonnaga, mis on hõlmatud komisjoni poolt ENNOHile esitatud taotlusega. ENNOH esitab kõnealused suunised arvamuse saamiseks ACERile ja arvestab ACERi arvamusega võimalikult suures ulatuses.

Võrgueeskirjade muutmine

1. Komisjonil on õigus muuta võrgueeskirju artikli 53 lõigetes 1 ja 2 ning artikli 54 lõigetes 1 ja 2 loetletud valdkondades ning vastavalt nimetatud artiklites sätestatud asjakohasele menetlusele.
2. Võrgueeskirjade muutmiseks võivad ACERile muudatusettepanekuid esitada isikud, kes on tõenäoliselt huvitatud artiklite 52–55 alusel vastu võetud võrgueeskirjast, sealhulgas ENTSOG, ENNOH, ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus, reguleerivad asutused, ülekandesüsteemi haldurid, jaotussüsteemi haldurid, võrgu kasutajad ja tarbijad. ACER võib muudatusettepanekuid esitada ka omal algatusel.
3. ACER võib esitada komisjonile põhjendatud muudatusettepanekuid, selgitades, kuidas on ettepanekud kooskõlas käesoleva määruse artiklis 52 sätestatud võrgueeskirjade eesmärkidega. Kui ACERi hinnangul on muudatusettepanek vastuvõetav või kui tegu on ACERi enda muudatusettepanekuga, siis konsulteerib ta kõikide sidusrühmadega vastavalt määruse (EL) 2019/942 artiklile 14.

Artikkel 56

Suunised

1. Komisjonil on õigus vastu võtta käesolevas artiklis loetletud valdkondi käsitlevaid siduvaid suuniseid.
2. Komisjonil on õigus võtta vastu suuniseid nendes valdkondades, kus sellise õigusakti väljatöötamine võiks põhineda ka artiklite 53 ja 54 kohasel võrgueeskirjade menetlusel. Kõnealused suunised võetakse vastu kas delegeeritud õigusaktidena või rakendusaktidena sõltuvalt sellest, millised õigused on komisjonile käesoleva määrusega selleks ette nähtud.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 63 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust järgmisi valdkondi hõlmavate suuniste kehtestamiseks:
  - a) kolmandate isikute juurdepääsu teenuseid käsitlevad üksikasjad, kaasa arvatud kõnealuste teenuste olemus, kestus ja muud nõuded, kooskõlas artiklitega 5–7;
  - b) võimsuse jaotamise mehhanismi ja lepingutega ülekoormamise korral kohaldatava ülekoormusega tegelemise korra aluspõhimõtete üksikasjad kooskõlas artiklitega 9 ja 10;
  - c) võrgu kasutajate jaoks võrgule tõhusa juurdepääsu saamiseks vajaliku teabe edastamise üksikasjad ning vajalike tehniliste andmete määratluse ja läbipaistvusnõuete kõigi asjaomaste punktide määratluse üksikasjad, kaasa arvatud teave, mis tuleb avaldada kõigi asjaomaste punktide kohta, ning kõnealuse teabe avalikustamise ajakava kooskõlas artiklitega 30 ja 31;

- d) maagaasi piiriülese kauplemisega seotud tariifimethodika üksikasjad kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 15 ja 16;
  - e) üksikasjad artikli 23 lõikes 6 loetletud valdkondade kohta.
4. Komisjonil on õigus kooskõlas artikliga 63 vastu võtta delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva määruse I lisas sätestatud suuniseid eesmärgiga täpsustada:
- a) selle teabe üksikasjad, mis avaldatakse ülekandesüsteemi halduri reguleeritud tulu kindlaksmääramiseks kasutatava methodika kohta kooskõlas artiklitega 30 ja 31;**
  - b) võimsuse jaotamise mehhanismide ja ülekoormusega tegelemise korra põhimõtted, rakendades artikleid 9 ja 10;**
  - c) võrgu kasutajatele maagaasisüsteemile tõhusa juurdepääsu saamiseks vajalike tehniliste andmete üksikasjad, rakendades artikli 30 lõiget 1;**
  - d) kõigi asjaomaste punktide määratluse, avaldatava teabe ja läbipaistvusnõuete ajakava üksikasjad, rakendades artiklit 30;**
  - e) vesinikuvõrgu haldurite poolt võrgule juurdepääsu kohta avaldatava tehnilise teabe vormingu ja sisu üksikasjad, rakendades artiklit 48.**
5. Suuniste [...] muutmisel konsulteerib komisjon:
- a) ACERi, ENTSGi [...], jaotusvõrguettevõtjate üksuse ja, kui see on asjakohane, muude sidusrühmadega maagaasi käsitlevate suuniste osas;**
  - b) ACERi, ENNOHi ja, kui see on asjakohane, muude sidusrühmadega muude vesinikuga seotud suuniste osas.**

Artikkel 57

Liikmesriikide õigus sätestada üksikasjalikumad meetmed

Käesolev määrus ei piira liikmesriikide õigust säilitada või kehtestada meetmeid, mis sisaldavad üksikasjalikumaid sätteid, kui käesolevas määruses, artiklis 56 osutatud suunistes või artiklites 52–55 osutatud võrgueeskirjades esitatud sätteid, kui kõnealused meetmed on kooskõlas liidu õigusega.

Artikkel 58

Teabe esitamine ja konfidentsiaalsus

1. Liikmesriigid ja reguleerivad asutused esitavad taotluse korral komisjonile teabe, mis on vajalik, et tagada käesoleva määruse, sealhulgas selle alusel vastu võetud suuniste ja võrgueeskirjade täitmine.
2. Komisjon määrab mõistliku tähtaja, mille jooksul teave tuleb edastada, võttes arvesse nõutava teabe keerukust ja kiireloomulisust.
3. Kui asjaomane liikmesriik või reguleeriv asutus ei esita teavet komisjoni kehtestatud tähtaja jooksul, võib komisjon nõuda kogu käesoleva määruse täitmise tagamiseks vajalikku teavet vahetult asjaomastelt ettevõtjatelt.

Ettevõtjale teabenõude saatmisega samal ajal edastab komisjon nõude koopia **sellele liikmesriigile ja selle liikmesriigi reguleeriva[...]-le asutus[...]-le**, mille territooriumil on ettevõtja asukoht.

4. Teabenõudes märgib komisjon nõude õigusliku aluse, teabe esitamise tähtaja, nõude eesmärgi, **sealhulgas põhjendused, miks nõutav teave on lõikes 1 sätestatu saavutamiseks vajalik**, samuti artikli 59 lõikes 2 ettenähtud karistused ebaõige, ebatäieliku või eksitava teabe esitamise eest.
5. Nõutava teabe esitajateks on ettevõtjate omanikud või omanike esindajad ning juriidiliste isikute puhul neid seaduse või põhikirja alusel esindama volitatud füüsilised isikud. Nõuetekohaselt volitatud advokaadid võivad esitada teavet oma kliendi nimel, klient jääb täielikult vastutavaks selle eest, et ei esitataks ebatäielikku, ebaõiget või eksitavat teavet.
6. Kui ettevõtja ei esita nõutud teavet komisjoni määratud tähtaja jooksul või annab puudulikku teavet, nõuab komisjon teabe esitamist oma otsusega. Otsuses täpsustatakse, mis teavet nõutakse, ja määratakse kindlaks asjakohane tähtaeg, mille jooksul see tuleb esitada. Selles märgitakse artikli 59 lõikega 2 ettenähtud karistused. Otsuses teavitatakse ka õigusest anda otsus läbivaatamiseks Euroopa Liidu Kohtule.
- Samal ajal saadab komisjon koopia oma otsusest **sellele liikmesriigile ja selle liikmesriigi reguleerivale asutusele**, kelle territooriumil on isiku elukoht või ettevõtja asukoht.
7. Lõigetes 1 ja 2 nimetatud teavet kasutatakse üksnes käesoleva määruse täitmise tagamiseks.
- Komisjon ei avalikusta käesoleva määruse alusel saadud teavet, mille suhtes kohaldatakse ametisaladuse hoidmise kohustust.

Artikkel 59

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta, mida rakendatakse käesoleva määruse, artiklite 52–56 kohaselt vastuvõetud võrgueeskirjade ja suuniste ning käesoleva määruse I lisas sätestatud suuniste rikkumise korral, ning võtavad kõik nende rakendamise tagamiseks vajalikud meetmed. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata nimetatud eeskirjadest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata nende hilisematest muudatustest.
2. Komisjon võib oma otsusega määrata ettevõtjatele trahve, mis ei ületa 1 % eelmise majandusaasta kogukäibest, kui nad tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu annavad ebaõiget, ebatäielikku või eksitavat teavet, vastates artikli 58 lõike 4 alusel esitatud nõudele, või ei esita teavet tähtaja jooksul, mis on ette nähtud artikli 58 lõike 6 esimese lõigu alusel vastuvõetud otsusega. Trahvisumma määramisel võtab komisjon arvesse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud nõuete täitmata jätmisega seotud rikkumise raskust.
3. Lõike 1 alusel määratud karistused ja lõike 2 alusel tehtud otsused ei ole oma olemuselt kriminaalõiguslikud.

V peatükk

Lõppsätted

Artikkel 60

Uus maagaasi- ja vesinikutaristu

1. Olulise uue maagaasitaristu, st ühendustorud, maagaasi veeldusjaamad ja hoidlad võib taotluse korral kindlaksmääratud ajaks vabastada käesoleva määruse ning [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi] artikli 28, artikli 27 lõike 1, artiklite 29 ja 54, artikli 72 lõigete 7 ja 9 ning artikli 73 lõike 1 sätete kohaldamisest. Olulise uue vesinikutaristu, st ühendustorud, vesinikuterminalid ja maa-alused vesinikuhoiud võib taotluse korral kindlaksmääratud ajaks vabastada [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi] artiklite 62, 31, 32 ja 33 ning käesoleva määruse artikli 15 [...] kohaldamisest. Kehtivad järgmised tingimused:
  - a) investeeringuga suurendatakse gaasi- või vesinikuvarustuse konkurentsi ning parandatakse varustuskindlust;
  - b) investeeringuga aidatakse kaasa CO₂ heite vähendamisele;
  - c) investeeringul on niisugune riskitase, et seda ei tehtaks, kui nimetatud vabastus ei kehtiks;
  - d) taristu omanik on füüsiline või juriidiline isik, kes on vähemalt õigusliku vormi poolt eraldatud nendest süsteemihalduritest, kelle võrgus seda taristut ehitatakse;

- e) selle taristu kasutajatelt võetakse tasu ning
- f) vabastus ei kahjusta konkurentsi asjaomastel turgudel, mida investeering tõenäoliselt mõjutab, gaasi siseturu tõhusat toimimist, asjaomaste reguleeritud võrkude tõhusat toimimist, CO₂ heite vähendamist ega liidu varustuskindlust.

Neid tingimusi hinnatakse, võttes [...]arvesse [...] energiasolidaarsuse põhimõtet.

Pädevad r[...]iiklikud ametiasutused **võtavad** [...]arvesse [...] olukorda teises mõjutatud liikmesriigis ning kaaluvad [...] võimalikku negatiivset mõju ja kasulikku mõju riigi territooriumil.

- 2. Lõike 1 kohast vabastust kohaldatakse ka olemasoleva taristu võimsuse olulise suurenemise korral ning sellise taristu ümberehituse korral, mis võimaldab uute taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaaside tarneallikate kasutuselevõttu.
- 3. Reguleeriv asutus võib teha igal üksikjuhul eraldi otsuse lõigetes 1 ja 2 nimetatud vabastuse kohta.

Enne vabastust käsitleva otsuse vastuvõtmist konsulteerib reguleeriv asutus või kohasel juhul kõnealuse liikmesriigi muu pädev asutus:

- a) nende liikmesriikide reguleerivate asutustega, kelle turge uus taristu tõenäoliselt mõjutab, ning
- b) kolmandate riikide asjakohaste asutustega, kui asjaomane taristu on ühendatud liidu võrguga liikmesriigi jurisdiktsiooni alusel ning see saab alguse ühest või mitmest kolmandast riigist või lõpeb ühes või mitmes kolmandas riigis.

Kui konsulteeritavad kolmanda riigi asutused konsulteerimiskutsele mõistliku aja või ettenähtud kuni kolme kuu pikkuse tähtaja jooksul ei vasta, võib asjaomane reguleeriv asutus vajaliku otsuse vastu võtta.

4. Kui kõnealune taristu asub rohkem kui ühe liikmesriigi territooriumil, võib ACER esitada asjaomaste liikmesriikide reguleerivatele asutustele nõuandva arvamuse kahe kuu jooksul alates kuupäevast, mil viimane nimetatud reguleeriva asutuse vabastustaotluse kätte sai. Seda arvamust võib kasutada nende otsuse alusena.

Kui kõik asjaomased reguleerivad asutused jõuavad vabastustaotluse osas kokkuleppele kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil viimane nimetatud reguleeriva asutus vabastustaotluse kätte sai, teavitavad nad ACERit oma otsusest. Kui asjaomane taristu on liikmesriigi ja kolmanda riigi vaheline ülekandetoru, võib riiklik reguleeriv asutus või kohasel juhul selle liikmesriigi muu pädev asutus, kus asub liikmesriikide võrkude esimene ühenduspunkt, enne vabastusotsuse vastuvõtmist konsulteerida kõnealuse kolmanda riigi asjakohase asutusega, et tagada asjaomase taristu suhtes käesoleva määruse järjekindel kohaldamine kõnealuse liikmesriigi territooriumil ja kui see on asjakohane, kõnealuse liikmesriigi territoriaalmeres. Kui konsulteeritav kolmanda riigi asutus konsulteerimiskutsele mõistliku aja või ettenähtud kuni kolme kuu pikkuse tähtaja jooksul ei vasta, võib asjaomane reguleeriv asutus vajaliku otsuse vastu võtta.

ACER täidab käesoleva artikliga liikmesriikide asjaomastele reguleerivatele asutustele pandud ülesandeid:

- a) juhul, kui kõik asjaomased reguleerivad asutused ei ole jõudnud kokkuleppele kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil viimane nimetatud reguleeriv asutuse vabastustaotluse kätte sai, või
- b) asjaomaste reguleerivate asutuste ühise taotluse alusel.

Kõik reguleerivad asutused võivad taotleda ühiselt, et kolmanda lõigu punktis a viidatud ajavahemikku pikendataks kõige rohkem kolme kuu võrra.

- 5. Enne otsuse tegemist konsulteerib ACER asjaomaste reguleerivate asutuste ja taotlejatega.
- 6. Vabastus võib kehtida uue taristu või märkimisväärselt suurendatud võimsusega olemasoleva taristu kogu võimsuse või selle osa suhtes.

Vabastusotsuse tegemisel kaalutakse igal üksikjuhul eraldi, kas on vaja kehtestada vabastuse kestuse ja taristule mittediskrimineeriva juurdepääsu tingimused. Kõnealuste tingimuste üle otsustamisel võetakse eelkõige arvesse ehitusega saadavat lisavõimsust ja olemasoleva võimsuse muutmist, projekti tähtaega ja liikmesriigis valitsevaid tingimusi.

Enne vabastuse andmist teeb reguleeriv asutus otsuse võimsuse juhtimise ja jaotamise eeskirjade ja mehhanismide kohta. Nende eeskirjadega nähakse ette, et kõiki potentsiaalseid taristu kasutajaid kutsutakse üles teatama enne uue taristu võimsuse jaotamist oma huvist võimsust omandada, sealhulgas oma tarbeks. Reguleeriv asutus nõuab, et ülekoormuse juhtimise eeskirjades sätestataks kohustus pakkuda kasutamata võimsust turul ning et taristu kasutajatel oleks õigus omandatud võimsusega järelturul kaubelda. Lõike 1 punktides a, ([...]**c**) ja ([...]**f**) osutatud kriteeriumide hindamisel võtab reguleeriv asutus arvesse võimsuse jaotamise tulemusi.

Vabastusotsus ja sealhulgas kõik käesoleva lõike teises lõigus osutatud tingimused peavad olema nõuetekohaselt põhjendatud ja need avaldatakse.

7. Analüüsides, kas oluline uus taristu peaks lõike 1 punkti a kohaselt parandama varustuskindlust, kaalub asjaomane asutus, mil määral peaks uus taristu eeldatavasti parandama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2017/1938¹⁶ tulenevate kohustuste täitmist liikmesriikide poolt nii piirkondlikul kui ka riiklikul tasandil.
8. Liikmesriigid võivad sätestada, et vastavalt olukorrale esitab reguleeriv asutus või ACER ametliku otsuse tegemiseks liikmesriigi asjaomasele asutusele oma arvamuse vabastustaotluse kohta. See arvamus avaldatakse koos otsusega.

---

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1938, mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010 (ELT L 280, 28.10.2017, lk 1).

9. Reguleeriv asutus edastab komisjonile kõikide vabastustaotluste koopiad kohe pärast nende saamist. Pädev asutus saadab vabastusotsuse [...] koos otsusega seotud asjakohase teabega kohe komisjonile. Komisjonile võib teabe esitada koondkujul, mis võimaldab tal vabastusotsust [...] hinnata. Eelkõige peab teave sisaldama järgmist:
- a) üksikasjalikud põhjendused, millele tuginedes reguleeriv asutus või liikmesriik **[...]andis vabastuse või ei andnud vabastust**, koos viitega lõike 1 asjakohasele punktile või asjakohastele punktidele, millel selline [...] otsus põhineb, sealhulgas finantsteave, mis põhjendab vabastust;
  - b) analüüs, mis on tehtud vabastuse andmise mõju kohta konkurentsile ja siseturu tõhusale toimimisele;
  - c) põhjendused seoses vabastuse kestusega ja taristu koguvõimsuse osaga, mille osas [...]vabastus antakse;
  - d) ühendustoruga seotud [...] vabastuse puhul asjaomaste reguleerivate asutustega konsulteerimise tulemused;
  - e) taristu panus tarneallikate mitmekesistamisse.
10. Komisjon võib 50 tööpäeva jooksul alates lõikes [...]9 nimetatud teatise saamise päevast otsustada taotleda teavitavatelt asutustelt vabastuse andmise [...] otsuse muutmist või tühistamist. 50 tööpäeva pikkust ajavahemikku võib pikendada veel täiendavalt 50 tööpäeva võrra, kui komisjon taotleb lisateavet. Kõnealune lisatähtaeg algab täieliku teabe kättesaamisele järgnevast päevast. Erialgset tähtaega võib ka pikendada, kui sellega nõustuvad nii komisjon kui ka teavitavad asutused.

Kui taotletud teavet ei esitata taotluses ettenähtud aja jooksul, loetakse teatis tagasivõetuks, välja arvatud juhul, kui enne selle ajavahemiku lõppu on seda tähtaega komisjoni ja reguleeriva asutuse ühisel nõusolekul pikendatud või kui reguleeriv asutus on komisjonile teatanud nõuetekohaselt põhjendatud teadaandes, et ta käsitleb teatist lõplikuna.

Reguleeriv asutus täidab komisjoni otsuse vabastusotsuse [...] muutmise või tühistamise [...] kohta ühe kuu jooksul ja teatab sellest komisjonile.

Komisjon tagab tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse.

Kui komisjon kiidab vabastusotsuse [...] heaks, kaotab see vabastus mõju:

- a) kaks aastat pärast otsuse vastuvõtmist, kui taristu ehitamist ei ole veel alustatud,
- b) viis aastat pärast otsuse vastuvõtmist, kui taristut ei ole selle aja jooksul kasutusele võetud, välja arvatud juhul, kui komisjon otsustab, et viivitus on tingitud olulistest takistustest, mis ei ole selle isiku kontrolli all, kellele vabastus on antud.

11. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 63 vastu delegeeritud õigusakte, **et täiendada käesolevat määrust**, kehtestades[...] suuniseid käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimuste täitmiseks ning käesoleva artikli lõigete 3, 6, 8 ja 9 kohaldamise korra kohta.

Artikkel 61

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) **803 final**)] artikli 84 alusel loodud komitee [komitee nimi] . Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 62

Erandid

Käesolevat määrust ei kohaldata liikmesriikides asuvatele maagaasi ülekandesüsteemidele [uue gaasidirektiivi] artiklis 80 kehtestatud erandite kehtivusaja jooksul.

Artikkel 63

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklites **13**, 16, 28, 53, 54, 56 ja 60 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates [jõustumise kuupäev].

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites **13**, 16, 28, 53, 54, 56 ja 60 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artiklite **13**, 16, 28, 53, 54, 56 ja 60 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavastegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 63a

Läbivaatamine ja aruandlus

Hiljemalt 31. detsembriks 2030 vaatab komisjon käesoleva määruse läbi ja esitab seejärel Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, lisades sellele vajaduse korral asjakohased seadusandlikud ettepanekud.

Artikkel 64

Otsuse (EL) 2017/684 muudatus

Otsuses (EL) 2017/684 sätestatud kohustust teatada valitsustevahelistest kokkulepetest gaasiga seotud energiavaldkonnas tõlgendatakse selliselt, et see hõlmab valitsustevahelisi kokkuleppeid, mis käsitlevad vesinikku, sealhulgas vesinikuühendeid nagu ammoniaak ja vedelad orgaanilised vesinikukandjad.

Artikkel 65

Määruse (EL) 2019/942 muudatused

Määrust (EL) 2019/942 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 2 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) esitab põhivõrguettevõtjatele ja ülekandesüsteemihalduritele, ENTSO-E-le, ENTSGile, **Euroopa vesinikuvõrgu haldurite võrgustikule (ENNOH)**, ELi jaotusvõrguettevõtjate üksusele, piirkondlikele koordineerimiskeskustele, määratud elektriturukorraldajatele **ning maagaasi ülekandesüsteemi haldurite, maagaasi veeldusjaamade haldurite, gaasi- või vesinikuhoidlate haldurite või vesinikuvõrgu haldurite asutatud üksustele adresseeritud arvamusi ja soovitusi;**“

2) Artikli 3 lõike 2 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„ACERi taotluse korral teevad reguleerivad asutused, ENTSO-E, ENTSOOG, **ENNOH**, piirkondlikud koordineerimiskeskused, ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus, põhivõrguettevõtjad, **vesinikuvõrgu haldurid**, määratud elektriturukorraldajad ning **maagaasi ülekandesüsteemi haldurite, maagaasi veeldusjaamade haldurite, gaasi- või vesinikuhooldlate haldurite või vesinikuterminaalide haldurite asutatud üksused** ACERile kättesaadavaks kogu teabe, mis on vajalik ACERi käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks, välja arvatud juhul, kui ACER on seda teavet juba küsinud ja selle saanud.“

3) Artikli 4 lõiked 1 ja 2 ning lõike 3 punktid a ja b asendatakse järgmisega:

„1. ACER esitab komisjonile arvamuse vastavalt määruse (EL) 2019/943 artikli 29 lõikele 2 ENTSO-E, vastavalt [gaasimääruse] artikli 22 lõikele 2 ENTSOOGi, **vastavalt [uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) 804)] artikli 40 lõikele 5 ENNOHi** ning vastavalt määruse (EL) 2019/943 artikli 53 lõikele 3 ja **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) 804)] artikli 37 lõikele 4** ELi jaotusvõrguettevõtjate üksuse põhikirja kavandi, liikmete nimekirja ja töökorra kavandi kohta.“

„2. ACER jälgib vastavalt määruse (EL) 2019/943 artiklile 32 ENTSO-E ülesannete täitmist, vastavalt **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) 804)]** artiklile 24 ENTSOOGi ülesannete täitmist, **vastavalt [uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) 804)] artiklile 46 ENNOHi** ülesannete täitmist] ning määruse (EL) 2019/943 artiklis 55 ja **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) 804)]** artiklis 38 sätestatud ELi jaotusvõrguettevõtjate üksuse ülesannete täitmist.“

„3. ACER võib esitada arvamuse:

a) võrgueeskirja kavandi kohta ENTSO-E-le vastavalt määruse (EL) 2019/943 artikli 30 lõike 1 punktile a, ENTSO Gile vastavalt [**uuesti sõnastatud** gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) [...] **804**)] artikli 23 lõikele 2 ja ENNOHile vastavalt [**uuesti sõnastatud** gaasimääruse (**ettepanek dokumendis COM(2021) 804**)] artiklile XX;

„b) ENTSO-E-le vastavalt määruse (EL) 2019/943 artikli 32 lõikele 2, ENTSO Gile vastavalt [**uuesti sõnastatud** gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] artikli 24 lõikele 2 ja ENNOHile vastavalt [**uuesti sõnastatud** gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021)[...] **804**)] artikli 43 lõikele 2 liiduülese võrgu arengukava projekti ja muude asjakohaste dokumentide kohta, millele on osutatud määruse (EL) 2019/943 artikli 30 lõikes 1, [**uuesti sõnastatud** gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] artikli 23 lõikes 3 ja artikli 42 lõikes 1, võttes seejuures arvesse mittediskrimineerimise, tõhusa konkurentsi ning elektrienergia ja maagaasi siseturgude tõhusa ja turvalise toimimise eesmärgi;“

4) Artikli 4 lõiked 6, 7 ja 8 asendatakse järgmisega:

„6. Asjaomased reguleerivad asutused teevad koostööd eesmärgiga selgitada ühiselt välja juhtumid, kus ENTSO-E, ENTSO G, ENNOH, ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus ja piirkondlikud koordineerimiskeskused ei täida liidu õigusest tulenevaid kohustusi, ning võtavad vajalikke meetmeid, nagu on osutatud direktiivi (EL) 2019/944 artikli 59 lõike 1 punktis c ja artikli 62 lõike 1 punktis f või [**uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]803)] artikli 72 lõike 1 punktis e.**

ACER avaldab ühe või mitme reguleeriva asutuse taotlusel või omal algatusel põhjendatud arvamuse ning samuti soovitusi ENTSO-E-le, **ENTSOGi**, **Euroopa vesinikuvõrgu haldurite võrgustikule**, ELi jaotusvõrguettevõtjate üksusele või piirkondlikele koordineerimiskeskustele nende kohustuste täitmise kohta.“;

„7. Kui ACERi põhjendatud arvamuses leitakse, et on võimalik, et ENTSO-E, **ENTSOG**, **Euroopa vesinikuvõrgu haldurite võrgustik**, ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus või piirkondlik koordineerimiskeskus on oma kohustused täitmata jätnud, võtavad asjaomased reguleerivad asutused ühehäälselt vastu kooskõlastatud otsuse, määrates kindlaks, kas asjaomased kohustused on täitmata jäetud, ning määrata asjakohasel juhul kindlaks meetmed, mida ENTSO-E, **ENTSOG**, **ENNOH**, ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus või piirkondlik koordineerimiskeskus peab täitmata jätmise heastamiseks võtma. Kui reguleerivad asutused jätaavad kooskõlastatud otsuse nelja kuu jooksul ACERi põhjendatud arvamuse saamise kuupäevast ühehäälselt vastu võtmata, saadetakse asi ACERile otsuse tegemiseks vastavalt artikli 6 lõikele 10.“;

„8. Kui ENTSO-E, **ENTSOG**, **ENNOH**, ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus või piirkondlik koordineerimiskeskus ei ole kolme kuu jooksul heastanud oma kohustuste täitmata jätmist, mis tuvastati vastavalt käesoleva artikli lõigetele 6 või 7, või kui üksuse asukohariigi reguleeriv asutus ei ole kohustuste täitmise tagamiseks meetmeid võtnud, esitab ACER kooskõlas direktiivi (EL) 2019/944 artikli 59 lõike 1 punktiga c ja artikli 62 lõike 1 punktiga f **või [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] artikli 74 lõike 1 punktiga d** reguleerivale asutusele soovitusi meetmete võtmiseks, et tagada ENTSO-E, **ENTSOGi**, **ENNOHi**, ELi jaotusvõrguettevõtjate üksuse või piirkondliku koordineerimiskeskuse kohustuste täitmine, ning teavitab komisjoni.“;

5) Artikli 5 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. ACER osaleb võrgueeskirjade väljatöötamises vastavalt määruse (EL) 2019/943 artiklile 59 ja **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]804)] artiklitele 53 ja 54 [...]** ning suuniste väljatöötamises vastavalt määruse (EL) 2019/943 artikli 61 lõikele 6 ja **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]804)] artikli 56 lõikele 5**. ACER teeb eelkõige järgmist:

- a) esitab komisjonile mittesiduvad raamsuunised, kui seda temalt taotletakse määruse (EL) 2019/943 artikli 59 lõike 4 alusel või **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]804)] artikli 53 lõike 4 või artikli 54 lõike 4 [...] alusel[...]**. ACER vaatab mittesiduvad raamsuunised läbi ning esitab need uuesti komisjonile, kui seda taotletakse määruse (EL) 2019/943 artikli 59 lõike 7 või **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]804)] artikli 53 lõike 7 või artikli 54 lõike 7 [...] kohaselt[...]**;

[...]

b[...])vaatab võrgueeskirja läbi vastavalt määruse (EL) 2019/943 artikli 59 lõikele 11 või **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]804)] artikli 53 lõikele 11 või artikli 54 lõikele 11[...]**. Komisjonile esitatavas ettepanekus võtab ACER arvesse kõikide osaliste seisukohti läbivaadatud võrgueeskirja ettepaneku koostamise käigus, mida korraldas ENTSO-E, ENTSO-G, ENNOH või ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus, ning konsulteerib komisjonile esitatava versiooni üle ametlikult asjaomaste sidusrühmadega. Selleks võib ACER kasutada vajaduse korral komiteed, mis on loodud võrgueeskirjade alusel. ACER annab konsultatsioonide tulemustest komisjonile aru. Seejärel esitab ACER läbivaadatud võrgueeskirja komisjonile vastavalt määruse (EL) 2019/943 artikli 59 lõikele 11 [.../ **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]804)] artikli 53 lõikele 11 või artikli 54 lõikele 11 [...]**. Kui ENTSO-E, ENTSO-G, ENNOH või ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus ei ole võrgueeskirja välja töötanud, koostab ACER võrgueeskirja kavandi ja esitab selle komisjonile, kui seda temalt taotletakse määruse (EL) 2019/943 artikli 59 lõike 12 või **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]804)] artikli 53 lõike 12 või artikli 54 lõike 12 [...]**alusel [...];

c[...] esitab komisjonile põhjendatud arvamuse kooskõlas määruse (EL) 2019/943 artikli 32 lõikega 1 või **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]804)] artikli 24 lõikega 1 või artikli 46 lõikega 2 [...]**, kui ENTSO-E, ENTSOG, ENNOH või ELi jaotusvõrguettevõtjate üksus ei ole rakendanud võrgueeskirja, mis on välja töötatud määruse (EL) 2019/943 artikli 30 lõike 1 punkti a või [...] **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]804)] artikli 23 lõike 1 või artikli 42 lõike 1 punkti a kohaselt**, või võrgueeskirja, mis on kehtestatud vastavalt määruse (EL) 2019/943 artikli 59 lõigetele 3–12 või [...] **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) 804)] artikli 53 lõigetes 3–12 või artikli 54 lõigetes 3–12 [...]**, kuid mida komisjon ei ole vastu võtnud vastavalt määruse (EL) 2019/943 artikli 59 lõikele 13 või [...] **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]804)] artikli 53 lõikele 13 või artikli 54 lõikele 13 [...]**;

d[...] jälgib ning analüüsib komisjoni poolt vastavalt määruse (EL) 2019/943 artiklile 59 ja vastavalt **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]804)] artiklitele 53 ja 54 [...]** vastu võetud võrgueeskirjade ja vastavalt määruse (EL) 2019/943 artiklile 61 ning **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) 804)] artiklile 56** vastu võetud suuniste rakendamist ning nende mõju kohaldatavate eeskirjade ühtlustamisele, mille eesmärk on soodustada turgude lõimimist ning saavutada mittediskrimineerimine, tõhus konkurents ja turu tõhus toimimine, ning esitab asjakohase aruande komisjonile.“

6) Artikli 6 lõike 3 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„3. Hiljemalt 5. juuliks 2022 ja edaspidi iga nelja aasta järel esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande reguleerivate asutuste sõltumatuse kohta vastavalt direktiivi (EL) 2019/944 artikli 57 lõikele 7 ja **[uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]803)] artikli 70 lõikele 6.**“

7) Artiklile 6 lisatakse lõiked 9a, 9b, 9c ja 9d:

„9a) ACER annab reguleerivatele asutustele, võrguettevõtjatele ja võrguhalduritele soovitusi [...] **regulatiivsete** varabaaside kohta vastavalt **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) 804)]** artikli 4 lõikele 4.

9b) ACER võib anda reguleerivatele asutustele soovitusi gaasi kvaliteedierinevustest tingitud piiriüleste voogude piiramise lahenduste kulude jaotamise kohta vastavalt **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) 804)]** artikli 19 lõikele 8.

9c) ACER võib anda reguleerivatele asutustele soovitusi vesiniku kvaliteedierinevustest tingitud piiriüleste voogude piiramise lahenduste kulude jaotamise kohta vastavalt **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) 804)]** artikli 39 lõikele 8.

9d) ACER avaldab seirearuanded ühenduspunktide ülekoormamise kohta vastavalt **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) 804)]** I lisa punkti 2.2.1 alapunktile 2.“

8) Artikli 6 lõike 10 esimeses lõigus asendatakse punktid b ja c järgmisega:

b) **määruse (EL) 2019/943 artiklites 59–61 osutatud** võrgueeskirjad ja suunised, mis on vastu võetud enne 4. juulit 2019, ja nende hilisemad versioonid; [...]

c) määruse (EL) nr 182/2011 [...] artikli 5 kohaselt rakendusaktidena vastu võetud võrgueeskirjad ja suunised, **millele on osutatud määruse (EL) 2019/943 artiklites 59–61, või**“

9) Artikli 6 lõike 10 esimesse lõiku lisatakse järgmised punktid:

„d) [gaasimääruse] I lisa kohased suunised või

e) [gaasimääruse] artiklites 53–56 osutatud võrgueeskirjad ja suunised.“

10) Artikli 6 lõike 10 teise lõigu punkt a asendatakse järgmisega:

a) pädevad reguleerivad asutused ei ole jõudnud kokkuleppele kuue kuu jooksul pärast seda, kui juhtum edastati kõnealustest reguleerivatest asutustest viimasele, või nelja kuu jooksul käesoleva määruse artikli 4 lõikes 7 või direktiivi (EL) 2019/944 artikli 59 lõike 1 punktis c või artikli 62 lõike 1 punktis f või **[uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]803)] artikli 72 lõike 1 punktis e sätestatud juhtudel;**

11) Artikli 6 lõike 10 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Pädevad reguleerivad asutused võivad ühiselt taotleda käesoleva lõike teise lõigu punktis a osutatud ajavahemiku pikendamist kuni kuue kuu võrra, välja arvatud käesoleva määruse artikli 4 lõikes 7 või direktiivi (EL) 2019/944 artikli 59 lõike 1 punktis c või artikli 62 lõike 1 punktis f või **[uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]803)] artikli 72 lõike 1 punktis e sätestatud juhtudel.**“

12) Artikli 6 lõike 10 neljas lõik asendatakse järgmisega:

„Kui **määruse (EL) 2019/943 artiklites 59–61 osutatud** uute võrgueeskirjade ja suunistega, mis on vastu võetud delegeeritud õigusaktidena pärast 4. juulit 2019, on käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud pädevus antud reguleerivatele asutustele, on ACERil õigus otsuseid vastavalt käesoleva lõike esimese lõigu punktile b omaalgatuslikult vastu võtta üksnes juhul, kui seda taotleb vähemalt 60 % pädevatest reguleerivatest asutustest. Kui juhtum puudutab ainult kaht reguleerivat asutust, võib neist üks paluda ACERil juhtumit käsitleda.“

13) Artikli 6 lõike 12 punkt a asendatakse järgmisega:

a) teeb oma otsuse hiljemalt kuue kuu möödumisel juhtumi esitamise päevast või nelja kuu jooksul, kui juhtum on seotud käesoleva määruse artikli 4 lõikega 7 või direktiivi (EL) 2019/944 artikli 59 lõike 1 punktiga c või artikli 62 lõike 1 punktiga f **või [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]803)] artikli 72 lõike 1 punktiga e;**“ ning

14) Artikli 14 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„Oma ülesannete täitmisel, eelkõige vastavalt määruse (EL) 2019/943 artiklile 59 või vastavalt [uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] artiklitele 53 ja 54 raamsuuniste väljatöötamisel, aga ka vastavalt määruse (EL) 2019/943 artiklile 60 või [uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] artiklile 55 võrgueeskirjade muudatusi soovitades, konsulteerib ACER varases staadiumis põhjalikult turuosaliste, põhivõrguettevõtjate, ülekandesüsteemi haldurite, **vesinikuvõrgu haldurite**, tarbijate, lõppkasutajate ja vajaduse korral konkurentsiasutustega ning teeb seda viisil, mis ei kahjusta nimetatud osaliste pädevust, ning avatud ja läbipaistval viisil, eelkõige kui ülesanded seonduvad põhivõrguettevõtjate, ülekandesüsteemi haldurite ja **vesinikuvõrgu halduritega.**“

15) Artiklisse 15 lisatakse lõiked 6 ja 7:

„6) ACER teeb uuringud, milles võrreldakse ELi ülekandesüsteemi haldurite kulude tõhusust vastavalt **[uuesti sõnastatud gaasimääruse (ettepanek dokumendis COM(2021) [...]804)]** artikli 17 lõikele 2.“

„7) ACER esitab arvamused, millega nähakse ette vesinikuvõrkudele juurdepääsu käsitleva tehnilise teabe avaldamise ühtlustatud vorm vastavalt käesoleva määruse I lisale.“

16) Artikli 15 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„ACER kontrollib tihedas koostöös komisjoni, liikmesriikide ja asjaomaste riiklike asutustega, k.a reguleerivad asutused, – ning piiramata konkurentsiasutuste pädevust – elektrienergia ja maagaasi hulgi- ja jaemüügiturgude toimimist, eelkõige elektri ja maagaasi jaehindu, direktiivis (EL) 2019/944 ja **[uuesti sõnastatud gaasidirektiivis (ettepanek dokumendis COM(2021) 803)]** tarbijate õiguste kohta sätestatu järgimist, turu arengusuundade mõju kodutarbijatele, juurdepääsu võrgule, sh taastuvallikatest toodetud elektrienergiale, edasiminekut võrkudevaheliste ühenduste ja ühendustorude väljaarendamises, võimalikke piiriülese kaubanduse tõkkeid, **sh vesiniku maagaasisüsteemi segamise mõju ja biometaani piiriülese voo tõkkeid**, regulatiivseid tõkkeid uutele turule sisenejatele ja väikestele turuosalistele, sh energiakogukondadele, riigi sekkumist, et hind ei kajastaks tegelikku puudust, nagu sätestatud määruse (EL) 2019/943 artikli 10 lõikes 4, liikmesriikide elektrivarustuskindluse olukorda kõnealuse määruse artiklis 23 osutatud Euroopa piisavuse hinnangu põhjal, eelkõige määruse (EL) 2019/941 artiklis 17 osutatud järeelhindamist arvesse võttes.“

17) Artikli 15 lõikesse[...] 1 lisatakse järgmine teine lõik:

„ACER kontrollib tihedas koostöös komisjoni, liikmesriikide ja asjaomaste riiklike asutustega, k.a reguleerivad asutused, – ning piiramata konkurentsiasutuste pädevust – vesinikuturge, eelkõige turu arengusuundade mõju vesinikutarbijatele, juurdepääsu vesinikuvõrgule, sealhulgas juurdepääsu taastuvallikatest toodetud vesiniku võrgule, ühendustorude osas tehtud edusamme ning võimalikke takistusi piiriülesele kaubandusele.“

18) Artikli 15 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„ACER avaldab lõikes 1 osutatud kontrollitegevuse tulemuste aruande igal aastal. Selles aruandes määrab amet kindlaks elektrienergia, [...] [...] **maagaasi ja vesiniku** siseturgude lõpuleviimist takistavad tõkked.“

Artikkel 66

Määruse (EL) nr 1227/2011 muutmine

Määrust (EL) nr 1227/2011 muudetakse järgmiselt.

- a) Artiklis 2, artikli 3 lõigetes 3 ja 4, artikli 4 lõikes 1 ja artikli 8 lõikes 5 asendatakse mõiste „elekter või maagaas“ mõistetega „**elekter, vesinik või maagaas**“;
- b) Artikli 6 lõikes 2 asendatakse mõiste „elektri- ja gaasiturud“ mõistega „**elektri-, vesiniku- ja maagaasiturud**“.

Määruse (EL) 2017/1938 muudatused

Määrust (EL) 2017/1938 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 1 esimene lause asendatakse järgmisega:

„Käesoleva määrusega kehtestatakse sätted gaasivarustuskindluse tagamiseks liidus, kindlustades maagaasi ning taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega gaasi (edaspidi „gaas“) siseturu nõuetekohase ja järjepideva toimimise, võimaldades erakorraliste meetmete rakendamist juhul, kui turg ei suuda enam vajalikku gaasikogust tarnida, sealhulgas viimase abinõuna solidaarsusmeetme rakendamist, ning selgelt määratledes maagaasiettevõtjate, liikmesriikide ja liidu kohustused seoses ennetusmeetmete ja konkreetsete gaasitarnehäirete korral võetavate vastumeetmetega ja sätestades kõnealuste kohustuste selge jaotuse maagaasiettevõtjate, liikmesriikide ja liidu vahel.“

- 2) Artiklisse 2 lisatakse järgmised mõisted:

„[...]**32** „gaas“ – maagaas [uuesti sõnastatud gaasidirektiivi (ettepanek dokumendis COM(2021) xxx)] artikli 2 punkti 1 tähenduses;“

[...]

[...]**33** „hoidla kasutaja“ – hoidla halduri klient või potentsiaalne klient.“

3) Artiklile 2 lisatakse järgmine lõik:

„Viiteid maagaasile käsitatakse viidetena punktis [...]32 määratletud gaasile.“

4) Artiklit 7 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. 1. novembriks 2017 viib ENTSOG läbi kogu liitu hõlmava gaasitarne- ja taristuhäire stsenaariumide matkimise. Matkimine hõlmab hädaolukorra gaasitarnekoridoride kindlaksmääramist ja hindamist ja selle käigus määratakse samuti kindlaks liikmesriigid, kes on suutelised käsitlema kindlakstehtud riske, sealhulgas *hoidlata ja* veeldatud maagaasi osas. [...] Gaasitarne- ja taristuhäire stsenaariumid ja matkimismetoodika määrab kindlaks ENTSOG koostöös gaasikoordineerimisrühmaga. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik tagab piisaval tasemel läbipaistvuse ja juurdepääsu stsenaariumide modelleerimisel kasutatud eeldustele. Kogu liitu hõlmava gaasitarne- ja taristuhäire stsenaariumide matkimist korratakse iga nelja aasta järel, v.a juhul, kui asjaolud nõuavad sagedamat ajakohastamist.“

5) Lõike 4 punkt e asendatakse järgmisega:

„e) võttes arvesse riske, mis on seotud gaasivarustuskindluse seisukohalt olulise taristu kontrolliga, niivõrd, kuivõrd need riskid võivad endas kätkeada muu hulgas investeeringute nappuse, mitmekesistamispuudluste nurjamise, olemasolevate taristute väärkasutamise, sealhulgas **liigse hoiustamisvõimsuse soetamise**, või liidu õiguse rikkumise riske;“

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

9) Artiklit 8 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 jäetakse välja;

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Ennetav tegevuskava ja hädaolukorra lahendamise kava peavad sisaldama piirkondlikku peatükki või mitut piirkondlikku peatükki, kui mõni liikmesriik on eri I lisas määratletud riskirühmade liige.

Kõik riskirühma liikmesriigid töötavad piirkondlikud peatükid ühiselt välja enne nende lisamist vastavatesse riiklikesse kavadesse. Komisjon tegutseb vahendajana võimaldamaks, et piirkondlikud peatükid ühiselt suurendaksid gaasivarustuskindlust kogu liidus, ei põhjustaks vastuolusid ning kõrvaldaks kõik koostööd takistavad asjaolud.

Piirkondlikud peatükid sisaldavad asjakohaseid ja tõhusaid piiriüleseid meetmeid, sealhulgas seoses **hoidlate ja** veeldatud maagaasiga, mille puhul on nõutav ühe sama või mitme erineva riskirühma meedet rakendavate liikmesriikide (keda meetmed puudutavad) kokkulepe, võttes aluseks artikli 7 lõikes 1 osutatud matkimise ning ühise riskihindamise.“

[...]

[...]

11) Lisatakse uus artikkel 8a:

„Artikkel 8a

Küberturvalisuse meetmed

1. Ennetavate tegevuskavade ja hädaolukorra lahendamise kavade koostamisel kaaluvad liikmesriigid asjakohaseid küberturvalisuse meetmeid.

2. Komisjon võib kooskõlas artikliga 19 vastu võtta delegeeritud õigusakti, millega kehtestatakse gaasisektoripõhised eeskirjad piiriüleste gaasivoogude küberturvalisuse aspektide kohta, sealhulgas eeskirjad ühiste miinimumnõuete, kavandamise, seire, aruandluse ja kriisihje kohta.

3. Kõnealuse delegeeritud õigusakti väljatöötamiseks teeb komisjon tihedat koostööd Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöö Ametiga (ACER), **Euroopa Liidu Küberturvalisuse Ametiga** (ENISA), Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustikuga (ENTSOG) ja piiratud arvu peamiste mõjutatud sidusrühmadega, samuti nende volituste piires küberturvalisuse valdkonnas olemasoleva pädevusega üksustega, nagu küberturbekeskused, mis on **olulised reguleeritud üksuste jaoks**, ja küberturbe intsidentide lahendamise üksused (CSIRT), nagu on osutatud direktiivi **(EL) 2022/xxx(mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus)** artiklis 9.“

12) Artiklit 9 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) punkt e asendatakse järgmisega:

e) muud riskihindamisel väljaselgitatud riskide kõrvaldamiseks mõeldud ennetavad meetmed (näiteks meetmed, mis on seotud vajadusega tõhustada ühendusi naaberliikmesriikide võrkude vahel, parandada veelgi energiatõhusust, **vältida liigse varuvõimsuse soetamist** ja vähendada gaasinõudlust, ning võimalusega mitmekesistada vajaduse korral gaasitarneteid ja -allikaid ning vajaduse korral piirkondlikult kasutada olemasolevaid gaasireserve ja veeldatud maagaasi võimsusi), et säilitada gaasivarustus kõikidele tarbijatele võimalikult suures ulatuses;

ii) punkt k asendatakse järgmisega:

„k) teave kõikide gaasivarustuskindlusega seotud avaliku teenindamise kohustuste kohta [...]“

iii) lisatakse järgmine punkt [...] I):

„[...] I) teave artiklis 8a osutatud küberturvalisuse meetmete kohta.“

[...] [...]

[...]

14) Artiklit 13 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 3, 4 ja 5 asendatakse järgmisega:

„3. Solidaarsusmeede **on viimase abinõuna võetav meede**, mida kohaldatakse ainult siis, kui taotleb liikmesriik:

a) on välja kuulutanud hädaolukorra vastavalt artiklile 11;

b) ei ole suutnud täita tema solidaarsuse alusel kaitstud tarbijatele suunatud gaasitarnete puudujääki, kuigi on kohaldanud artikli 11 lõikes 3 osutatud meetet;

c) on ammendanud kõik turupõhised meetmed („vabatahtlikud meetmed“), kõik mitteturupõhised meetmed („kohustuslikud meetmed“) ja oma hädaolukorra lahendamise kavas ette nähtud muud meetmed;

d) on komisjonile ja kõikide liikmesriigiga kas otse ühendatud või lõike 2 kohaselt kolmanda riigi kaudu ühendatud liikmesriikide pädevatele asutustele esitanud selgesõnalise taotluse, millele on lisatud käesoleva lõike punktis b osutatud rakendatud meetmete kirjeldus **ja selgesõnaline kohustus** maksta solidaarsust pakkuvale liikmesriigile lõike 8 kohaselt õiglast ja viivitamatut hüvitist.

4. Liikmesriigid, kes saavad solidaarsusmeetme taotluse [...], lähtuvad pakkumiste esitamisel võimalikult suures ulatuses ja nii kaua kui võimalik vabatahtlikest nõudlusega seotud meetmetest, enne kui võetakse kasutusele mitteturupõhised meetmed.

Kui turupõhised meetmed osutuvad ebapiisavateks, et täita solidaarsust pakkuva liikmesriigi solidaarsuse alusel kaitstud tarbijatele suunatud gaasitarnete puudujääk taotlevas liikmesriigis, võib solidaarsust pakkuv liikmesriik võtta mitteturupõhiseid meetmeid lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustuste täitmiseks.

5. Kui solidaarsust taotlevale liikmesriigile võiks solidaarsust pakkuda rohkem kui üks liikmesriik, püüab solidaarsust taotlev liikmesriik pärast konsulteerimist kõigi liikmesriikidega, kes on kohustatud solidaarsust pakkuma, leida pakkumiste seast kõige soodsama pakkumise, lähtudes kuludest ning gaasitarnete kiirusest, kindlusest ja mitmekesistamisest. **Kui taotluse esitanud liikmesriigi solidaarsuse alusel kaitstud tarbijate gaasitarne puudujäägi katmiseks ei piisa olemasolevatest turupõhistest pakkumistest, on solidaarsust pakkuvad liikmesriigid kohustatud võtma mitteturupõhiseid meetmeid.**“

b) lõikesse 10 lisatakse järgmine lõik:

„Kui solidaarsusmeetmet on pakutud lõigete 1 ja 2 kohaselt, viib pakkuva liikmesriigi reguleeriv asutus ja/või konkurentsiamet kolme kuu jooksul pärast hädaolukorra lõpetamist läbi taotluse esitanud liikmesriigi makstud hüvitise lõppsumma järelkontrolli. Taotluse esitanud liikmesriigiga konsulteeritakse ja ta esitab järelkontrolli kokkuvõtte kohta oma arvamuse. Pärast taotluse esitanud liikmesriigiga konsulteerimist on seda järelkontrolli teostaval asutusel õigus nõuda hüvitise summa parandamist, võttes arvesse taotluse esitanud liikmesriigi arvamust. Järelkontrolli kokkuvõtte edastatakse Euroopa Komisjonile, kes võtab seda arvesse oma aruandes hädaolukorra kohta vastavalt artikli 14 lõikele 3.“

c) lõige 14 asendatakse järgmisega:

„14. Käesoleva artikli kohaldatavust ei mõjuta see, kui liikmesriigid ei suuda oma tehnilises ning õigus- ja finantskorras kokku leppida või seda viimistleda. Sellises olukorras, kus **solidaarsuse alusel kaitstud tarbijate gaasivarustuse tagamiseks on vaja solidaarsusmeedet, kohaldatakse asjaomase gaasi nõudmise ja tarnimise suhtes vaikimisi [...] IX lisas sätestatud korda.**“

15) Artikli 14 lõike 3 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Pärast hädaolukorda esitab lõikes 1 osutatud pädev asutus võimalikult kiiresti ja hiljemalt kuus nädalat pärast hädaolukorra lõppenuks kuulutamist komisjonile üksikasjaliku hinnangu hädaolukorra ja rakendatud meetmete tulemuslikkuse kohta, sh hinnangu hädaolukorra majandusliku mõju, elektrisektorile avalduva mõju ning liidule ja selle liikmesriikidele antud või neilt saadud abi kohta. **Vajaduse korral sisaldab hinnang artiklis 13 sätestatud mehhanismi käivitamiseni viinud asjaolude üksikasjalikku kirjeldust ja puuduvate gaasitarnete vastuvõtmise tingimusi, sealhulgas makstud hinda ja rahalist hüvitist, ning vajaduse korral põhjuseid, miks solidaarsuspakkumisi vastu ei võetud ja/või gaasi ei tarnitud.** Niisugune hinnang tehakse kättesaadavaks gaasikoordineerimisrühmale ja seda võetakse arvesse ennetavate tegevuskavade ja hädaolukorra lahendamise kavade ajakohastamisel.“

15a) Artiklile 17a lisatakse järgmine lõige:

„2. 28. veebruariks 2025 esitatav aruanne sisaldab ka üldist hinnangut käesoleva määruse artiklite 6a–6d, artikli 7 lõike 1 ja lõike 4 punkti g, artikli 16 lõike 3, artikli 17a, artikli 18a, artikli 20 lõike 4 ning Ia ja Ib lisa kohaldamise kohta. **Vajaduse korral lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek käesoleva määruse muutmiseks.**“

16) Artiklit 19 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 esimene lause asendatakse järgmisega:

„Õigus võtta vastu artikli 3 lõikes 8, artikli 7 lõikes 5, artikli 8 lõikes 5 **ja artikli 8a lõikes 2 (küberturvalisus)** osutatud delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [...] **[muudatuste vastuvõtmise kuupäev]**.“;

b) lõike 3 esimene lause asendatakse järgmisega:

„3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artikli 3 lõikes 8, artikli 7 lõikes 5, artikli 8 lõikes 5 **ja artikli 8a lõikes 2 (küberturvalisus)** osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta.“;

c) lõike 6 esimene lause asendatakse järgmisega:

„6. Artikli 3 lõike 8, artikli 7 lõike 5, artikli 8 lõike 5 **ja artikli 8a lõikes 2 (küberturvalisus)** alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet.“

[...]

17) VI lisa muudetakse järgmiselt:

a) punkti 5 alapunkti a teise lõigu teise taande „gaasi transiiditeede ja tarneallikate mitmekesistamise meetmed“ järele lisatakse järgmine taane:

„– liigse varuvõimsuse soetamist vältivad meetmed,“

b) punkti 11.3. alapunkti a teise lõigu teise taande „gaasi transiiditeede ja tarneallikate mitmekesistamise meetmed“ järele lisatakse järgmine taane:

„– liigse varuvõimsuse soetamist vältivad meetmed;“.

18) Käesoleva määruse II lisas sätestatud tekst lisatakse määrusesse (EL) 2017/1938 IX lisana.

Artikkel 68

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 715/2009 tunnistatakse kehtetuks. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitletakse viidetena käesolevale määrusele ja loetakse vastavalt II lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 69

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates [1. jaanuarist 2023].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

ILISA**SUUNISED****1. TEAVE, MIS AVALDATAKSE ÜLEKANDESÜSTEEMI HALDURI REGULEERITUD TULU
KINDLAKSMÄÄRAMISEKS KASUTATAVA METOODIKA KOHTA**

Enne tariifiperioodi avaldab reguleeriv asutus järgmise teabe või teeb seda reguleeriva asutuse otsuse alusel ülekandesüsteemi haldur.

Kui ülekandesüsteemi haldur on suurema äriüksuse või valdusühingu osa, esitatakse see teave ülekandetoiminguid käsitlevast teabest eraldi.

1. Metoodika eri komponentide arvutamise, määramise ja heakskiitmise eest vastutav üksus.
2. Metoodika kirjeldus, mis sisaldab vähemalt järgmist:
  - a) üldmetoodika, näiteks tulude ülempiiri arvestav, hübriidne, kulupõhine või tariife võrdlev;

- b) [...] **regulatiivse** varabaasi (RAB) määramise metoodika, sealhulgas:
- i) metoodika, mille alusel määratakse varade algväärtus, mida kohaldatakse reguleerimise alguses ja uute varade lisamisel regulatiivsesse varabaasi;
  - ii) varade ümberhindamise metoodika;
  - iii) varade väärtuse muutumise selgitused;
  - iv) kasutusest kõrvaldatud varade käsitlemine;
  - v) amortiseerimise metoodika, mida kohaldatakse [...] **regulatiivse** varabaasi suhtes, sealhulgas kõik väärtuste muudatused;
- c) kapitalikulu määramise metoodika;
- d) kogukulude (TOTEX) või vajaduse korral tegevuskulude (OPEX) ja investeringukulude (CAPEX) kindlaksmääramise metoodika;
- e) vajaduse korral kulutõhususe kindlaksmääramise metoodika;
- f) inflatsiooni määramiseks kasutatud metoodika;
- g) vajaduse korral toetuste ja stiimulite kindlaksmääramise metoodika;
- h) kontrollimatud kulud;
- i) vajaduse korral valdusühingu siseselt osutatavad teenused.

3. Metoodikas kasutatavate näitajate väärtused:
- a) nende näitajate üksikasjalikud väärtused protsentides, mis on osa omakapitali hinnast ja võlakapitali hinnast või kapitali kaalutud keskmisest hinnast;
  - b) torustike ja kompressorite suhtes eraldi kohaldatavad amortisatsiooniperioodid aastates;
  - c) varade amortisatsiooniperioodi või varade amortisatsiooni kiirendamise muudatused;
  - d) tõhususeesmärgid protsentides;
  - e) inflatsiooniindeksid;
  - f) toetused ja stiimulid.
4. Nende kulude väärtused kohalikus vääringus ja eurodes, mida kasutatakse lubatud või sihttulu kindlaksmääramiseks ja mis on seotud järgmisega:
- a) [...] **regulatiivne** varabaas varaliikide kaupa aastas kuni selle täieliku amortiseerumiseni, sealhulgas:
  - b) [...] **regulatiivsesse** varabaasi lisatud investeeringud varaliikide kaupa;
  - c) amortisatsioon varaliikide kaupa kuni varade täieliku amortiseerimiseni;
  - d) kapitalikulu, sealhulgas omakapitali hind ja võlakapitali hind;
  - e) tegevuskulud;
  - f) toetused ja stiimulid üksuse kaupa eraldatuna.

5. Ülekandesüsteemi halduri kohta esitatavad finantsnäitajad. Kui ülekandesüsteemi haldur on suurema äriüksuse või valdusühingu osa, esitatakse need väärtused ülekandesüsteemi halduri kohta eraldi, sealhulgas:

- a) intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelne kasum (EBITDA);
- b) intressi- ja maksueelne kasum (EBIT);
- c) varade tootlus I (ROA) = $EBITDA/RAB$;
- d) varade tootlus II (ROA) = $EBIT/RAB$;
- e) omakapitali tootlus (ROE) = [...] **kasum/omakapital**;
  - aa) kasutatava kapitali tootlus (RoCE);
  - bb) finantsvõimenduse määr;
  - cc) $netovõlg / (netovõlg + omakapital)$;
  - dd) $netovõlg/EBITDA$.

Reguleeriv asutus või ülekandesüsteemi haldur esitab lihtsustatud tariifimudeli, mis sisaldab meetodika liigendatud parameetreid ja väärtusi ning võimaldab ülekandesüsteemi halduri lubatud või sihttulu arvutamist korrata.

6. Ülekandesüsteemi haldurid peavad tegelike hooldustööde ja esinenud vooluhäirete kohta päevaraamatut ja teevad selle nõudmise korral pädevale asutusele kättesaadavaks. Teave tehakse nõudmise korral samuti kättesaadavaks mis tahes häiretest mõjutatuile.

2. ÜLEKANDESÜSTEEMI HALDURITEGA SEOTUD VÕIMSUSE JAOTAMISE MEHHAANISMIDE JA ÜLEKOORMUSEGA TEGELEMISE KORRA PÕHIMÕTTED NING NENDE KOHALDAMINE LEPINGUTEGA ÜLEKOORMAMISE KORRAL

2.1. Ülekandesüsteemi halduritega seotud võimsuse jaotamise mehhanismide ja ülekoormusega tegelemise korra põhimõtted

1. Võimsuse jaotamise mehhanismid ja ülekoormusega tegelemise kord hõlbustavad konkurentsi arendamist ja sujuvat kauplemist võimsusega ning on kooskõlas turumehhanismidega, kaasa arvatud kiirtehingute turud ja kauplemiskeskused. Need on paindlikud ja võimelised kohanduma arenevate turutingimustega.
2. Need mehhanismid ja kord võtavad arvesse asjaomase süsteemi terviklikkust ning samuti varustuskindlust.
3. Need mehhanismid ja kord ei tohi takistada uute turule tulijate sisenemist turule ega luua lubamatuid tõkkeid turuletulekule. Need ei tohi takistada turulolijatel, kaasa arvatud uutel turule tulijatel ja väikese turuosaga ettevõtetel, tõhusalt konkureerida.
4. Need mehhanismid ja kord annavad asjaomaseid majanduslikke signaale tehnilise võimsuse efektiivse ja maksimaalse kasutamise kohta ning hõlbustavad investeeringute tegemist uude infrastruktuuri.
5. Võrgu kasutajatele tehakse teatavaks olukorra laad, mis võib mõjutada lepingulise võimsuse kättesaadavust. Teave katkestuse kohta [...] peab kajastama ülekandesüsteemi haldurile kättesaadava teabe määra.

6. Juhul kui lepingust tulenevate tarnekohustuste täitmisel tekivad takistused süsteemi terviklikkuse tõttu, [...] **teavitavad** ülekandesüsteemi haldurid [...] sellest võrgu kasutajaid ja püüdma viivitamatult leida mittediskrimineeriva lahenduse.

Ülekandesüsteemi haldurid konsulteerivad võrgu kasutajatega korra osas enne selle rakendamist ja lepivad selle kokku reguleeriva asutusega.

2.2. Lepingutega ülekoormamise puhul kohaldatav ülekoormusega tegelemise kord

2.2.1. Üldsätted

1. Punkti 2.2 sätteid kohaldatakse kõrvutiasuvate piirkondade sisend-väljundsüsteemide vaheliste ühenduspunktide suhtes, mille võimsust saavad kasutajad reserveerida, ja olenemata sellest, kas tegemist on kahe või enama liikmesriigi vahel või samas liikmesriigis asuvate füüsiliste või virtuaalsete ühenduspunktidega. Sätteid võidakse kohaldada ka kolmandate riikide sisse- ja väljavoolupunktid e suhtes, kui asjaomase riigi reguleeriv asutus niimoodi otsustab. Punkti 2.2 sätteid ei kohaldata lõpptarbija või jaotusvõrguga seotud väljavoolupunkti, veeldatud maagaasi terminalist või tootmiskäitisest sissevoolu punkti ega gaasihoidla sisse- ja väljavoolupunkti suhtes.
2. Ülekandesüsteemi haldurite poolt vastavalt käesoleva lisa punktile 3 avaldatud ja vajaduse korral riigi reguleeriva asutuse poolt kontrollitud teabe alusel avaldab ACER seirearuande, milles käsitleb ühenduspunktide ülekoormamist seoses eelneval aastal müüdud kindla võimsuse toodetega, võttes võimalikult täpselt arvesse võimsusega kauplemise ulatust järelturul ja katkestatava võimsuse kasutamist.

Seirearuanne avaldatakse iga kahe aasta möödudes. ACER avaldab komisjoni põhjendatud taotluse alusel täiendavaid aruandeid kuni üks kord aastas.

3. Lisavõimsust, mis tehakse kättesaadavaks punktides 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4 ja 2.2.5 ette nähtud ülekoormusega tegelemise meetmete rakendamisega, pakuvad asjaomased ülekandesüsteemi haldurid korrapärase jaotamisprotsessi käigus.

3.

2.2.2. *Võimsuse suurendamine ülemärkimis- ja tagasiostuskeemi abil*

1. Ülekandesüsteemi haldurid esitavad kindla lisavõimsuse pakkumiseks stiimulitepõhise ülemärkimis- ja tagasiostuskeemi ettepaneku ning rakendavad selle skeemi pärast riigi reguleerivalt asutuselt heakskiidu saamist. Enne rakendamist peab riigi reguleeriv asutus nõu naaberliikmesriikide reguleerivate asutustega ja võtab arvesse nende arvamust. Lisavõimsus on määratletud kui kindel võimsus, mida pakutakse lisaks ühenduspunkti tehnilisele võimsusele, mis on arvatud käesoleva määruse artikli 5 lõike 1 alusel.
2. Ülemärkimis- ja tagasiostuskeemiga pakutakse ülekandesüsteemide halduritele stiimul, et nad pakuksid kindlat lisavõimsust, võttes arvesse tehnilisi tingimusi, nagu kütteväärtus, temperatuur ning asjakohase sisend-väljundsüsteemi ja kõrvutiasuvate piirkondade võrkude võimsus. Ülekandesüsteemi haldurid kohaldavad sisend-väljundsüsteemi tehnilise või täiendava võimsuse ümberarvutamisel dünaamilist lähenemisviisi.

3. Ülemärkimis- ja tagasiostuskeem põhineb stiimulite süsteemil, mis kajastab ülekandesüsteemi haldurite riske tehnilist võimsust ületava lisavõimsuse pakkumisel. Skeem peab olema korraldatud nii, et lisavõimsuse müügist saadav tulu ning alapunkti 6 kohaselt rakendatud tagasiostuskeemi või -meetmetega seotud kulud jagatakse ülekandesüsteemi haldurite ja võrgu kasutajate vahel. Riigi reguleeriv asutus otsustab tulude ja kulude jaotamise ülekandesüsteemi halduri ja võrgu kasutaja vahel.
4. Ülekandesüsteemi halduri tulude kindlaksmääramise puhul käsitatakse tehnilist võimsust, eelkõige tagastatud võimsust, samuti kindla võimsuse üks päev ette pakkumisest kohustusliku kasutamise põhimõttel ja pikaajalise kohustusliku kasutamise põhimõtte rakendamisest tulenevat võimsust, kus see on asjakohane, jaotatuna enne lisavõimsust.
5. Lisavõimsuse kindlaksmääramisel võtab ülekandesüsteemi haldur arvesse statistilisi stsenaariume selle kohta, milline osa võimsusest võib ühenduspunktis igal ajahetkel tõenäoliselt olla füüsiliselt kasutamata. Samuti võtab ta arvesse riskiprofiili, mille puhul ei kaasne lisavõimsuse pakkumisega ülemäära suurt tagasiostukohustust. Samuti tuleb ülemärkimis- ja tagasiostuskeemi puhul hinnata võimsuse turul tagasiostmise tõenäosust ja kulusid ning võtta seda arvesse pakutava lisavõimsuse mahu arvutamisel.
6. Kui see on süsteemi terviklikkuse säilitamiseks vajalik, kohaldab ülekandesüsteemi haldur turupõhist tagasiostukorda, mis võimaldab kasutajatel võimsust pakkuda. Kohaldatavast tagasiostukorrast teavitatakse kõiki võrgu kasutajaid. Tagasiostukorra kohaldamine ei piira kohaldatavate erakorraliste meetmete rakendamist.
7. Ülekandesüsteemi haldur kontrollib enne tagasiostukorra kohaldamist, kas muud tehnilised või kaubanduslikud meetmed ei suuda tagada süsteemi korralikku toimimist kulutõhusamal teel.

8. Ülekandesüsteemi haldur esitab ülemärkimis- ja tagasiostuskeemi kohta ettepanekut tehes riigi reguleerivale asutusele kõik skeemi hindamiseks vajalikud asjakohased andmed, hinnangud ja mudelid. Ülekandesüsteemi haldur annab riigi reguleerivale asutusele korrapäraselt aru skeemi toimimisest ja esitab riigi reguleeriva asutuse nõudmisel kõik asjakohased andmed. Riigi reguleeriv asutus võib nõuda, et ülekandesüsteemi haldur skeemi muudaks.

2.2.3. *Kindla võimsuse üks päev ette kohustusliku kasutamise põhimõttel pakkumise mehhanism*

1. Riigi reguleeriv asutus nõuab, et ülekandesüsteemi haldur kohaldaks algselt registreeritud võimsuse muutmisel vähemalt alapunktis 3 esitatud põhimõtteid võrgu kasutaja kohta ühenduspunktis, kui punkti 2.2.1 alapunkti 2 kohasest ACERi iga-aastasest seirearuandest ilmneb, et asjaomases ühenduspunktis on võimsuse jaotamise käigus nõudlus ületanud pakkumist, oksjonite kasutamisel baashinna juures, seirearuandega hõlmatud aasta jooksul või ühel järgnevast kahest aastast kasutatavate toodete puhul:
- a) vähemalt kolme ühekuulise kestusega kindla võimsuse toote puhul või
  - b) vähemalt kahe kvartalilise kestusega kindla võimsuse toote puhul või
  - c) vähemalt üheaastase või pikema kestusega kindla võimsuse toote puhul või
  - d) selliselt, et vähemalt kuue kuu jooksul ei ole pakutud ühtki vähemalt ühekuulise kestusega kindla võimsuse toodet.

2. Kui iga-aastasest seirearuandest ilmneb, et alapunktis 1 kirjeldatud olukord tõenäoliselt ei kordu järgmise kolme aasta jooksul, näiteks kuna võimsus tehakse võrgu füüsilise laiendamise või pikaajaliste lepingute lõpetamise tulemusena kättesaadavaks, võib asjaomane riigi reguleeriv asutus otsustada lõpetada kindla võimsuse pakkumise üks päev ette kohustusliku kasutamise põhimõttel.
3. Võrgu kasutaja võib kindla võimsuse taasregistreerida 10–90 % ulatuses ühenduspunktis lepinguga reserveeritud võimsusest. Kuid kui registreeritud võimsus moodustab üle 80 % lepinguga reserveeritud võimsusest, võib taasregistreerida poole registreerimata võimsusest (suurendades registreeritud võimsust). Kui lepinguga registreeritud võimsus moodustab kuni 20 % reserveeritud võimsusest, võib taasregistreerida poole registreeritud võimsusest (vähendades registreeritud võimsust). Käesoleva alapunkti kohaldamine ei piira kohaldatavate erakorraliste meetmete rakendamist.
4. Lepinguga reserveeritud võimsuse algne valdaja võib reserveeritud kindla võimsuse allesjäänud osa katkestatava võimsuse põhimõtte alusel taas lepinguga registreerida.
5. Alapunkti 3 ei kohaldata võrgu kasutajate, see tähendab isikute või ettevõtjate ja vastavalt määruse (EÜ) nr 139/2004 artiklile 3 nende kontrolli all olevate ettevõtjate suhtes, kelle valduses eelnenud aastal oli vähem kui 10 % ühenduspunkti tehnilisest võimsusest.
6. Riigi reguleeriv asutus hindab ühenduspunktis, kus kohaldatakse alapunkti 3 kohast kindla võimsuse pakkumist üks päev ette kohustusliku kasutamise põhimõttel, seost punktis 2.2.2 kirjeldatud ülemärkimis- ja tagasiostuskeemiga, mille tulemusel reguleeriv asutus võib otsustada mitte kohaldada punkti 2.2.2 sätteid sellises ühenduspunktis. Sellisest otsusest teatatakse viivitamatult ACERile ja komisjonile.

7. Riigi reguleeriv asutus võib otsustada rakendada ühenduspunktis alapunkti 3 kohast kindla võimsuse pakkumist üks päev ette kohustusliku kasutamise põhimõttel. Enne sellise otsuse tegemist peab riigi reguleeriv asutus nõu naaberliikmesriikide reguleerivate asutustega. Otsuse tegemisel võtab riigi reguleeriv asutus arvesse naaberliikmesriikide reguleerivate asutuste arvamust.

2.2.4. *Lepinguga reserveeritud võimsuse tagastamine*

Ülekandesüsteemi haldur võtab vastu tagastatava kindla võimsuse, mille võrgu kasutaja on ühenduspunktis lepinguga reserveerinud, välja arvatud võimsustooted, mille kestus on üks päev või lühem. Võrgu kasutajal säilivad võimsusega seotud lepingust tulenevad õigused ja kohustused seni, kuni ülekandesüsteemi haldur jaotab võimsuse ümber, ja selles ulatuses, milles ülekandesüsteemi haldur ei ole võimsust ümber jaotanud. Tagastatud võimsust käsitatakse ümberjaotatuna alles pärast kogu olemasoleva võimsuse jaotamist.

Ülekandesüsteemi haldur teavitab võrgu kasutajat viivitamata tema tagastatud võimsuse ümberjaotamisest. Riigi reguleeriv asutus peab võimsuse tagastamise konkreetsed tingimused, eelkõige siis, kui mitu võrgukasutajat tagastavad oma võimsuse, heaks kiitma.

2.2.5. *Pikaajaline kohustusliku kasutamise mehhanismi rakendamine*

1. Riigi reguleeriv asutus nõuab, et ülekandesüsteemi haldur võtaks osaliselt või täielikult tagasi võrgu kasutaja poolt ühenduspunktis süstemaatiliselt alakasutatud lepingulise võimsuse, kui asjaomane kasutaja ei ole realistlikel tingimustel müünud või pakkunud oma kasutamata võimsust ja kui muud võrgukasutajad nõuavad kindlat võimsust. Lepinguga reserveeritud võimsust peetakse süstemaatiliselt alakasutatuks eelkõige siis, kui:

- a) võrgu kasutaja kasutab – seda nõuetekohaselt põhjendamata – vähem kui keskmiselt 80 % oma lepingulisest võimsusest, mis on kehtiva lepingu alusel jaotatud enam kui aastaks, nii 1. aprillist kuni 30. septembrini kui ka 1. oktoobrist kuni 31. märtsini, või
  - b) võrgu kasutaja registreerib süstemaatiliselt ligikaudu 100 % oma lepingulisest võimsusest ja vähendab siis oma registreeritud võimsust, et hiilida mööda punkti 2.2.3 alapunktis 3 esitatud eeskirjadest.
2. Kindla võimsuse üks päev ette pakkumise ja kohustusliku kasutamise põhimõtte kohaldamist ei käsitata põhjendusena, mis välistab alapunkti 1 kohaldamise.
  3. Võrgu kasutaja kaotab võimsuse äravõtmise tulemusena osaliselt või täielikult oma lepingulise võimsuse teatavaks ajavahemikuks või lepingu tähtaja lõpuni. Võrgu kasutajal säilivad võimsusega seotud lepingust tulenevad õigused ja kohustused seni, kuni ülekandesüsteemi haldur jaotab võimsuse ümber, ja selles ulatuses, milles ülekandesüsteemi haldur ei ole võimsust ümber jaotanud.
  4. Ülekandesüsteemi haldur esitab riigi reguleerivale asutusele korrapäraselt kõik andmed, mis on vajalikud selleks, et jälgida, millisel määral kasutatakse lepingulist võimsust, mis on lepingu alusel jaotatud enam kui aastaks või korduvalt mitmeks kvartaliks, mis kokku moodustavad vähemalt kaks aastat.

3. VÕRGU KASUTAJATE JAOKS MAAGAASI SÜSTEEMILE TÕHUSA JUURDEPÄÄSU SAAMISEKS VAJALIKE TEHNILISTE ANDMETE MÄÄRATLUS, KÕIGI LÄBIPAISTVUSNÕUETE SEISUKOHAST ASJAKOHASTE PUNKTIDE MÄÄRATLUS JA TEAVE, MIS TULEB AVALDADA KÕIGI ASJAKOHASTE PUNKTIDE KOHTA, NING AJAKAVA, MILLE KOHASELT KÕNEALUNE TEAVE TULEB AVALDADA

3.1. Võrgu kasutajatele võrgule tõhusa juurdepääsu saamiseks vajalike tehniliste andmete määratlus

3.1.1. Teabe avaldamise viis

1. Ülekandesüsteemi haldurid esitavad kogu punktides 3.1.2 ja 3.3.1–3.3.5 nimetatud teabe järgmiselt:
  - a) avalikul veebisaidil tasuta ja registreerumisenõudeta või ülekandesüsteemi haldurit muul viisil teavitamise vajaduseta;
  - b) korrapäraselt ja jooksvalt; teabe esitamise sagedus sõltub aset leidvatest muudatustest ja teenuse pakkumise ajalisest kestusest;
  - c) kasutajasõbralikult;
  - d) selgelt, koguseliselt määratavalt, kergesti kättesaadavalt ja kedagi diskrimineerimata;
  - e) allalaaditavas vormingus, mille ülekandesüsteemi haldurid ja riigi reguleeriv asutus on kokku leppinud, võttes arvesse arvamust ühtlustatud vormingu kohta, mille esitab ACER, ning mis võimaldab teha kvantitatiivset analüüsi;

- f) kasutades samu mõõtühikuid – kWh (põlemise võrdlustemperatuuriga 298,15 K) energiasisalduse ja m³ (273,15 K ja 1,01325 baari juures) mahu tähistamiseks. Lisatakse püsiv koefitsient, mille abil on võimalik välja arvutada energiasisaldus. Lisaks kirjeldatud vormingule võib teabe avaldada ka muudes ühikutes;
- g) liikmesriigi ametlikus keeles / ametlikes keeltes ja inglise keeles;
- h) kõik andmed tehakse kättesaadavaks ühel liiduülesel kesksel platvormil, mille ENTSOG seab sisse kulutõhusal alusel.

2. Ülekandesüsteemi haldurid esitavad õigeaegselt üksikasjalikud andmed kogu punktides 3.1.2 ja 3.3.1–3.3.5 nimetatud teabe tegelike muutuste kohta niipea, kui nad muutustest teada saavad.

3.1.2. *Avaldatava teabe sisu*

- 1. Ülekandesüsteemi haldurid avaldavad oma süsteemide ja teenuste kohta vähemalt järgmise teabe:
  - a) erinevate pakutavate teenuste üksikasjalik ja kõikehõlmav kirjeldus ning hinnakiri;
  - b) osutatavate teenuste puhul kasutatavate ülekandelepingute tüübid;
  - c) võrgueeskirjad ja/või tüüptingimused, milles piiritletakse kõigi võrgu kasutajate õigused ja kohustused, sealhulgas:

- i) ühtlustatud ülekandelepingud ja muud asjakohased dokumendid;
  - ii) kui see on võrgule juurdepääsu seisukohast vajalik, siis kõigi käesoleva lisa punktis 3.2 määratletud asjakohaste punktide puhul gaasi asjakohaste kvaliteedinäitajate kirjeldus, sealhulgas vähemalt ülemine kütteväärtus, Wobbe indeks ja hapnikusisaldus ning muundamisega seotud õiguslikud tagajärjed või kulud võrgu kasutajatele juhul, kui gaas ei vasta kirjeldatud näitajatele;
  - iii) kui see on võrgule juurdepääsu seisukohast vajalik, siis kõigi asjakohaste punktide puhul teave rõhunõuete kohta;
  - iv) menetlus katkestatava võimsuse katkestamise korral, sealhulgas vajaduse korral konkreetse katkestuse aeg, ulatus ja põhimõte (nt proportsionaalne varustamine või esimesena liitunud katkestatakse võimsus viimases järjekorras);
- d) ühtlustatud meetmed, mida kohaldatakse ülekandesüsteemi kasutamisel, kaasa arvatud peamiste mõistete määratlus;
  - e) võimsuse jaotamist, ülekoormuse kõrvaldamist ja juurdepääsu piiramise vastu võitlemist käsitlevad sätted ning taaskasutamisega seotud meetmed;
  - f) järelturul ülekandesüsteemi halduriga võimsusega kauplemisel kohaldatavad eeskirjad;
  - g) tasakaalustamist käsitlevad eeskirjad ja tasakaalustamatuse eest määratavate tasude arvutamise meetodid;
  - h) vajaduse korral ülekande- ja muude teenuste hulgas hõlmatud eritasuta paindlikkus ja piinormid ning samuti paindlikkus, mida lisaks sellele pakutakse, ning vastavad tasud;

- i) ülekandesüsteemi halduri gaasisüsteemi üksikasjalik kirjeldus, milles on näidatud kõik asjakohased ühenduspunktid vastavalt käesoleva lisa punktile 3.2, ning ühendatud võrkude ja rajatiste haldurite nimed;
- j) ülekandesüsteemi halduri hallatava süsteemiga ühendamiseks kohaldatavad eeskirjad;
- k) teave ülekandesüsteemi halduri vastutusel olevate hädaolukorrale reageerimise mehhanismide kohta, nt meetmed, mis võivad viia kliendirühmade lahtiühendamiseni võrgust, ja muud vastutuseeskirjad, mida kohaldatakse ülekandesüsteemi halduri suhtes;
- l) menetlused, mille ülekandesüsteemi haldurid on heaks kiitnud seoses ühenduspunktidega ja mis on olulised seoses võrgu kasutajate juurdepääsuga asjaomastele ülekande võrkudele ja mis on seotud võrgu koostalitlusvõimega, kokkulepitud registreerimis- ja kooskõlastamismenetlused ning muud kokkulepitud menetlused seoses gaasivoogude jaotamise ja tasakaalustamisega, sealhulgas kasutatavad meetodid;
- m) ülekandesüsteemi haldurid avaldavad üksikasjalikult ja igakülgset võrgu tehnilise võimsuse arvutamiseks kasutatud meetodid ja protsessid, sealhulgas teabe kasutatud näitajate ja peamiste eelduste kohta.

3.2. Läbipaistvusnõuete seisukohast kõigi asjakohaste punktide määratlemine

1. Asjakohaste punktide hulka kuuluvad vähemalt järgmised:

- a) kõik ülekandesüsteemi halduri hallatava ülekande võrgu sisse- ja väljavoolupunktid, välja arvatud üksiku lõpptarbijaga ühendatud väljavoolupunktid ning välja arvatud sissevoolupunktid, mis on vahetult seotud ELis asuva üksiku tootja tootmisüksusega;
- b) kõik sisse- ja väljavoolupunktid, mis ühendavad ülekandesüsteemi haldurite tasakaalustusalasid ;
- c) kõik punktid, mis ühendavad ülekandesüsteemi halduri võrku veeldatud maagaasi terminali, gaasi jaotuskeskuste , hoidlate ja tootmisrajatistega, v.a juhul kui kõnealuste tootmisrajatiste suhtes kehtib punkti a kohane erand;
- d) kõik punktid, mis ühendavad teatava ülekandesüsteemi halduri võrku [dokumendis COM(2021)xxx kavandatud uuesti sõnastatud gaasidirektiivi] artikli 2 punktis 30 määratletud abiteenuste osutamiseks vajaliku taristuga.

2. Teave üksikutele lõpptarbijatele ja tootmisüksustele, mille suhtes ei kohaldata punkti 3.2.1 alapunktis a kirjeldatud asjakohase punkti määratlust, tuleb avaldada koondandmetena vähemalt iga tasakaalustusala kohta. Üksikute lõpptarbijate ja tootmisüksuste rühma, mille suhtes ei kohaldata punkti 3.2.1 alapunktis a kirjeldatud asjakohase punkti määratlust, käsitatakse käesoleva lisa kohaldamisel ühe asjakohase punktina.

3. Kui kahe või enama ülekandesüsteemi halduri vahelisi punkte haldavad üksnes asjaomased süsteemihaldurid ja võrgu kasutajad ei ole lepingu- või käitamispõhiselt ühelgi viisil kaasatud või kui punktide kaudu on ülekandevõrk ühendatud jaotusvõrguga ja kõnealused punktid ei ole lepingutega ülekoormatud, on selliste punktide puhul ülekandesüsteemi haldurid vabastatud kohustusest avaldada nõuded vastavalt käesoleva lisa punktile 3.3. Riiklik reguleeriv asutus võib nõuda ülekandesüsteemi halduritelt käesoleva lisa punkti 3.3 kohaste nõuete avaldamist avaldamiskohustusega hõlmamata punktide rühmade või kõigi avaldamiskohustusega hõlmamata punktide kohta. Sel juhul avaldatakse teave, kui see on ülekandesüsteemi haldurile kättesaadav, koondandmetena otstarbekohasel tasandil vähemaltiga tasakaalustusala kohta. Nimetatud punktide rühma käsitatakse käesoleva lisa kohaldamisel ühe asjakohase punktina.

3.3. Teave, mis tuleb avaldada kõigi asjakohaste punktide kohta, ning ajakava, mille kohaselt kõnealune teave [...] avaldatakse

1. Kõigi asjakohaste punktidega seoses avaldavad ülekandesüsteemi haldurid alapunktide a–g loetletud teabe kõigi pakutavate teenuste ja abiteenuste kohta (eelkõige segamise, ballastgaasi lisamise ja muundamise kohta). Nimetatud teave avaldatakse arvuliselt tunni ja päeva kaupa, vastavalt lühimale kasutatavale võimsuse reserveerimise ja (taas)registreerimise ajavahemikule ning lühimale arveldusajavahemikule, mille kohta arvutatakse tasakaalustamatuse eest määratavad tasud. Kui lühim võrdlusajavahemik ei ole päev, tuleb alapunktide a–g kohane teave avaldada ka päeva kohta. Kõnealune teave ja selle ajakohastused avaldatakse kohe, kui need on teatavaks saanud süsteemihaldurile (peaaegu reaalsajas).

- a) kummaski suunas kulgeva vooluga seotud tehniline võimsus;
- b) lepingujärgne kindel ja katkestatav koguvõimsus mõlemal suunal;
- c) registreerimised ja taasregistreerimised mõlemal suunal;
- d) saadaolev kindel ja katkestatav võimsus mõlemal suunal;
- e) tegelik füüsiline gaasivool;
- f) katkestatava võimsuse kavandatud ja tegelik katkestus;
- g) kavandatud ja kavandamata katkestused kindlate teenuste puhul, samuti teave võimsuse taastamise kohta kindlate teenuste puhul (muu hulgas süsteemi hooldustööd ja sellest tulenev tõenäoline katkestuse kestus). Kavandatud katkestustest tuleb teatada vähemalt 42 päeva ette;
- h) juriidiliselt kehtivad, vähemalt ühekuulise kestusega rahuldamata taotlused kindla võimsuse toodete saamiseks, sealhulgas selliste rahuldamata taotluste arv ja maht;
- i) enampakkumiste puhul teave selle kohta, kus ja millal on vähemalt ühekuulise kestusega kindla võimsuse tooteid müüdud baashinnast kõrgema hinnaga;
- j) kus ja millal ei ole korrapärasel jaotamisprotsessis pakutud ühtegi vähemalt ühekuulise kestusega kindla võimsuse toodet;
- k) punktides 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4 ja 2.2.5 esitatud ülekoormusega tegelemise meetmete kohaldamise tulemusena kättesaadavaks tehtud koguvõimsus iga kohaldatud meetme kohta.

2. Kõigi asjakohaste võrgupunktide kohta avaldatakse käesoleva lisa punkti 3.3 alapunkti 1 alapunktide a, b ja d kohane teave vähemalt 24 kuud ette.
3. Kõigi asjakohaste võrgupunktide kohta avaldavad ülekandesüsteemi haldurid käesoleva lisa punkti 3.3 alapunkti 1 alapunktide a–g kohaste nõuetega seotud teabe jooksvalt viimase viie aasta kohta.
4. Ülekandesüsteemi haldurid avaldavad kõigis asjakohastes punktides mõõdetud ülemise kütteväärtuse, Wobbe indeksi, maagaasisüsteemi segatud vesiniku sisalduse, metaanis sisalduse ja hapnikusisalduse väärtused iga päev. Esialgsed andmed avaldatakse hiljemalt kolmandal päeval pärast asjaomast gaasipäeva. Lõplikud andmed avaldatakse kolme kuu jooksul pärast asjaomase kuu lõppu.
5. Ülekandesüsteemi haldurid avaldavad kõigi asjakohaste võrgupunktide puhul teabe olemasoleva võimsuse ning reserveeritud ja tehnilise võimsuse kohta igal aastal kõigi lepinguga hõlmatud aastate ja veel ühe aasta kohta ning vähemalt järgmise kümne aasta kohta. Kõnealust teavet ajakohastatakse iga kuu või uute andmete kättesaadavaks muutumisel sagedamini. Avaldatav teave kajastab ajavahemikku, mille jooksul võimsust turule pakutakse.

3.4. Teave, mis tuleb avaldada ülekandesüsteemi kohta, ning ajakava, mille kohaselt kõnealune teave [...]avaldatakse

1. Ülekandesüsteemi haldurid tagavad, et teave järelturul pakutava ja lepingute kohaselt müüdava (st ühelt võrgu kasutajalt teisele müüdava) koguvõimsuse kohta, kui see on ülekandesüsteemi halduritele kättesaadav, avaldatakse ja ajakohastatakse iga päev.
Esitatakse järgmine teave:

- a) ühenduspunkt, kus võimsust müüakse;
- b) võimsuse liik, s.o sisenev, väljuv, kindel, katkestatav;
- c) võimsuse kasutusõiguste ulatus ja kestus;
- d) tehingu liik, nt õiguste üleminek või ülekandmine;
- e) tehingute koguarv;
- f) muud ülekandesüsteemi haldurile teadaolevad tingimused vastavalt punktile 3.3.

Kui nimetatud teabe esitab kolmas isik, on ülekandesüsteemi haldurid sellest kohustusest vabastatud.

2. Ülekandesüsteemi haldurid avaldavad ühtlustatud tingimused, mille alusel nad võimsusega seotud tehingud (nt õiguste üleminekud ja ülekandmised) heaks kiidavad. Nimetatud tingimused peavad hõlmama vähemalt järgmist:

- a) selliste standardtoodete kirjeldus, mida võib müüa järelturul;
- b) järelturutehingute käivitamiseks/heakskiitmiseks/registreerimiseks vajalik aeg. Viivituste puhul avaldatakse põhjused;
- c) müüja või punkti 3.4 alapunktis 1 osutatud kolmas isik teatab ülekandesüsteemi haldurile nii müüja kui ka ostja nimed ning edastab punkti 3.4 alapunktis 1 täpsustatud teabe võimsuse kohta.

Kui nimetatud teabe esitab kolmas isik, on ülekandesüsteemi haldurid sellest kohustusest vabastatud.

3. Oma süsteemi tasakaalustamisega seoses teatab ülekandesüsteemi haldur kõigile võrgu kasutajatele iga tasakaalustusperioodi kohta eelneva tasakaalustamatuse taseme ja iga võrgukasutaja kuluandmed hiljemalt kuu aja jooksul pärast tasakaalustusperioodi lõppu. Lõplikud andmed standardsete koormusnäitajatega seotud tarbijate kohta võib edastada kuni 14 kuud hiljem. Kui nimetatud teabe esitab kolmas isik, on ülekandesüsteemi haldurid sellest kohustusest vabastatud. Kõnealuse teabe edastamisel arvestatakse tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse põhimõttega.
4. Kui kolmanda isiku juurdepääsuks pakutakse muud paindlikkusteenust kui tolerantsid, avaldavad ülekandesüsteemi haldurid iga päev järgmise päeva prognoosi maksimaalse paindlikkusvõimsuse, reserveeritud paindlikkusvõimsuse ja järgmisel gaasipäeval gaasituru jaoks olemasoleva paindlikkusvõimsuse kohta. Ülekandesüsteemi haldurid avaldavad iga päev ka järelteabe paindlikkusteenuse kogukasutuse kohta gaasipäeva lõpu seisuga. Kui riiklik reguleeriv asutus on arvamusel, et selline teave võib soodustada võrgu kasutajate poolseid võimalikke kuritarvitamisi, võib ta ülekandesüsteemi halduri nimetatud kohustusest vabastada.
5. Ülekandesüsteemi haldurid avaldavad iga tasakaalustusala kohta ülekande süsteemis oleva gaasi kogused iga gaasipäeva alguse seisuga ning prognoositavad ülekandesüsteemis oleva gaasi kogused iga gaasipäeva lõpu seisuga. Gaasipäeva lõpu prognoositavaid gaasikoguseid ajakohastatakse iga tunni järel kogu gaasipäeva jooksul. Kui tasakaalustamatuse eest määratavad tasud arvutatakse tunnipõhiselt, avaldab ülekandesüsteemi haldur ka teabe ülekande süsteemis oleva gaasi koguste kohta tunnipõhiselt. Teise võimalusena avaldavad ülekandesüsteemi haldurid iga tasakaalustusala puhul kõigi kasutajate tasakaalustamatuse koondpositsiooni iga tasakaalustusperioodi alguse seisuga ning kõigi kasutajate tasakaalustamatuse prognoositava koondpositsiooni iga gaasipäeva lõpu seisuga. Kui riiklik reguleeriv asutus on arvamusel, et selline teave võib soodustada võrgu kasutajate poolseid võimalikke kuritarvitamisi, võib ta ülekandesüsteemi halduri nimetatud kohustusest vabastada.

6. Ülekandesüsteemi haldurid näevad tariifide arvutamiseks ette kasutajasõbralikud vahendid.
7. Ülekandesüsteemi haldurid hoiavad vähemalt viie (5) aasta jooksul asjaomaste riigiasutuste jaoks kättesaadavana tegelikud andmed kõigi võimsuslepingute kohta ning kogu muu asjakohase teabe, mis on seotud olemasolevatele võimsustele juurdepääsu arvutamise ja tagamisega, eelkõige registreerimiste ja katkestustega. Ülekandesüsteemi halduritel tuleb kogu punkti 3.3 alapunktides 4 ja 5 nimetatud teabega seotud dokumente säilitada vähemalt viis (5) aastat ning teha need taotluse korral reguleerivale asutusele kättesaadavaks. Mõlemad pooled arvestavad tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse põhimõttega.
8. Ülekandesüsteemi haldurid avaldavad vähemalt kord aastas eelnevalt kindlaksmääratud tähtpäeval kõik kavandatud hooldusperioodid, mis võivad mõjutada võrgu kasutajate ülekandelepingutest tulenevaid õigusi, ja asjakohase operatiivteabe piisava etteteatamisega. See hõlmab kavandatud hooldusperioodide muudatuste kohest ja mittediskrimineerivat avaldamist ja ettekavandamata hooldustest teavitamist niipea, kui vastav teave saab ülekandesüsteemi haldurile kättesaadavaks. Hooldusperioodide jooksul avaldab ülekandesüsteemi haldur regulaarselt ajakohastatud teavet hooldustööde üksikasjade, eeldatava kestuse ja mõju kohta.

4. VESINIKUVÕRGU HALDURITE POOLT VÕRGULE JUURDEPÄÄSU KOHTA AVALDATAVA TEHNILISE TEABE VORMING JA SISU NING TEAVE, MIS TULEB AVALDADA KÕIGI ASJAKOHASTE PUNKTIDE KOHTA, JA AJAKAVA

4.1. Võrgule juurdepääsu käsitleva tehnilise teabe avaldamise vorming

1. Vesinikuvõrgu haldurid esitavad kogu teabe, mida võrgu kasutajad vajavad tõhusaks juurdepääsuks punktides 4.2 ja 4.3 osutatud võrgule, järgmisel viisil:
  - a) avalikul veebisaidil tasuta ja registreerumisenõudeta või vesinikuvõrgu haldurit muul viisil teavitamise vajadusest;
  - b) korrapäraselt ja jooksvalt; teabe esitamise sagedus sõltub aset leidvatest muudatustest ja teenuse pakkumise ajalisest kestusest;
  - c) kasutajasõbralikult;
  - d) selgelt, koguseliselt määratavalt, kergesti kättesaadavalt ja kedagi diskrimineerimata;
  - e) allalaaditavas vormingus, mille vesinikuvõrgu haldurid ja riigi reguleeriv asutus on kokku leppinud, võttes arvesse arvamust ühtlustatud vormingu kohta, mille esitab ACER, ning mis võimaldab teha kvantitatiivset analüüsi;
  - f) kasutades samu mõõtühikuid – kWh energiasisalduse ja m³ mahu tähistamiseks. Lisatakse püsiv koefitsient, mille abil on võimalik välja arvutada energiasisaldus. Lisaks kirjeldatud vormingule võib teabe avaldada ka muudes ühikutes;

- g) liikmesriigi ametlikus keeles / ametlikes keeltes ja inglise keeles;
- h) kõik andmed tehakse kättesaadavaks alates [1. oktoobrist 2025] ühel liiduülesel kesksel platvormil, mille vesinikuvõrgu haldurite Euroopa võrgustik seab sisse kulutõhusal alusel.

2. Vesinikuvõrgu haldurid esitavad õigeaegselt üksikasjalikud andmed kogu punktides 4.2 ja 4.3 osutatud teabe tegelike muutuste kohta niipea, kui nad muutustest teada saavad.

4.2. Võrgule juurdepääsu kohta avaldatava tehnilise teabe sisu

- 1. Vesinikuvõrgu haldurid avaldavad oma süsteemide ja teenuste kohta vähemalt järgmise teabe:
  - a) erinevate pakutavate teenuste üksikasjalik ja kõikehõlmav kirjeldus ning hinnakiri;
  - b) osutatavate teenuste puhul kasutatavate ülekandelepingute tüübid;
  - c) võrgueeskirjad ja/või tüüptingimused, milles piiritletakse kõigi võrgu kasutajate õigused ja kohustused, sealhulgas:
    - 1) ühtlustatud ülekandelepingud ja muud asjakohased dokumendid;
    - 2) kui see on võrgule juurdepääsu seisukohast vajalik, siis kõigi asjakohaste punktide puhul vesiniku asjakohaste kvaliteedinäitajate kirjeldus ning muundamisega seotud õiguslikud tagajärjed või kulud võrgu kasutajatele juhul, kui vesinik ei vasta kirjeldatud näitajatele;
    - 3) kui see on võrgule juurdepääsu seisukohast vajalik, siis kõigi asjakohaste punktide puhul teave rõhunõuete kohta;

- d) ühtlustatud meetmed, mida kohaldatakse vesinikuvõrgu kasutamisel, kaasa arvatud peamiste mõistete määratlus;
- e) vajaduse korral ülekande- ja muude teenuste hulgas hõlmatud eritasuta paindlikkus ja piirnormid ning samuti paindlikkus, mida lisaks sellele pakutakse, ning vastavad tasud;
- f) vesinikuvõrgu halduri vesinikuvõrgu üksikasjalik kirjeldus, milles on näidatud kõik asjakohased ühenduspunktid vastavalt punktile 2, ning ühendatud võrkude ja rajatiste haldurite nimed;
- g) vesinikuvõrgu halduri hallatava vesinikuvõrguga ühendamiseks kohaldatavad eeskirjad;
- h) teave vesinikuvõrgu halduri vastutusel olevate hädaolukorrale reageerimise mehhanismide kohta, nt meetmed, mis võivad viia kliendirühmade lahtiühendamiseni võrgust, ja muud vastutuseeskirjad, mida kohaldatakse vesinikuvõrgu halduri suhtes;
- i) menetlused, mille vesinikuvõrgu haldurid on heaks kiitnud seoses ühenduspunktidega ja mis on olulised seoses võrgu kasutajate juurdepääsuga asjaomastele vesinikuvõrkudele ja mis on seotud võrgu koostalitlusvõimega.

2. Asjakohaste punktide hulka kuuluvad vähemalt järgmised:
- a) kõik vesinikuvõrgu halduri hallatava vesinikuvõrgu sisse- ja väljavoolupunktid, välja arvatud üksiku lõpptarbijaga ühendatud väljavoolupunktid ning välja arvatud sissevoolupunktid, mis on vahetult seotud ELis asuva üksiku tootja tootmisüksusega;
  - b) kõik sisse- ja väljavoolupunktid, mis ühendavad vesinikuvõrgu haldurite tasakaalustusalasid;
  - c) kõik punktid, mis ühendavad vesinikuvõrgu halduri võrku veeldatud maagaasi terminali, vesinikuterminale, gaasi jaotuskeskuste, hoidlate ja tootmisrajatistega, v.a juhul kui kõnealuste tootmisrajatiste suhtes kehtib punkti a kohane erand;
  - d) kõik punktid, mis ühendavad teatava vesinikuvõrgu halduri võrku abiteenuste osutamiseks vajaliku taristuga.
3. Teave üksikutele lõpptarbijatele ja tootmisüksustele, mille suhtes ei kohaldata käesoleva punkti alapunkti 2 alapunktis a kirjeldatud asjakohase punkti määratlust, tuleb avaldada koondandmetena ning seda tuleb käsitada ühe asjakohase punktina.

4.3. Teave, mis tuleb avaldada kõigi asjakohaste punktide kohta, ja ajakava

1. Vesinikuvõrgu haldurid avaldavad kõigi asjakohaste punktide kohta alapunktides a–g loetletud teabe kõigi pakutavate teenuste kohta arvandmetena tunni ja päeva kaupa. Teave ja selle ajakohastused avaldatakse kohe, kui need on teatavaks saanud vesinikuvõrgu haldurile (peaaegu reaalajas):

- a) kummaski suunas kulgeva vooluga seotud tehniline võimsus;
  - b) lepingujärgne koguvõimsus mõlemal suunal;
  - c) registreerimised ja taasregistreerimised mõlemal suunal;
  - d) saadaolev võimsus mõlemal suunal;
  - e) tegelik füüsiline gaasivool;
  - f) võimsuse kavandatud ja tegelik katkestus;
  - g) teenuste kavandatud ja kavandamata katkestused. Kavandatud katkestustest tuleb teatada vähemalt 42 päeva ette;
2. Kõigi asjakohaste võrgupunktide kohta avaldatakse käesoleva punkti alapunkti 1 alapunktide a, b ja d kohane teave vähemalt 24 kuud ette.
  3. Kõigi asjakohaste võrgupunktide kohta avaldavad vesinikuvõrgu haldurid käesoleva punkti alapunkti 1 alapunktide a–f kohaste nõuetega seotud teabe jooksvalt viimase viie aasta kohta.
  4. Vesinikuvõrgu haldurid avaldavad kõigis asjakohastes punktides mõõdetud vesiniku puhtuse ja lisandite sisalduse väärtused iga päev. Esialgsed andmed avaldatakse hiljemalt kolmandal päeval. Lõplikud andmed avaldatakse kolme kuu jooksul pärast asjaomase kuu lõppu.
  5. Punktide 4.1, 4.2 ja 4.3 rakendamiseks vajalikud täiendavad üksikasjad, nt võrgu kasutajatele võrgule tõhusa juurdepääsu saamiseks vajaliku teabe vormingu ja sisu üksikasjad, asjakohaste punktidega seoses avaldatava teabe üksikasjad või ajakavade üksikasjad sätestatakse käesoleva määruse artikli 52 alusel kehtestatud võrgueeskirjas.

II LISA**MÄÄRUSE (EL) 2017/1938 ARTIKLI 13 LÕIKE 14 KOHANE VAIKIMISI TEHNILINE,
ÕIGUS- JA FINANTSKORD**

Käesolev lisa sisaldab menetlust (kohustuslike vormidena) artikli 13 kohase solidaarsusmeetme rakendamiseks, mida tuleb järgida juhul, kui solidaarsust taotlev liikmesriik (edaspidi „taotlev liikmesriik“) ja liikmesriik, kes artikli 13 lõigete 1 ja 2 kohaselt on kohustatud solidaarsusmeedet võtma (edaspidi „pakkuv liikmesriik“), ei suuda artikli 13 lõike 10 kohases tehnilises, õigus- ja finantskorras kokku leppida.

Kui pakkuvaid liikmesriike on mitu ja neist ühe või mitmega on sõlmitud kahepoolsed solidaarsuskokkulepped, [...] on need kokkulepped [...] kahepoolselt kokku leppinud liikmesriikide vahel ülimuslikud. Vaikekorda kohaldatakse ainult ülejäänud pakkuva liikmesriigi suhtes.

Taotleva ja pakkuva liikmesriigi vaheline teabevahetus toimub peamiselt e-posti teel; kui see ei ole võimalik, siis telefonitsi või muude saadaolevate vahendite abil, mida täpsustatakse solidaarsustaotluses ja [...]kinnitatakse taotluse kättesaamise kinnituses.

Järgmised täidetud vormid saadetakse e-postiga teiste liikmesriikide vastavatele asjaomastele isikutele (peamine adressaat, meetmete võtmiseks) ja komisjoni gaasikriiside ohjamise kontaktpunkti (koopiana, teadmiseks).

1. Solidaarsustaotlus (täita inglise keeles)

Juhised

Saata hiljemalt 20 tundi enne tarnepäeva algust (*välja arvatud vääramatu jõu korral*).

Kui pakkuvaid liikmesriike on mitu, saadetakse solidaarsustaotlus neile samal ajal, eelistatavalt sama e-kirjaga.

Solidaarsusmeetmeid tuleb taotleda järgmiseks gaasipäevaks, nagu määratletud määruse (EL) nr 984/2013 artikli 3 punktis 7. Vajaduse korral korratakse taotlust täiendavate gaasipäevade jaoks.

Kuupäev: _____

Aeg: _____

1. Taotlen (*taotlev liikmesriik*) nimel (*pakkuv liikmesriik*) solidaarsusmeetmete rakendamist vastavalt artikli 13 lõikele 1 ja artikli 13 lõikele 2 (*kui viimane pole asjakohane, siis kustutada see*).

Kinnitan, et artikli 13 lõike 3 nõuded on täidetud.

2. (Taotleva liikmesriigi) rakendatud meetmete lühikirjeldus (nagu on ette nähtud artikli 13 lõike [...]3 punktis c):

---

3. (*Taotlev liikmesriik*) kohustub maksma (*pakkuvale liikmesriigile*) solidaarsusmeetmete eest õiglast ja viivitamatut hüvitist kooskõlas artikli 13 lõikega 8. Hüvitis makstakse eurodes 30 päeva jooksul alates arve kättesaamisest.

4. Taotleva liikmesriigi pädev asutus:

_____

Kontaktisik: _____

E-post: _____

Telefon: + _____ varutelefon: _____

Alternatiivne kiirsõnumite saatmine: + _____

5. Pakkuva liikmesriigi pädev asutus (palun kinnitage seda kättesaamise kinnituses):

_____

Kontaktisik: _____

E-post: _____

Telefon: + _____ varutelefon: _____

Alternatiivne kiirsõnumite saatmine: + _____

3. Taotleva liikmesriigi vastutav ülekanadesüsteemi haldur:

Kontaktisik: _____

Telefon + _____

4. Taotleva liikmesriigi vastutav turupiirkonna haldur (kui see on asjakohane):

Kontaktisik: _____

Telefon + _____

6. Vabatahtlike (turupõhiste) solidaarsusmeetmete korral sõlmib gaasitarnelepingud pakkuva liikmesriigi turuosalistega

- taotlev liikmesriik või
- taotleva liikmesriigi nimel tegutsev esindaja (riigigarantii alusel).

Nimi: _____.

Kontaktisik: _____

Telefon: + _____.

7. Taotluse tehnilised üksikasjad

a) Vajaliku gaasi maht (kokku):

_____ kWh,

millest:

kõrge kütteväärtusega gaasi: _____ kWh;

madala kütteväärtusega gaasi: _____ kWh.

b) Tarnepunktid (ühendused):

_____;

_____;

_____;

_____.

Tarnepunktide suhtes kehtivad piirangud:

Ei

Jah

Kui jah, siis palun märkige täpsed tarnepunktid ja gaasi vajalikud mahud:

Tarnepunkt:

Gaasi maht:

_____	_____ kWh
_____	_____ kWh
_____	_____ kWh
_____	_____ kWh

Allkiri: _____

2. Kättesaamise kinnitus / täiendava teabe taotlus (täita inglise keeles)

Juhised

Saata hiljemalt 30 **minutit**[...] pärast taotluse kättesaamist.

Järgmisele asutusele: (taotleva liikmesriigi pädev asutus):

Kinnitan (pakkuv liikmesriik) nimel, et oleme saanud Teie taotluse solidaarsusmeetmete rakendamiseks vastavalt artikli 13 lõikele 1 ja artikli 13 lõikele 2 (kui viimane pole asjakohane, siis kustutada see).

Kinnitan/parandan kontaktandmeid, mida kasutatakse järgmistes etappides:

Kontaktisik: _____

E-post: _____

Telefon: + _____ varutelefon: _____

Alternatiivne kiirsõnumite saatmine: + _____

(Kui taotlus ei ole täielik / sisaldab vigu või väljajätmisi) Pärast kontrollimist näib, et Teie taotlus ei ole täielik / sisaldab järgmisi vigu / ei sisalda järgmist teavet:

.....
.....

Kui võimalik, saatke meile 30 **minuti** [...] jooksul muudetud taotlus, mis sisaldab puuduvaid/parandatud andmeid.

Koostatud (kuupäev) ..... (kellaeg) .....

Allkiri: .....

3. Solidaarsuse pakkumine (täita inglise keeles)

Juhised

- 1) Saata hiljemalt 11 tundi enne tarnepäeva algust (*välja arvatud vääramatu jõu korral*).
- 2) Solidaarsuse pakkumine hõlmab peamiselt vabatahtlikel meetmetel põhinevaid gaasipakkumisi (edaspidi „esmased pakkumised“). Kui esmastest pakkumistest ei piisa solidaarsustaotluses märgitud mahu katmiseks, lisatakse solidaarsuse pakkumisse täiendavaid gaasipakkumisi (edaspidi „teisesed pakkumised“), mis põhinevad kohustuslikel meetmetel. Kui pakkuvate liikmesriikide (kui see on asjakohane) esmased pakkumised ei ole solidaarsustaotluse rahuldamiseks piisavad, peab (*pakkuva liikmesriigi pädev asutus*) olema valmis käivitama mitte-turupõhised meetmeid ja tarnima puuduva mahu.
- 3) Artikli 13 lõike 8 kohane hüvitis vabatahtlikel meetmetel põhineva solidaarsuse alusel tarnitava gaasi eest hõlmab gaasi hinda (mis tuleneb kohaldatavatest lepingutingimustest, pakkumustest või muust turupõhisest mehhanismist) ning tarnepunkti suunatud ülekande kulusid. Selle hüvitise maksab taotlej liikesriik otse pakkuva poole gaasitarnija(te)le.
- 4) Artikli 13 lõike 8 kohane (pakkuvale liikmesriigile makstav) hüvitis solidaarsusest tuleneva gaasi tarnimise eest, kui selle aluseks on kohustuslikud meetmed, hõlmab järgmist:
  - a. gaasi hind, mis vastab asjaomase kvaliteediga gaasi viimasele kättesaadavale hetketuru hinnale pakkuva liikmesriigi börsil solidaarsusmeetme rakendamise kuupäeval; kui pakkuva liikmesriigi territooriumil on mitu börsi, vastab see kõigi börside viimaste kättesaadavate hetketuru hindade aritmeetilisele keskmisele; kui pakkuva liikmesriigi territooriumil gaasibörsi ei ole, vastab see kõigi liidu territooriumil asuvate börside viimaste kättesaadavate hetketuru hindade aritmeetilisele keskmisele;
  - b. kõik hüvitised, mille pakkuv liikmesriik asjakohaste õigusaktide alusel maksab mõjutatud kolmandatele isikutele kohustusliku meetme tulemusena, sealhulgas vajaduse korral igasugused kohtuvälised ja kohtumenetlusega seotud kulud, ning tarnepunkti suunatud ülekande kulud.
- 4) Pakkuv liikmesriik kannab ülekanderiski tarnepunkti suunatud ülekande tegemisel.
- 5) Taotlej liikesriik tagab, et kokkulepitud tarnepunktis pakutav gaasikogus juhitakse sealt edasi. Solidaarsusmeetmete eest tuleb hüvitist maksta olenemata sellest, kas lepingu kohaselt tarnitud gaasikogus tegelikult edasi juhitakse.

Kuupäev .....

Kellaaeg .....

Järgmisele asutusele: (*taotleva liikmesriigi pädev asutus*).

1. Vastuseks Teie solidaarsustaotlusele kooskõlas artikli 13 lõikega 1 ja artikli 13 lõikega 2 (kui viimane pole asjakohane, siis kustutada see), mis saabus (kuupäev) kell (kellaaeg), edastab (pakkuva liikmesriigi pädev asutus) Teile järgmise(d) pakkumise(d):

2. Teave gaasi tarniva poole kohta

a. Lepingu allkirjastav gaasitarnija/turuosaline (vabatahtlike meetmete puhul/kui see on asjakohane)

Kontaktisik: _____

Telefon: + _____

b. Lepingut sõlmiv pädev asutus:

Kontaktisik: _____

Telefon: + _____

c. Vastutav ülekandesüsteemi haldur:

_____

Kontaktisik: _____

Telefon: + _____

d. Vastutav turupiirkonna haldur (kui see on asjakohane):

_____

Kontaktisik: _____

Telefon: + _____

3. Esmased pakkumised – vabatahtlike meetmete alusel („turupõhised“)

a. Gaasi maht (kokku):

_____ kWh, millest

kõrge kütteväärtusega gaasi: _____ kWh,

madala kütteväärtusega gaasi: _____ kWh.

b. Tarneperiood:

_____

c. Maksimaalne ülekandevõimsus:

_____ kWh, millest

kindel võimsus: _____ kWh/h;

katkestatav võimsus: _____ kWh/h.

d. Tarnepunktid (ühendused):

Tarnepunkt	Kindel ülekandevõimsus	Katkestatav ülekandevõimsus
_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h

e. Viide võimsuse reserveerimisplatvormile:

_____

f. Hinnanguline hüvitis vabatahtliku meetme eest:

gaasi hind: _____ eurot;

muud kulud: _____ eurot (palun täpsustage)

g. Makse andmed:

Saaja: _____

Pangarekviidid: _____

4. Teised pakkumised – kohustuslike meetmete alusel („mitte-turupõhised“)

a. Gaasi maht (kokku):

_____ kWh, millest

kõrge kütteväärtusega gaasi: _____ kWh,

madala kütteväärtusega gaasi: _____ kWh.

b. Tarneperiood:

_____

c. Maksimaalne ülekandevõimsus:

_____ kWh, millest

kindel võimsus: _____ kWh/h;

katkestatav võimsus: _____ kWh/h.

d. Tarnepunktid (ühendused):

Tarnepunkt	Kindel ülekandevõimsus	Katkestatav ülekandevõimsus
_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h
_____	_____ kWh/h	_____ kWh/h

e. Viide võimsuse reserveerimisplatvormile:

_____

f. Kohustuslike meetmetega seotud tõenäolised kulud:

gaasi hinnanguline hind kWh kohta: _____ eurot;

tõenäolised ülekandkulud: _____ eurot;

hinnanguline summa, mis kulub hüvitiste maksmiseks pakkuva liikmesriigi majandussektorites, mida tarne vähendamine mõjutab:

_____ eurot.

g. Makse andmed:

Saaja: _____

Pangarekviidid: _____

Koostatud (kuupäev) ..... (kellaeg) .....

Allkiri: .....

4. Solidaarsuspakkumise kättesaamise kinnitus (täita inglise keeles)

Juhised

Saata hiljemalt 30 **minutit** [...] pärast solidaarsuspakkumise kättesaamist.

Järgmisele asutusele: (*pakkuva liikmesriigi pädev asutus*).

(*Taotlev liikmesriik*) nimel kinnitan, et Teie solidaarsuspakkumine on kätte saadud (kuupäev) .....,
kell ..... (kellaaeg).

(*Taotleva poole pädev asutus*)

Kontaktisik: .....

Telefon: + ...

Koostatud (kuupäev) ..... (kellaaeg) .....

Allkiri: .....

5. Vabatahtlikel meetmetel põhinevate solidaarsuspakkumiste vastuvõtmine/tagasilükkamine
(täita inglise keeles)

Juhised

- (1) Saata hiljemalt 2 tundi pärast pakkumise kättesaamist.
- (2) Kui pakkumine võetakse täielikult vastu, korratakse vastuvõtmise kinnituses pakkumise täpseid tingimusi, nagu need esitas pakkuv liikmesriik. Pakkumist saab osaliselt vastu võtta ainult seoses tarnitava mahuga.

Kuupäev ..... Kellaeg .....

„1. (Taotlev liikmesriik) nimel võtan (täielikult/osaliselt) vastu / lükkan tagasi (pakkuv liikmesriik) (pakkumise kuupäev) (pakkumise kellaeg) esitatud pakkumise solidaarsusmeetmete rakendamiseks vastavalt artikli 13 lõikele 1 ja artikli 13 lõikele 2 (kui viimane pole asjakohane, siis kustutada see).

2. Taotleva liikmesriigi pädev asutus:

_____

Kontaktisik: _____

Telefon: + _____

3. Taotleva liikmesriigi vastutav ülekandesüsteemi haldur:

_____

Kontaktisik: _____

Telefon: + _____

4. Taotleva liikmesriigi vastutav turupiirkonna haldur (kui see on asjakohane):

_____

Kontaktisik: _____

Telefon + _____

5. Vastu võetud esmane pakkumine / esmased pakkumised, mis põhinevad vabatahtlikel meetmetel
(*palun korrake vastuvõetud esmase pakkumise / esmaste pakkumiste täpseid tingimusi*):

.....

Koostatud (kuupäev) ..... (kellaeg) .....

Allkiri: .....

6. Kohustuslikel meetmetel põhinevate solidaarsuspakkumiste vastuvõtmine

(täita inglise keeles)

Juhised

- 1) Saata hiljemalt 3 tundi pärast solidaarsuspakkumise kättesaamist.
- 2) Kui pakkumine võetakse täielikult vastu, korratakse vastuvõtmise kinnituses pakkumise täpseid tingimusi, nagu need esitas pakkuv liikmesriik. Pakkumist saab osaliselt vastu võtta ainult seoses tarnepunkti tarnitava mahuga.
- 3) Kohustuslikel meetmetel põhinevate pakkumiste vastuvõtmine hõlmab järgmist: a) teistelt pakkumatelt liikmesriikidelt saadud, vabatahtlikel meetmetel põhinevate pakkumiste lühikirjeldus; b) vajaduse korral põhjused, miks neid pakkumisi vastu ei võetud (ei pea olema seotud hinnaga); c) teistelt pakkumatelt liikmesriikidelt saadud, kohustuslikel meetmetel põhinevate pakkumiste lühikirjeldus; d) märge selle kohta, kas need pakkumised on vastu võetud, ja kui mitte, siis nende tagasilükkamise põhjused.
- 4) Komisjon võib algatada konverentsikõne taotleva liikmesriigi ja kõigi pakkuvate liikmesriikide vahel; see algatatakse mõne liikmesriigi taotlusel. Telefonikõne peetakse kohustuslikel meetmetel põhinevate solidaarsuspakkumiste vastuvõtmisele (kui komisjon teeb seda omal algatusel) või liikmesriigi esitatud konverentsikõne taotluse saamisel järgneva kuni 30 **minuti** [...] jooksul.

Kuupäev ..... Kellaeg .....

„1. (Taotlev liikmesriik) nimel võtan (täielikult/osaliselt) vastu / lükkan tagasi (pakkuv liikmesriik) (pakkumise kuupäev) (pakkumise kellaeg) esitatud pakkumise solidaarsusmeetmete rakendamiseks vastavalt artikli 13 lõikele 1 ja artikli 13 lõikele 2 (kui viimane pole asjakohane, siis kustutada see).

2. Taotleva liikmesriigi pädev asutus:

_____

Kontaktisik: _____

Telefon: + _____

3. Taotleva liikmesriigi vastutav ülekandesüsteemi haldur:

_____

Kontaktisik: _____

Telefon: + _____

4. Taotleva liikmesriigi vastutav turupiirkonna haldur (kui see on asjakohane):

_____

Kontaktisik: _____

Telefon + _____

5. Vastu võetud, kohustuslikel meetmetel põhinev teisene pakkumine (palun korrake pakkuva liikmesriigi esitatud teisese pakkumise täpset sõnastust).

.....

6. Lisateave teiseste pakkumiste vastuvõtmise kohta:

a) teistelt pakkumatelt liikmesriikidelt saadud, vabatahtlikel meetmetel põhinevate pakkumiste lühikirjeldus;

.....

b) kas need pakkumised on vastu võetud? Kui ei, siis esitage põhjused:

.....

c) teistelt pakkumatelt liikmesriikidelt saadud, kohustuslikel meetmetel põhinevate pakkumiste lühikirjeldus;

.....

a) kas need pakkumised on vastu võetud? Kui ei, siis esitage põhjused:

.....

Koostatud (kuupäev) ..... (kellaeg) .....

Allkiri

III LISA

Kehtetuks tunnistatud määrus koos hilisemate muudatuste loeteluga

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ)
nr 715/2009
(*ELT L 211, 14.8.2009, lk 36*)

Komisjoni otsus 2010/685/EL
(*ELT L 293, 11.11.2010, lk 67*)

Komisjoni otsus 2012/490/EL
(*ELT L 231, 28.8.2012, lk 16*)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 347/2013 (ainult artikkel 22)
(*ELT L 115, 25.4.2013, lk 39*)

Komisjoni otsus (EL) 2015/715
(*ELT L 114, 5.5.2015, lk 9*)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1999 (ainult artikkel 50)
(*ELT L 328, 21.12.2018, lk 1*)

IV LISA**VASTAVUSTABEL**

Määrus (EL) nr 715/2009	Käesolev määrus
Artikli 1 esimene lõik (sissejuhatav osa)	Artikli 1 esimene lõik (sissejuhatav osa)
Artikli 1 punkt a	Artikli 1 punkt a
Artikli 1 punkt b	–
Artikli 1 punkt c	Artikli 1 punkt b
Artikli 1 teine, kolmas ja neljas lõik	Artikli 1 teine, kolmas ja neljas lõik
Artikli 2 lõige 1 (sissejuhatav osa)	Artikli 2 lõige 1 (sissejuhatav osa)
-	Artikli 2 lõike 1 punkt 1
Artikli 2 lõike 1 punkt 1	Artikli 2 lõike 1 punkt 2
Artikli 2 lõike 1 punkt 2	Artikli 2 lõike 1 punkt 3
Artikli 2 lõike 1 punkt 3	Artikli 2 lõike 1 punkt 4
Artikli 2 lõike 1 punkt 4	Artikli 2 lõike 1 punkt 5
Artikli 2 lõike 1 punkt 5	Artikli 2 lõike 1 punkt 6
Artikli 2 lõike 1 punkt 6	Artikli 2 lõike 1 punkt 7
Artikli 2 lõike 1 punkt 7	Artikli 2 lõike 1 punkt 8
Artikli 2 lõike 1 punkt 8	Artikli 2 lõike 1 punkt 9

Artikli 2 lõike 1 punkt 9	Artikli 2 lõike 1 punkt 10
Artikli 2 lõike 1 punkt 10	Artikli 2 lõike 1 punkt 11
Artikli 2 lõike 1 punkt 11	Artikli 2 lõike 1 punkt 12
Artikli 2 lõike 1 punkt 12	Artikli 2 lõike 1 punkt 13
Artikli 2 lõike 1 punkt 13	Artikli 2 lõike 1 punkt 14
Artikli 2 lõike 1 punkt 14	Artikli 2 lõike 1 punkt 15
Artikli 2 lõike 1 punkt 15	Artikli 2 lõike 1 punkt 16
Artikli 2 lõike 1 punkt 16	Artikli 2 lõike 1 punkt 17
Artikli 2 lõike 1 punkt 17	Artikli 2 lõike 1 punkt 18
Artikli 2 lõike 1 punkt 18	Artikli 2 lõike 1 punkt 19
Artikli 2 lõike 1 punkt 19	Artikli 2 lõike 1 punkt 20
Artikli 2 lõike 1 punkt 20	Artikli 2 lõike 1 punkt 21
Artikli 2 lõike 1 punkt 21	Artikli 2 lõike 1 punkt 22
Artikli 2 lõike 1 punkt 22	Artikli 2 lõike 1 punkt 23
Artikli 2 lõike 1 punkt 23	Artikli 2 lõike 1 punkt 24
Artikli 2 lõike 1 punkt 24	Artikli 2 lõike 1 punkt 25
Artikli 2 lõike 1 punkt 25	Artikli 2 lõike 1 punkt 26
Artikli 2 lõike 1 punkt 26	Artikli 2 lõike 1 punkt 27
Artikli 2 lõike 1 punkt 27	Artikli 2 lõike 1 punkt 28
Artikli 2 lõike 1 punkt 28	Artikli 2 lõike 1 punkt 29
–	Artikli 2 lõike 1 punkt 30
–	Artikli 2 lõike 1 punkt 31

–	Artikli 2 lõike 1 punkt 32
–	Artikli 2 lõike 1 punkt 33
–	Artikli 2 lõike 1 punkt 34
–	Artikli 2 lõike 1 punkt 35
–	Artikli 2 lõike 1 punkt 36
–	Artikli 2 lõike 1 punkt 37
–	Artikli 2 lõike 1 punkt 38
Artikli 2 lõige 2	Artikli 2 lõige 2
–	Artikkel 3
–	Artikkel 4
Artikkel 14	Artikkel 5
Artikli 14 lõige 1	Artikli 5 lõiked 1 kuni 2
–	Artikli 5 lõige 3
Artikli 14 lõige 3	Artikli 5 lõige 4
Artikli 14 lõige 2	Artikli 5 lõige 5
–	Artikkel 6
Artikkel 15	Artikkel 7
Artikli 7 lõiked 1 kuni 2	Artikli 7 lõiked 1 kuni 2
–	Artikli 7 lõige 3
Artikli 7 lõige 3	Artikli 7 lõige 4
–	Artikli 7 lõike 4 teine lõik

Artikli 7 lõige 4	Artikli 7 lõige 5
Artikli 7 lõige 5	Artikli 7 lõige 6
–	Artikkel 8
Artikkel 16	Artikkel 9
Artikli 16 lõiked 1 kuni 3	Artikli 9 lõiked 1, 2 ja 3
–	Artikli 9 lõige 4
Artikli 9 lõige 4	–
Artikli 9 lõige 5	–
Artikkel 17	Artikkel 10
Artikkel 22	Artikkel 11
Artikkel 21	Artikkel 12
Artikkel 3	Artikkel 13
–	Artikkel 14
Artikkel 13	Artikkel 15
–	Artikkel 16
–	Artikkel 17
–	Artikkel 18
–	Artikkel 19
–	Artikkel 20
Artikkel 4	Artikkel 21
Artikkel 5	Artikkel 22

Artikli 5 lõiked 1 kuni 4	Artikli 22 lõiked 1 kuni 4
Artikkel 8	Artikkel 23
Artikli 8 lõige 1 kuni lõike 3 punkt f	Artikli 23 lõige 1 kuni lõike 3 punkt f
–	Artikli 23 lõike 3 punkt g
–	Artikli 23 lõike 3 teine lõik
Artikli 8 lõige 4	Artikli 23 lõige 4
–	Artikli 23 lõike 4 teine lõik
Artikli 8 lõige 5 kuni lõike 6 punkt l	Artikli 23 lõige 5 kuni lõike 6 punkt l
–	Artikli 23 lõike 6 punkt m
Artikli 8 lõiked 7 kuni 11	Artikli 23 lõiked 7 kuni 11
Artikli 8 lõige 11	Artikli 23 lõige 10
Artikli 8 lõige 12	Artikli 23 lõige 11
Artikkel 9	Artikkel 24
Artikkel 24	Artikkel 25
Artikkel 10	Artikkel 26
Artikkel 11	Artikkel 27
Artikkel 12	Artikkel 28
Artikkel 29	Artikkel 29
–	Artikli 29 punkt a
Artikli 29 punktid b ja c	Artikli 29 punktid b ja c
Artikkel 18	Artikkel 30

Artikli 18 lõiked 1 kuni 6

–

Artikkel 19

Artikli 19 lõige 1

–

Artikli 19 lõige 2

Artikli 19 lõige 3

Artikli 19 lõige 4

Artikli 19 lõige 5

–

Artikkel 20

–

–

–

–

–

–

–

–

–

–

–

–

Artikli 30 lõiked 1 kuni 6

Artikli 30 lõige 7

Artikkel 31

Artikli 31 lõige 1

Artikli 31 lõige 2

Artikli 31 lõige 3

Artikli 31 lõige 4

Artikli 31 lõige 5

Artikli 31 lõige 6

Artikli 31 lõike 6 teine lõik

Artikkel 32

Artikkel 33

Artikkel 34

Artikkel 35

Artikkel 36

Artikkel 37

Artikkel 38

Artikkel 39

Artikkel 40

Artikkel 41

Artikkel 42

Artikkel 43

Artikkel 44

–	Artikkel 45
–	Artikkel 46
–	Artikkel 47
–	Artikkel 48
–	Artikkel 49
–	Artikkel 50
–	Artikkel 51
	Artikkel 52
Artikkel 6	Artikkel 53
	Artikli 53 lõiked 1 kuni 15
Artikli 6 lõiked 1 kuni 12	–
–	Artikkel 54
	Artikkel 55
Artikkel 7	Artikli 55 lõiked 1, 2 ja 3
Artikli 7 lõiked 1 kuni 4	–
Artikkel 23	Artikkel 56
Artikli 23 lõige 1	–
–	Artikli 56 lõiked 1 kuni 5
Artikli 23 lõiked 6 ja 7	–
Artikkel 25	–
Artikkel 23	Artikkel 57
Artikli 58 lõiked 1 ja 2	Artikli 58 lõiked 1 ja 2
	Artikli 58 lõiked 3 kuni 7

Artikkel 27	Artikkel 59
–	Artikli 59 lõiked 1, 2 ja 3
Artikli 27 lõiked 1 ja 2	–
–	Artikkel 60
Artikkel 28	Artikkel 61
Artikli 28 lõige 1	Artikli 61 lõige 1
–	Artikli 61 lõiked 2 ja 3
Artikli 28 lõige 2	–
Artikkel 30	Artikkel 62
Artikli 30 punkt a	–
Artikli 30 punkt b	–
Artikli 30 punkt c	–
Artikli 30 teine lõik	–
–	Artikkel 63
–	Artikkel 64
–	Artikkel 65
–	Artikkel 66
–	Artikkel 67
Artikkel 31	Artikkel 68
Artikkel 32	Artikkel 69
I lisa	I lisa
–	II lisa
–	III lisa
III lisa	IV lisa